

Απολογισμός
Εταιρικής
Κοινωνικής
Ευθύνης και
Βιώσιμης
Ανάπτυξης

07

Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης
και Βιώσιμης Ανάπτυξης 2007

Διαβάζοντας τον Απολογισμό

Καλωσήθατε στον Απολογισμό Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης («Απολογισμό ΕΚΕ & ΒΑ» ή, «Απολογισμό»), ο οποίος παρουσιάζει συνοπτικά τις πολιτικές, τις προκλήσεις και τις επιδόσεις μας στην ΕΚΕ. Ο Απολογισμός καλύπτει το ημερολογιακό έτος 2007 και καταγράφει τις προσπάθειες και τα αποτελέσματα για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της ΕΚΕ, όπως ορίζεται στον κυρίαρχο στόχο μας.

Ο Απολογισμός αυτός εκδίδεται από τον Όμιλο TITAN και αποτελεί συμπλήρωμα του Γενικού Απολογισμού και του Ετήσιου Δελτίου 2007. Όλες οι σχετικές παραπομπές στον Γενικό Απολογισμό σημειώνονται εδώ με το σύμβολο [N](#).

Η ηλεκτρονική εκδοχή αυτού του Απολογισμού περιλαμβάνει πρόσθετες πληροφορίες και οι σχετικές συνδέσεις με την ιστοσελίδα μας και με άλλες συναφείς ιστοσελίδες σημειώνονται με το σύμβολο [@](#).

Για την προετοιμασία αυτού του Απολογισμού, ακολουθήσαμε πρότυπα «άριστης πρακτικής» και διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες, συγκεκριμένα της Πρωτοβουλίας GRI και του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ [@](#). Ως μέλος του Διεθνούς Επιχειρηματικού Συμβουλίου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (WBCSD) και της Πρωτοβουλίας για τον κλάδο τσιμέντου (CSI) ακολουθούμε τα πρότυπα του WBCSD/CSI για τη μέτρηση και αναφορά των επιδόσεών μας σχετικά με το περιβάλλον και την ασφάλεια της εργασίας (σελ.16).

Στον Απολογισμό ΕΚΕ και ΒΑ, όπως και στον Γενικό Απολογισμό του Ομίλου TITAN για το 2007 παρουσιάζονται είδη δένδρων από την Ελλάδα και την περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου που αναπτύσσονται στα φυτώριά μας από τη δεκαετία του 1970 για δενδροφύτευση στο πλαίσιο της δέσμευσής μας να μεριμνούμε για το περιβάλλον και να σεβόμαστε την βιοποικιλότητα.

ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ TITAN (31 Δεκεμβρίου 2007)

Κύριες Εταιρίες του Ομίλου	Έδρα	Ποσοστό Ιδιοκτησίας
Τσιμέντα TITAN A.E.	Αθήνα, Ελλάδα	100
INTERMPETON ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ A.E.	Αθήνα, Ελλάδα	100
ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΓΟΥΡΝΩΝ A.E.	Ηράκλειο, Ελλάδα	100
TITAN Διεθνής Εμπορική A.E.	Αθήνα, Ελλάδα	100
NAYTITAN A.E.	Αθήνα, Ελλάδα	100
TITAN America LLC	Ντελαγουέρ, ΗΠΑ	100
InterTITAN S.A. Trading International S.A.	Αθήνα, Ελλάδα	100
TITAN Cement U.K. LTD	Χάλλ, Βρετανία	100
FinTITAN SRL	Βενετία, Ιταλία	100
Cementara Kosjeric A.D.	Kosjeric, Σερβία	74,28
Usje Cementarnica A.D.	Usje, ΠΓΔΜ	94,84
Zlatna Panega Cement A.D.	Zlatna, Βουλγαρία	99,99
Zlatna Panega Beton EOOD	Zlatna, Βουλγαρία	99,99
Antea Cement SHA	Τίρανα, Αλβανία	100
Κοινοπραξίες	Έδρα	Ποσοστό Ιδιοκτησίας
Beni Suef Cement Co. SAE	Κάιρο, Αίγυπτος	49,92
Alexandria Port. Cem. Co. SAE	Αλεξάνδρεια, Αίγυπτος	48,41

Για περισσότερες πληροφορίες [N](#)

Συντμήσεις / Όροι

A.E. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ TITAN	Μητρική Εταιρία του Ομίλου TITAN, ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1902
Απολογισμός ΕΚΕ και ΒΑ	Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης Ομίλου TITAN
CSI	Κλαδική πρωτοβουλία για τη βιώσιμη ανάπτυξη υπο την αιγίδα του WBCSD
CSR Europe	Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την ΕΚΕ
ΔΟΕ	Διεθνής Οργανισμός Εργασίας
DNV	Det Norske Veritas, ανεξάρτητη εταιρία
Ελληνικό Δίκτυο ΕΚΕ	Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
Επικοινωνία Προόδου (CoP)	Κατευθυντήριες Οδηγίες του Οικουμενικού Συμφώνου για την δημοσιοποίηση της εφαρμογής των 10 αρχών
GRI	Διεθνής Πρωτοβουλία για την Έκδοση Απολογισμών Βιωσιμότητας
Κώδικας Δεοντολογίας	Εγχειρίδιο «Εταιρικές Αξίες και Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου TITAN»
KPMG	KPMG Sustainability B.V., μέλος της KPMG International
Πρόγραμμα Δράσης (Agenda for Action)	Σετές Πρόγραμμα δράσης της κλαδικής Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI, που υιοθετήθηκε το 2002
Οικουμενικό Σύμφωνο	Διεθνής πρωτοβουλία του ΟΗΕ για την εφαρμογή 10 αρχών και των συναφών διεθνών συνθηκών
Όμιλος ή Όμιλος TITAN	Όλες οι εταιρίες που ελέγχονται από τον Όμιλο TITAN
«Συμμέτοχοι» (stakeholders)	Όλα τα μέρη που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες
ST	Separation Technologies (θυγατρική του Ομίλου TITAN)
WBCSD	Διεθνές Επιχειρηματικό Συμβούλιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Περιεχόμενα

	σελ.	
Αρχές και όρια του Απολογισμού 2007	5	Εισαγωγή
Μήνυμα του Διευθύνοντος Συμβούλου	7	
Συνοπτική παρουσίαση Ομίλου TITAN - 2007	9	Συνοπτική παρουσίαση του Ομίλου
Δραστηριότητες και επιδόσεις	10	
Εκπληρώνοντας τις δεσμεύσεις μας	11	
Εταιρική διακυβέρνηση και ΕΚΕ	14	
Πρόοδος και μελλοντικοί στόχοι	16	
Απασχόληση: Δομή και διοίκηση	19	Δέσμευση προς τους ανθρώπους μας
Κατάρτιση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	21	
Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας	23	
Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες	24	
Ανταπόκριση εργαζομένων και επικοινωνία	25	
Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και επιδόσεις	27	Δέσμευση για το περιβάλλον
Κλιματική αλλαγή	29	
Εκπομπές αερίων ρύπων	36	
Περιορισμός - Επαναχρησιμοποίηση - Ανακύκλωση	39	
Αποκατάσταση λατομείων και βιοποικιλότητα	40	
Σχέσεις με τους «συμμετόχους»	43	Δέσμευση προς την κοινωνία
<i>Μέτοχοι και επενδυτές</i>		
<i>Πελάτες και προϊόντα</i>		
<i>Προμηθευτές και υπεύθυνα διαχείριση της αλυσίδας προμηθειών</i>		
Τοπικές κοινότητες	48	
Συμμετοχή σε συλλογικές πρωτοβουλίες & Δίκτυα	53	
Έκθεση Διασφάλισης από DNV	55	Εκθέσεις ανεξάρτητων φορέων και Προσαρτήματα
Έκθεση Διασφάλισης από KPMG	57	
Οικουμενικό Σύμφωνο: Επικοινωνία Προόδου	59	
Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων κατά GRI	60	

ΣΧΙΝΟΣ

Αειθαλής θάμνος ή μικρό δένδρο με ύψος 1 – 5 μέτρα και φύλλα σύνθετα και αρωματικά.

Φύεται σε όλη τη Μεσόγειο, ανθεκτικό σε ξηροθερμικές συνθήκες.

Οι καρποί του που τρώγονται έχουν καλλωπιστική, αλλά και φαρμακευτική χρήση (σκινόλαδο) και αποτελούν άριστη τροφή για τα οικόσιτα.

Εισαγωγή

Αρχές και όρια του Απολογισμού

Ο Απολογισμός αυτός αφορά όλο τον Όμιλο TITAN και τις κύριες εταιρίες του, στις οποίες το 2007 απασχολήθηκαν περίπου 6.000 εργαζόμενοι σε 11 χώρες και 3 ηπείρους . Ο Απολογισμός καλύπτει όλα τα εργοστάσια τσιμέντου, τα λατομεία και τον κλάδο ετοίμου σκυροδέματος, τους σταθμούς διανομής του Ομίλου και τη θυγατρική εταιρία Separation Technologies (ST) .

Ο Απολογισμός ΕΚΕ και ΒΑ είναι το κύριο μέσο ενημέρωσης των βασικότερων «συμμετόχων» μας για τις προσπάθειες, τις επιδόσεις και τις μελλοντικές δεσμεύσεις μας (σελ. 43). Συνεχής επιδίωξή μας είναι να τους παρέχουμε –μέσω ενός αξιόπιστου και τεκμηριωμένου Απολογισμού– ουσιαστική και σχετική με τα ενδιαφέροντά τους πληροφόρηση για τον TITANA.

Ο Απολογισμός 2007 ακολουθεί παρόμοια δομή με προηγούμενους για να είναι εφικτή η διαχρονική σύγκριση των αποτελεσμάτων μας. Από το 2004 ενσωματώνουμε σταδιακά όλες τις οδηγίες που υιοθετούν τα μέλη της πρωτοβουλίας WBCSD/CSI για την προετοιμασία του Απολογισμού και ειδικότερα για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων στην ασφάλεια της εργασίας και στην προστασία του περιβάλλοντος. Κατά συνέπεια, όλοι οι σχετικοί δείκτες στον Απολογισμό αυτό παρουσιάζονται σύμφωνα με τους ορισμούς του WBCSD/CSI και τα αποτελέσματα της ανεξάρτητης αξιολόγησης και διασφάλισης των δεικτών αυτών, από την Εταιρία KPMG, περιλαμβάνονται στη σελίδα 57.

Το 2007 προχώρησε και η προσπάθεια για ενσωμάτωση στον Απολογισμό μας των κατευθυντήριων οδηγιών της έκδοσης G3 της Πρωτοβουλίας GRI , μετά από μια διαδικασία ανεξάρτητης αξιολόγησης από την Εταιρία DNV, σύμφωνα με τις αρχές που αφορούν:

- **Ισορροπία**
- **Συγκρισιμότητα**
- **Ακρίβεια**
- **Επικαιρότητα**
- **Σαφήνεια**
- **Αξιοπιστία**

Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας παρουσιάζονται στις σελίδες 55 και 56 και στον Πίνακα Τυπικών Δημοσιοποιήσεων κατά GRI (Προσάρτημα 2, σελ. 60 - 68).

Πιστεύουμε ότι έχουμε επιτύχει την εφαρμογή αυτών των οδηγιών σε επίπεδο A+. Το επίπεδο εφαρμογής πιστοποιείται από την Έκθεση της DNV (σελ. 55-56).

Ένα νέο ηλεκτρονικό σύστημα αναπτύχθηκε και εφαρμόστηκε για την καταγραφή των σχετικών με την ΕΚΕ πληροφοριών από όλα τα εργοστάσια και τους επιχειρηματικούς τομείς δραστηριότητας του Ομίλου ενισχύοντας τον έλεγχο και την ακρίβεια των πληροφοριών.

Το σύστημα αυτό είναι ακόμη σε εξέλιξη, με στόχο να περιλάβει όλους τους δείκτες που στον παρόντα Απολογισμό δημοσιοποιούνται μερικώς ή δεν είναι διαθέσιμοι με τη μορφή που καθορίζει το GRI έως το 2010 (Οδικός Χάρτης ΕΚΕ σελ. 17 και Προσάρτημα 2).

Ο υπολογισμός των στοιχείων του παρόντος Απολογισμού έχει γίνει ως εξής:

Όλα τα στοιχεία για την απασχόληση υπολογίστηκαν με βάση το μέσο όρο των εργαζομένων άμεσης και πλήρους απασχόλησης σύμφωνα με τις οδηγίες του WBCSD/CSI . Στους δείκτες για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας συνυπολογίστηκαν και οι εργαζόμενοι μερικής και προσωρινής απασχόλησης ως ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης.

Όλοι οι δείκτες για την προστασία του περιβάλλοντος υπολογίζονται περιλαμβάνοντας τις κοινοπραξίες κατ' αναλογία του ποσοστού συμμετοχής του TITANA στο μετοχικό κεφάλαιο. Οι συνολικές και ειδικές εκπομπές CO₂ για το 2003 και το 2004 (Πίνακας σελ. 29), έχουν υπολογιστεί εκ νέου, σύμφωνα με το πρωτόκολλο WBCSD/CSI (έκδοση 2005).

Από το 2003, οι δείκτες για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, όπως και οι λοιποί κοινωνικοί δείκτες, έχουν υπολογισθεί συμπεριλαμβανομένων πλήρως των κοινοπραξιών. Ακολουθώντας το πρωτόκολλο WBCSD/CSI, ο πίνακας της σελίδας 16 παρουσιάζει τα στοιχεία αυτά εξαιρώντας τις κοινοπραξίες. Για να είναι εφικτή η σύγκριση με προηγούμενα χρόνια, τα στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα της σελίδας 23 σε δύο διαφορετικές στήλες, μία με όλα τα στοιχεία από τις κοινοπραξίες και μία όπως ορίζει το WBCSD/CSI. Ο Πίνακας της σελίδας 16, αναφέρεται μόνο στα εργοστάσια τσιμέντου (σημειώνεται ένα θανατηφόρο ατύχημα το 2007 στο προσωπικό εργολάβων), ενώ ο Πίνακας της σελίδας 23 αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου (δύο θανατηφόρα ατυχήματα στο προσωπικό εργολάβων, ένα στην Ελλάδα και ένα στη Βουλγαρία).

Για μεγαλύτερη σαφήνεια έχουμε συνδέσει εκτενώς τα περιεχόμενα του Απολογισμού με την ιστοσελίδα μας. Επίσης, αναφορές σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα περιλαμβάνονται και στο Γενικό Απολογισμό, ενώ μία συνοπτική έκδοση του παρόντος διανέμεται από το 2005 σε εργαζόμενους και ομάδες «συμμετόχων» σε τοπικό επίπεδο.

Η ανταπόκρισή σας έχει καθοριστική συμβολή στην προσπάθειά μας για συνεχή βελτίωση. Παρακαλούμε να στείλετε τα σχόλιά σας και τις απόψεις σας στη διεύθυνση: csr@titan.gr .

Εργοστάσιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

Μήνυμα του Διευθύνοντος Συμβούλου

Στη συνεχή προσπάθεια για επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων του, ο TITAN έχει ενσωματώσει στον τρόπο που λειτουργεί τις αρχές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, βασιζόμενος στη βαθιά ριζωμένη πεποίθηση ότι αυτό δεν είναι μόνο ένα ηθικό χρέος, αλλά και η σωστή επιχειρηματική πρακτική.

Η φιλοσοφία αυτή μεταφράζεται σε μια σειρά πρωτοβουλιών, που παρουσιάζονται στον Απολογισμό μας. Η φύση της δραστηριότητάς μας, ωστόσο, είναι τέτοια που δύο ζητήματα κυριαρχούν: η περιβαλλοντική βιωσιμότητα και η ασφάλεια της εργασίας.

Αναμφισβήτητα μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις της εποχής μας είναι η υπερθέρμανση του πλανήτη και η κλιματική αλλαγή. Ως παραγωγός τσιμέντου, και επομένως παραγωγός διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), ο TITAN επέλεξε να αναλάβει δράση έγκαιρα. Το 2003, στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στην κλαδική Πρωτοβουλία WBCSD/CSI, δεσμευθήκαμε οικειοθελώς να μειώσουμε τις ειδικές εκπομπές CO₂ ανά τόνο τσιμέντου τουλάχιστον κατά 15% μέχρι το 2010 σε σύγκριση με τα επίπεδά μας του 1990. Χάρη στην εφαρμογή διαφόρων μέτρων βρισκόμαστε ήδη σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου μας. Πέρυσι, για πρώτη φορά, προχωρήσαμε –σύμφωνα και πάλι με τις δεσμεύσεις μας– στην διασφάλιση των περιεχομένων του Απολογισμού μας από δύο ανεξάρτητους φορείς. Οι συστάσεις τους υιοθετούνται, δημοσιεύονται και ήδη υλοποιούνται σταδιακά από τον παρόντα απολογισμό.

Η συνολική μας επίδοση στον τομέα της ασφάλειας της εργασίας βελτιώθηκε το 2007 και συγκρίνεται ευνοϊκά με τα αντίστοιχα στοιχεία του κλάδου μας. Ωστόσο, η απώλεια της ζωής δύο μελών του προσωπικού εργολάβων μας αποτελεί οδυνηρή υπενθύμιση ότι οφείλουμε να βελτιωθούμε ακόμη περισσότερο. Επιβεβαιώνουμε ότι η ασφάλεια της εργασίας αποτελεί κορυφαία επιχειρηματική προτεραιότητά μας, εντείνοντας περισσότερο την προσπάθεια εμπέδωσης μιας «νοοτροπίας και συμπεριφοράς πρόληψης ατυχημάτων» σε όλο τον Όμιλο.

Όραμά μας είναι να έχουμε ένα υγιές περιβάλλον εργασίας, χωρίς κινδύνους και ατυχήματα. Σχέδια δράσης και συγκεκριμένα προγράμματα έχουν εκπονηθεί και εφαρμόζονται για να επιτύχουμε το στόχο μας και να ενταχθούμε στο ανώτατο τεταρτημόριο των καλύτερων επιδόσεων για την ασφάλεια μεταξύ των εταιριών του κλάδου μας διεθνώς μέχρι το 2010.

Στον TITANA αναγνωρίζουμε πλήρως την ανάγκη να βελτιώσουμε διαρκώς τα συστήματα διαχείρισης της Εταιρικής

Κοινωνικής Ευθύνης, να επανεξετάσουμε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων, να ανταποκρινόμαστε αποτελεσματικότερα στους προβληματισμούς των «συμμετόχων», και να προσφέρουμε στήριξη σε ανθρώπους και κοινότητες που δοκιμάζονται από φυσικές καταστροφές.

Στο πλαίσιο αυτό, ανταποκριθήκαμε άμεσα, προσφέροντας οικονομική βοήθεια, δομικά υλικά και ένα εκατομμύριο δένδρα για δενδροφύτευση στις περιοχές που καταστράφηκαν από τις πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007 στην Ελλάδα. Η συμβολή μας αυτή ήταν μία έκφραση συνεισφοράς στην αντιμετώπιση μίας έκτακτης ανάγκης, όμως εκφράζει και τη μακρόχρονη δέσμευσή μας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό, με τα δέντρα που διακοσμούν τους Απολογισμούς του Ομίλου για το 2007 υπογραμμίζεται η σημασία που έχει για μας η δενδροφύτευση και η αναδάσωση.

Για την επένδυσή μας στην Αλβανία που αφορά την κατασκευή ενός εργοστασίου τσιμέντου από μηδενική βάση, εκπονήθηκε μια εμπειριστατωμένη μελέτη Αξιολόγησης των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με διεθνείς «άριστες πρακτικές» και τις αρχές του WBCSD/CSI, η οποία εμπλούτισε τις γνώσεις μας και βοήθησε στην απόκτηση πολύτιμης εμπειρίας για την ανάπτυξη των σχέσεων με τους «συμμετόχους» σε τοπικό επίπεδο.

Πολλά πρέπει ακόμη να γίνουν στην προσπάθειά μας για βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ώστε να επιτευχθεί ο κυρίαρχος στόχος μας και να επιτύχουμε να κάνουμε το δυνατόν λιγότερο κακό και περισσότερο καλό.

Σε όλες τις χώρες και κοινωνίες που λειτουργούμε δεν μπορεί να σημειωθεί η ίδια πρόοδος σε όλα τα μέτωπα και με τον ίδιο ρυθμό. Καθιερωμένες συμπεριφορές και αντιλήψεις, παλαιές συνήθειες, βαθιά ριζωμένες παραδόσεις μπορούν να βοηθήσουν ή να παρεμποδίσουν την πρόοδό μας. Μόνο, όμως, η αυτο-βελτίωση σε συνδυασμό με τη διαφάνεια και την ειλικρίνεια μπορεί να πείσει την κοινωνία ευρύτερα και να οδηγήσει στον κοινό μας στόχο: Ένα κόσμο, όπου η εταιρική κοινωνική ευθύνη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και του τρόπου σκέψης για το παρόν και το μέλλον, όπως επίσης και του τρόπου με τον οποίο ανταποκρινόμαστε στις επιχειρηματικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Δημήτρης Παπαλεξόπουλος
Διευθύνων Σύμβουλος

Συνοπτική παρουσίαση Ομίλου TITAN - 2007_σελ.9 ■
Δραστηριότητες και επιδόσεις_σελ.10 ■ Εκπληρώνο-
ντας τις δεσμεύσεις μας_σελ.11 ■ Εταιρική διακυβέρ-
νηση και ΕΚΕ_σελ.14 ■ Πρόοδος και μελλοντικοί στό-
χοι_σελ.16

Συνοπτική παρουσίαση Ομίλου

ΔΑΦΝΗ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Δένδρο αειθαλές. Το ύψος του φθάνει τα 9 - 10 μέτρα, με φύλλα πολύ αρωματικά που χρησιμοποιούνται στη μαγειρική.

Αυτοφύεται σε όλη την Ηπειρωτική Ελλάδα σε ρεματιές. Σχετικά απαιτητικό σε εδαφική υγρασία, ανθεκτικό σε χαμηλές θερμοκρασίες και στην σκιά.

Συνοπτική παρουσίαση του Ομίλου - 2007

Ο Όμιλος TITAN είναι μία καθιερωμένη ομάδα επιχειρήσεων με δραστηριότητες σε πολλούς συναφείς με το τσιμέντο κλάδους όπως το σκυροδέμα, τα αδρανή υλικά, οι τσιμεντόλιθοι, τα ξηρά κονιάματα και η ιπτάμενη τέφρα.

Το 2007, ο Όμιλος TITAN παρήγαγε στις εγκαταστάσεις του:

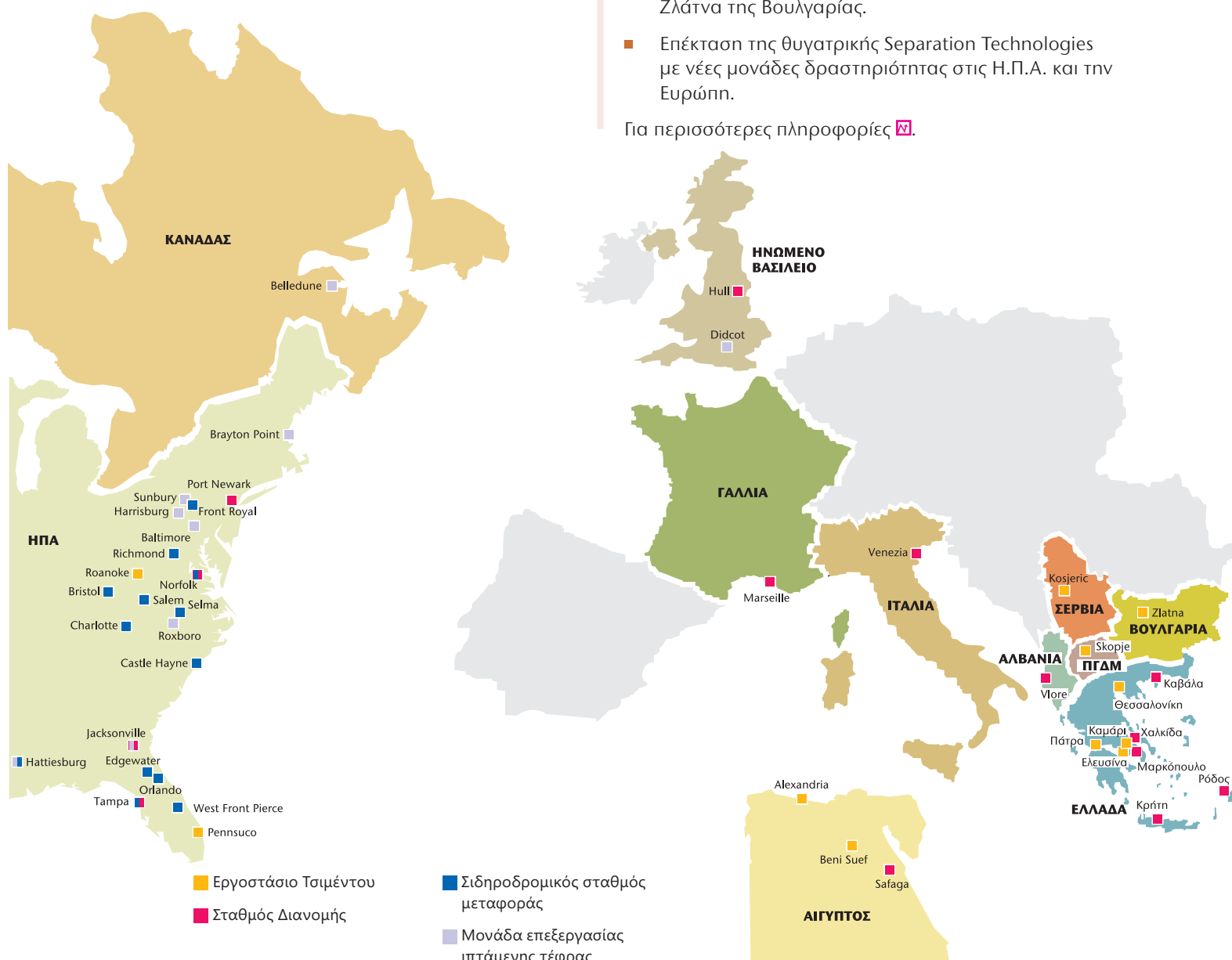
- Περισσότερους από 15 εκατ. τόννους τσιμέντου
- Περίπου 6 εκατ. μ³ σκυροδέματος
- 39 εκατ. τόννους αδρανή και
- Περίπου 900.000 τόννους Proash .

Πρόσφατες εξελίξεις

Νέες εξαγορές και σχέδια επέκτασης της γεωγραφικής παρουσίας του Ομίλου το 2007 για τον κύριο κλάδο δραστηριοτήτων του και τους συναφείς με αυτόν, αφορούσαν:

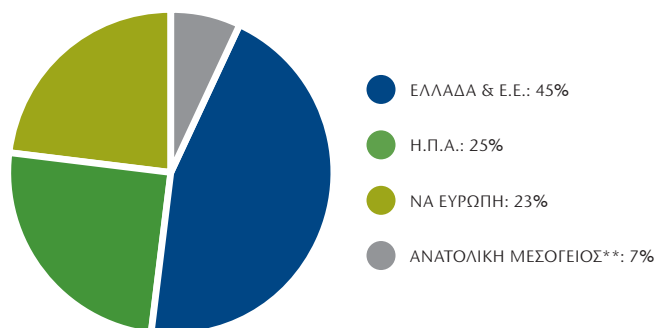
- Εξαγορά της S&W, εταιρίας παραγωγής σκυροδέματος στις Η.Π.Α., με 26 μονάδες δραστηριότητας.
- Εξαγορά του λατομείου Cumberland στο Σάλεμ, του Κεντάκυ, με 1 δισεκατ. τόννους αποθεμάτων ασβεστολίθου.
- Απόφαση για μία νέα επένδυση ύψους €170 εκατ. για την κατασκευή νέου εργοστασίου τσιμέντου στην Αλβανία.
- Ολοκλήρωση του προγράμματος επέκτασης και εκσυγχρονισμού του εργοστασίου τσιμέντου στη Ζλάτνα της Βουλγαρίας.
- Επέκταση της θυγατρικής Separation Technologies με νέες μονάδες δραστηριότητας στις Η.Π.Α. και την Ευρώπη.

Για περισσότερες πληροφορίες .

Επιδόσεις Ομίλου

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΡΔΗ

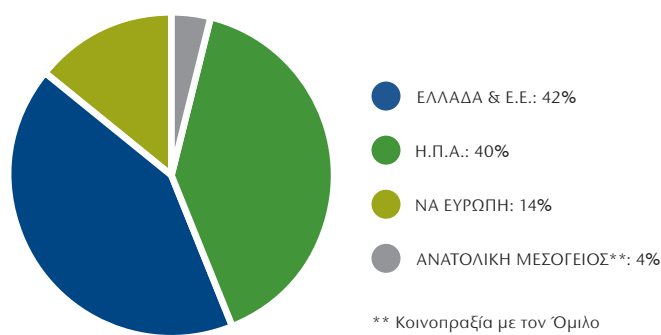

ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ 2007

€ σε εκατομμύρια	
Συνολικές πωλήσεις	1.497
Λειτουργικά κέρδη	426
Μικτά κέρδη	300
Καθαρά κέρδη*	240

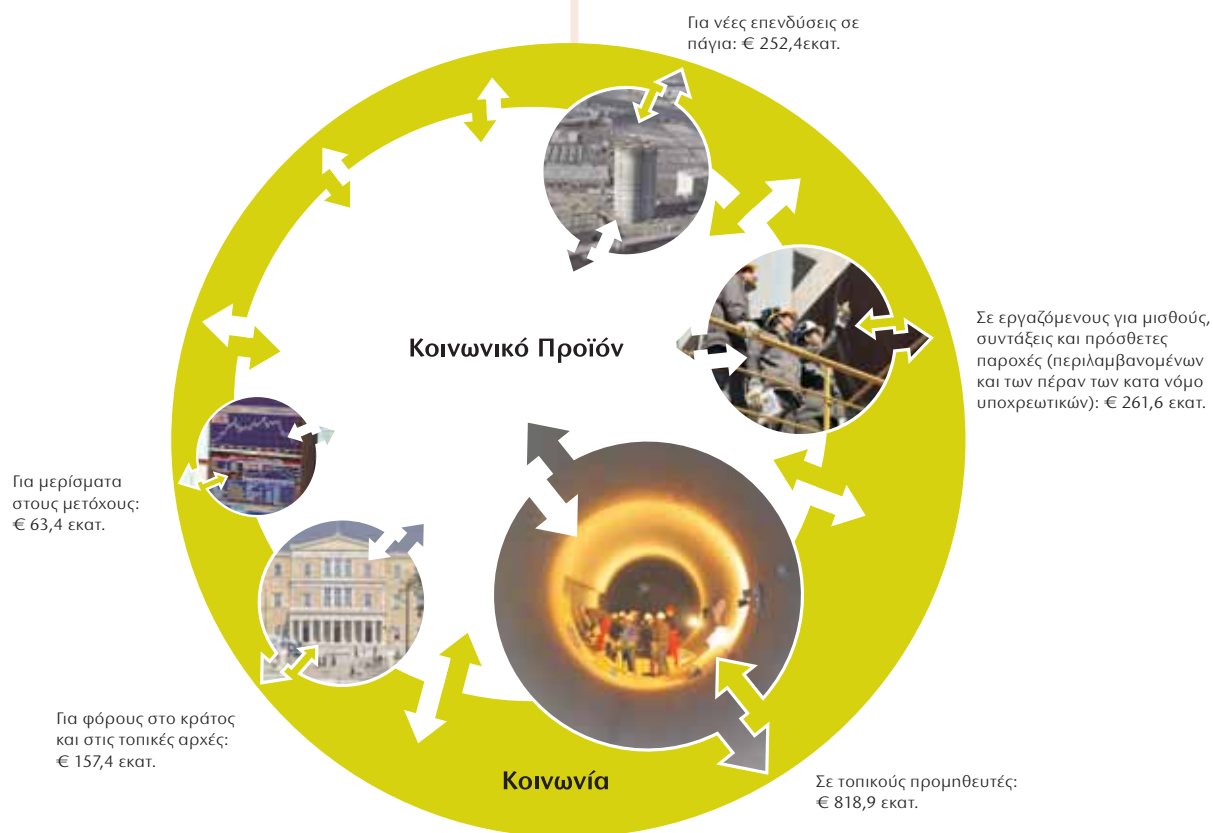
*μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ 2007

** Κοινοπραξία με τον Όμιλο Lafarge.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Εκπληρώνοντας τις δεσμεύσεις μας

Οι αξίες του ΤΙΤΑΝΑ συνδέονται με τον κυρίαρχο στόχο του: «να αναπτυχθεί ως ένας πολύ-περιφερειακός, καθιερωμένος παραγωγός τσιμέντου, συνδυάζοντας το επιχειρηματικό πνεύμα και την επιχειρησιακή αριστεία με σεβασμό για τον άνθρωπο, την κοινωνία και το περιβάλλον».

Η στρατηγική για την επίτευξη του στόχου αυτού βασίζεται αντίστοιχα σε τέσσερις προτεραιότητες (βλ. γράφημα δεξιά). Οι «Εταιρικές Αξίες και ο Κώδικας Δεοντολογίας», όπως καθορίστηκαν το 2003 , παρέχουν τις κύριες κατευθυντήριες οδηγίες και τα πρότυπα για την επίτευξη του κυρίαρχου στόχου και των προτεραιοτήτων του Ομίλου.

Οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ ευθυγραμμισμένες με τις αξίες, τον Κώδικα Δεοντολογίας και τις προτεραιότητές του περιλαμβάνουν:

- Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ
www.unglobalcompact.org
- Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Έκδοση Απολογισμών Βιωσιμότητας (www.globalreporting.org)
- WBCSD / CSI (κλαδική πρωτοβουλία)
www.wbcsd/csi.org

Εταιρικές Αξίες

Ακεραιότητα

Επικοινωνούμε με άμεσο και ανοιχτό τρόπο – συμπεριφερόμαστε με διαφάνεια και αξιοπιστία – ακολουθούμε ηθικές επιχειρηματικές πρακτικές.

Δέσμευση έναντι στόχων

Θέτουμε ξεκάθαρους στόχους - επιδιώκουμε υψηλά πρότυπα - τηρούμε τις δεσμεύσεις προς όλους τους «συμμετέχουσους».

Γνώση

Επενδύουμε στη γνώση - διευρύνουμε το γνωστικό μας κεφάλαιο - αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για την απόκτηση και διάχυση της γνώσης.

- Ευρωπαϊκή Επιχειρηματική Σύμπραξη για την ΕΚΕ (Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία) www.csreurope.org
- ISO 14001, ISO 9000, OHSAS 18001 (διεθνή και αντίστοιχα τοπικά πρότυπα)

Συνεχής βελτίωση

Πιστεύουμε στην οργάνωση που μαθαίνει - δεν εφησυχάζουμε με την επιτυχία - μαθαίνουμε από τα λάθη και τις επιτυχίες - ενθαρρύνουμε την πρωτοβουλία στην εφαρμογή νέων ιδεών.

Αξία στον πελάτη

Προβλέπουμε και ικανοποιούμε τις ανάγκες των πελατών - παρέχουμε υψηλής ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες - παρέχουμε πρωτοποριακές λύσεις που δημιουργούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Δίνουμε προτεραιότητα στην ασφάλεια της εργασίας, σεβόμαστε τους εργαζόμενους - σεβόμαστε τις τοπικές κοινότητες - λειτουργούμε ως ενεργό κύτταρο της κοινωνίας - είμαστε δεσμευμένοι στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Καθορίζοντας προτεραιότητες για την ΕΚΕ

Το 2007 ξεκινήσαμε μία εκτεταμένη διαδικασία ανεξάρτητης αξιολόγησης των δράσεων και επιδόσεων στην ΕΚΕ με επίκεντρο τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα.

Πρωταρχικός σκοπός ήταν η αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης και μέτρησης της απόδοσής μας σε σύγκριση με τις αξίες και τις δεσμεύσεις μας, καθώς επίσης και σε συνάρτηση με τις προσδοκίες των «συμμετόχων» μας.

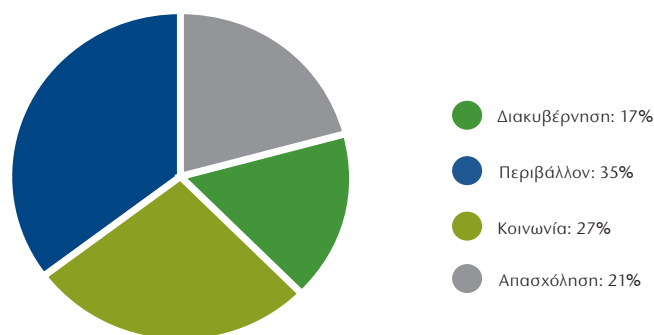
Ως επιμέρους στόχοι ορίστηκαν οι εξής:

- Προσδιορισμός των ουσιαστικών και σημαντικών προτεραιοτήτων της ΕΚΕ για τον ΤΙΤΑΝΑ στην Ελλάδα.
- Προσδιορισμός ευκαιριών και προκλήσεων.
- Σύνδεση των επιμέρους θεμάτων της ΕΚΕ με τις παραμέτρους που δημιουργούν αξία για τον ΤΙΤΑΝΑ.

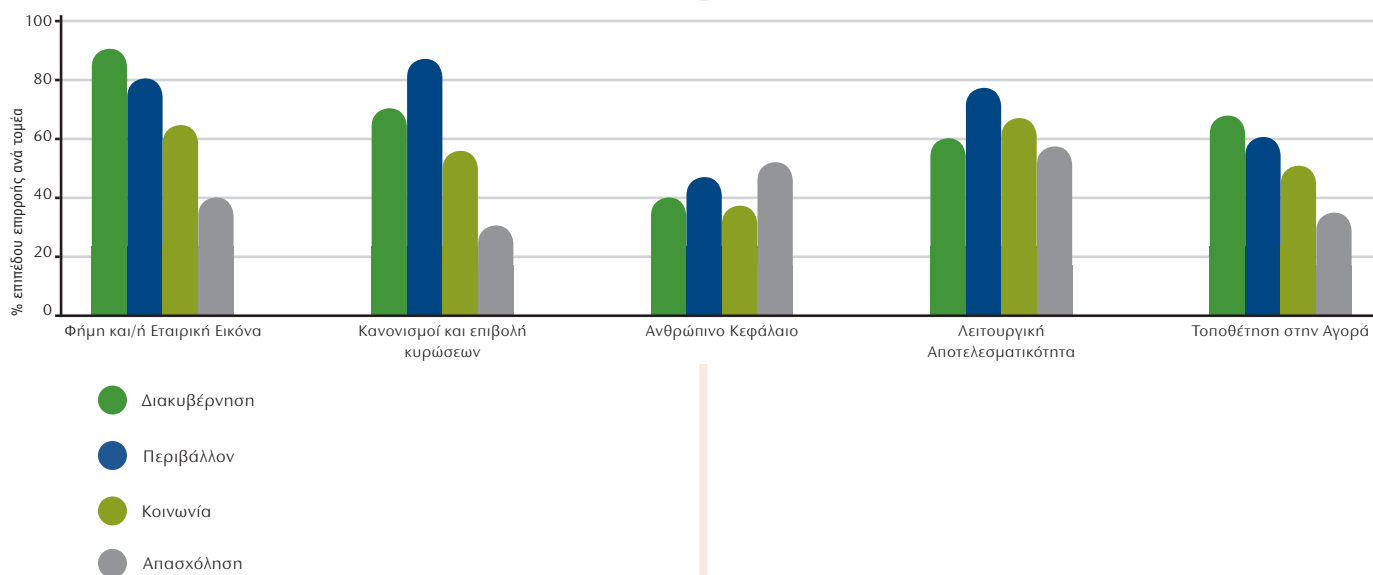
Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, οργανώθηκαν τέσσερα σεμινάρια και ένας αριθμός συνεντεύξεων με περισσότερα από σαράντα στελέχη από δεκαπέντε διαφορετικές διευθύνσεις και υπηρεσίες του ΤΙΤΑΝΑ στην Ελλάδα, ενώ διενεργήθηκαν και έλεγχοι σε αντιπροσωπευτικό των δραστηριοτήτων αριθμό εργοστασίων και μονάδων. Στα σεμινάρια που υλοποιήθηκαν μεταξύ άλλων αξιολογήθηκε και η βαρύτητα που έχουν για τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα επιμέρους τομείς της ΕΚΕ που αναγνωρίζονται ως σημαντικοί από τον κλάδο διεθνώς. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στα παρατιθέμενα γραφήματα. Περισσότερες πληροφορίες στις σελίδες 55 και 56.

ΣΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΚΕ από στελέχη και εργαζόμενους ΤΙΤΑΝ - Ελλάδα

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

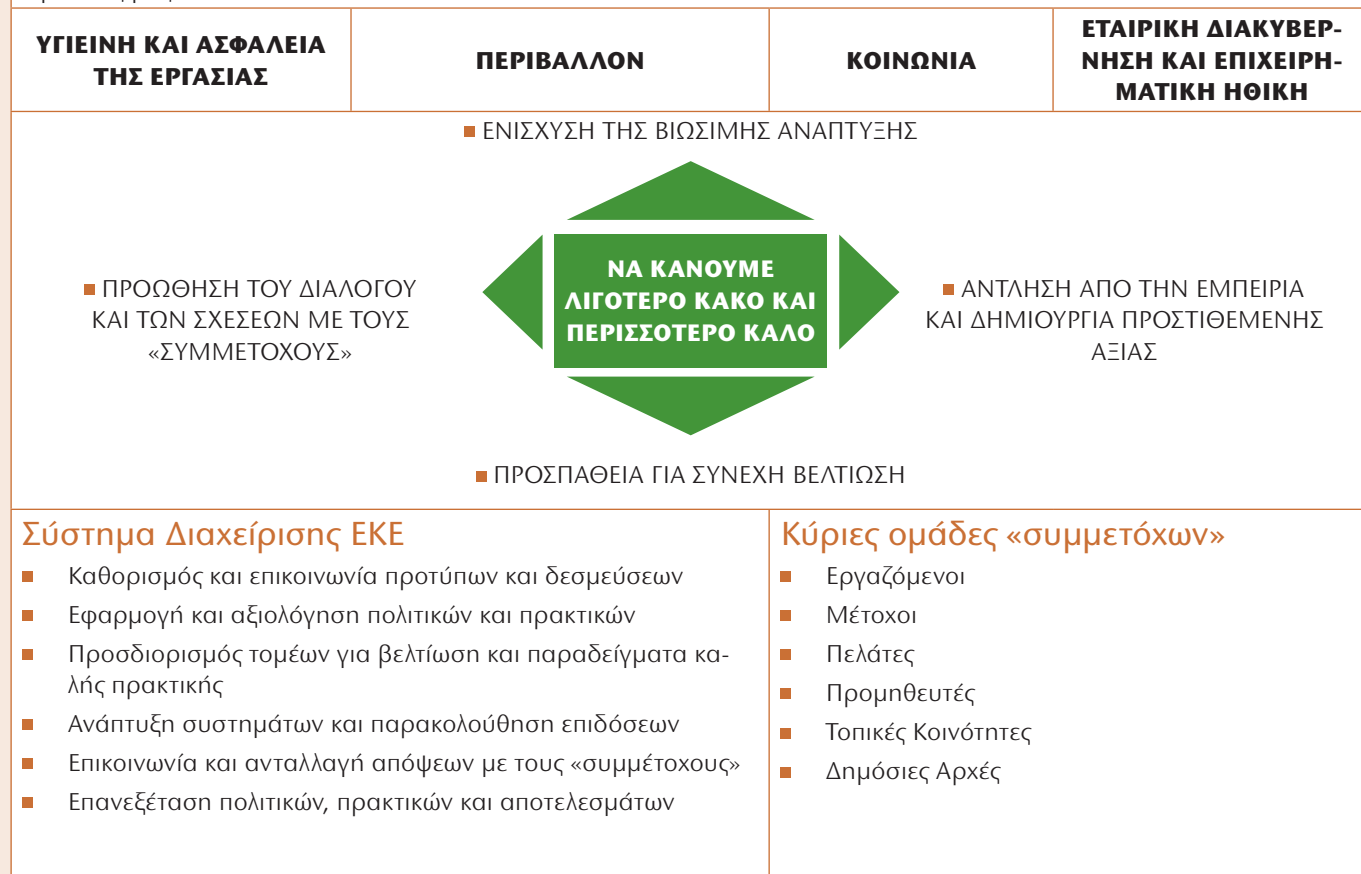

Στρατηγική και στόχοι ΤΙΤΑΝΑ για την ΕΚΕ

Η ΕΚΕ παρέχει ένα πλαίσιο καθοδήγησης για την οργάνωση των αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων

ενσωματώνοντας τα πρότυπα και τις “άριστες πρακτικές” του κλάδου μας για την επίτευξη του κυρίαρχου στόχου μας.

Τέσσερις κυρίως πτυχές της επιχειρηματικής μας δραστηριότητάς επηρεάζονται ιδιαίτερα από τις αξίες μας και τις δεσμεύσεις μας:

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας μας, που εκδόθηκε το 2003 και αναθεωρείται το 2008 έχουμε αναλάβει τη δέσμευση να λειτουργούμε κατά τρόπο υπεύθυνο και ηθικό.

Η διαχείριση της ΕΚΕ είναι μια ευθύνη που μοιράζονται όλα τα διευθυντικά στελέχη του ΤΙΤΑΝΑ και αφορά όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα που ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των κύριων ομάδων «συμμετόχων» μας πέρα και πάνω από νομικές υποχρεώσεις.

Η Επιτροπή ΕΚΕ του Ομίλου είναι υπεύθυνη για να υποστηρίξει και να συμβουλεύει το Δ.Σ. στην εφαρμογή της στρατηγικής του Ομίλου για την ΕΚΕ .

Η Διεύθυνση ΕΚΕ του Ομίλου έχει την ευθύνη συντονισμού και παροχής υποστήριξης προς όλες τις Διευθύνσεις και υπηρεσίες για τη συμμόρφωση με τα σχετικά πρότυπα και τους στόχους του Ομίλου.

Ο απολογισμός και η διασφάλιση των περιεχομένων του είναι μια διαδικασία μάθησης, αλλαγής και συνεχούς βελτίωσης της μέτρησης της αποτελεσματικότητας των δράσεων μας, που αναγνωρίζει, παράλληλα, σαν κανόνα ότι τα αποτελέσματα αυτά γίνονται εμφανή κυρίως μακροπρόθεσμα.

Ο διάλογος και η συνεργασία με τους «συμμέτοχους» υπογραμμίζει την θέλησή μας να ακούμε, να συζητούμε και να λαμβάνουμε υπ’ όψη τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις επιδιώκοντας να τις αντιμετωπίζουμε με αποδεκτές λύσεις στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό.

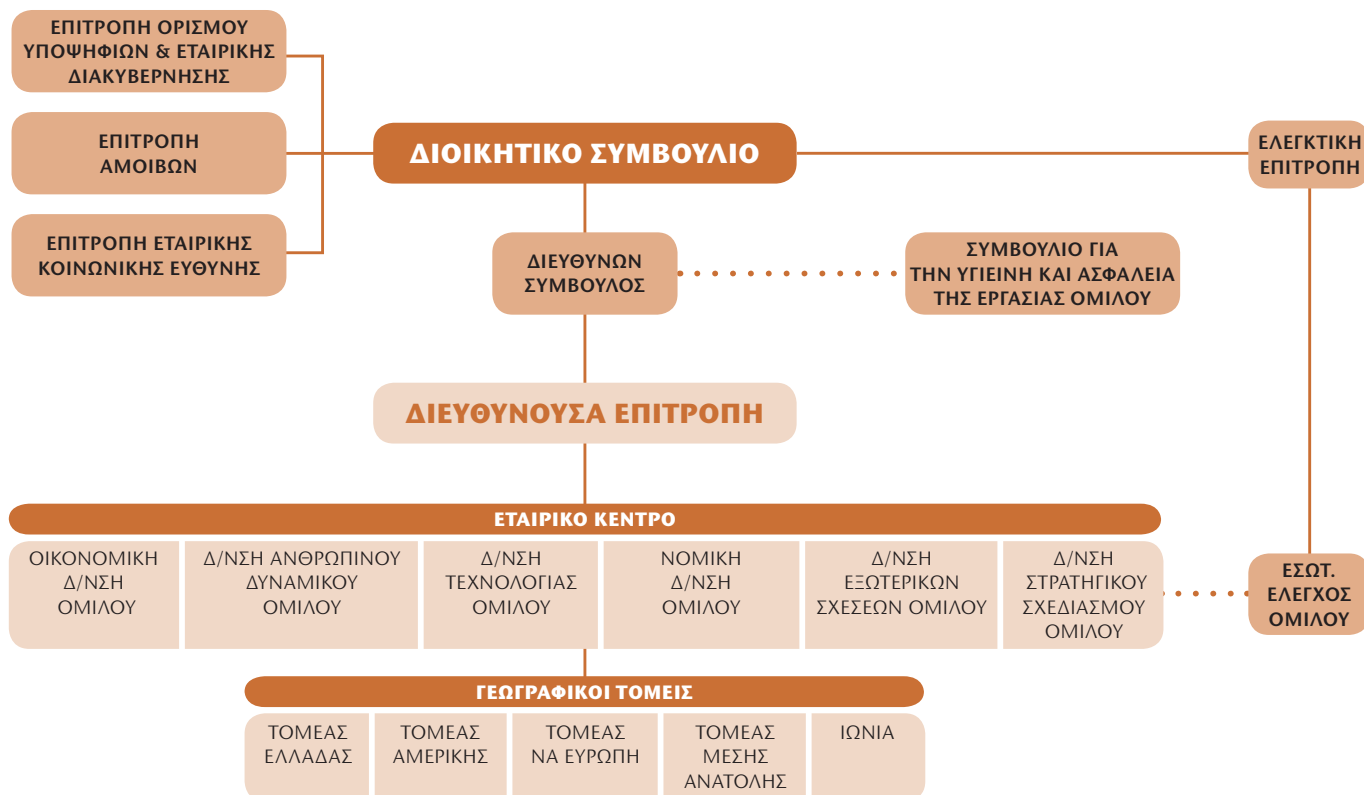
Εταιρική διακυβέρνηση και ΕΚΕ

Η πολιτική και οι δράσεις μας στην εταιρική διακυβέρνηση αναλύονται στον Γενικό Απολογισμό [1]. Σε αυτή την ενότητα του παρόντος Απολογισμού αναφερόμαστε μόνο σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που υιοθετήθηκαν για περαιτέρω βελτίωση των συστημάτων και των πολιτικών που εφαρμόζουμε.

- Τα 8 από τα 15 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μέλη.
- Ένα Συμβούλιο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας προστέθηκε στα όργανα του Ομίλου με την αρμοδιότητα να καθορίζει και να συντονίζει την υλοποίηση του οράματος και της στρατηγικής σε ό,τι αφορά το «καλώς έχουν» των εργαζομένων μας και των τοπικών κοινοτήτων.
- Ένας νέος Κώδικας Δεοντολογίας για τις Προμήθειες [2] με τις κατευθυντήριες οδηγίες, την πολιτική και τα πρότυπα που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος αναπτύχθηκε και διανεμήθηκε για σχόλια και παρατηρήσεις ώστε η τελική του έκδοση να ολοκληρωθεί εντός του 2008 για την Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις χώρες της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης.

- Μία «Γραμμή Άμεσης Επικοινωνίας των Εργαζομένων» δημιουργήθηκε καταρχήν στην Ελλάδα με στόχο να ενδυναμώσει περαιτέρω και να επεκτείνει την επικοινωνία εργαζομένων και διοίκησης, σε θέματα κυρίως εφαρμογής των εταιρικών αξιών και του Κώδικα Δεοντολογίας. Η «γραμμή» συνδέεται και με ένα από τα μέλη της Επιτροπής ΕΚΕ, το οποίο ταυτόχρονα είναι και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Ένα καινούργιο πρόγραμμα για την προώθηση της εθελοντικής δέσμευσης στις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου [3] παρουσιάστηκε σε προμηθευτές και άλλες ομάδες «συμμετόχων» στην Ελλάδα το 2007 και πρόκειται να επεκταθεί σε όλες τις χώρες της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης έως το τέλος του 2008.
- Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ [4], όπου ο ΤΙΤΑΝ έχει αναλάβει ένα ηγετικό ρόλο για την υλοποίηση του εργαστηρίου με θέμα «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Αλυσίδα Προμηθειών», ένα κοινό πρόγραμμα δράσης υιοθετήθηκε από μία σημαντική ομάδα επιχειρήσεων για την ανάπτυξη μίας Ευρωπαϊκής διαδικτυακής πύλης για την προώθηση της «υπεύθυνης διαχείρισης προμηθειών» (σελ. 47).

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ

- Ένα καινούργιο πρόγραμμα για τα στελέχη με στόχο την ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε συνάρτηση με τις Εταιρικές αξίες και τον Κώδικα Δεοντολογίας ξεκίνησε το 2007 από την Αμερική. Σηριζόμενοι στα πρώτα αποτελέσματα από την υλοποίησή του, σχεδιάζουμε την επέκταση του προγράμματος αυτού για όλα τα στελέχη έως το 2010.
- Η εσωτερική διαδικασία ανάλυσης των κινδύνων σε κάθε χώρα δραστηριότητας σε συνάρτηση με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς συνδέθηκε με τα αποτελέσματα της ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Αντιλήψεων σχετικά με την Διαφάνεια και τη Διαφθορά της Διεθνούς Διαφάνειας (TI's CPI) .

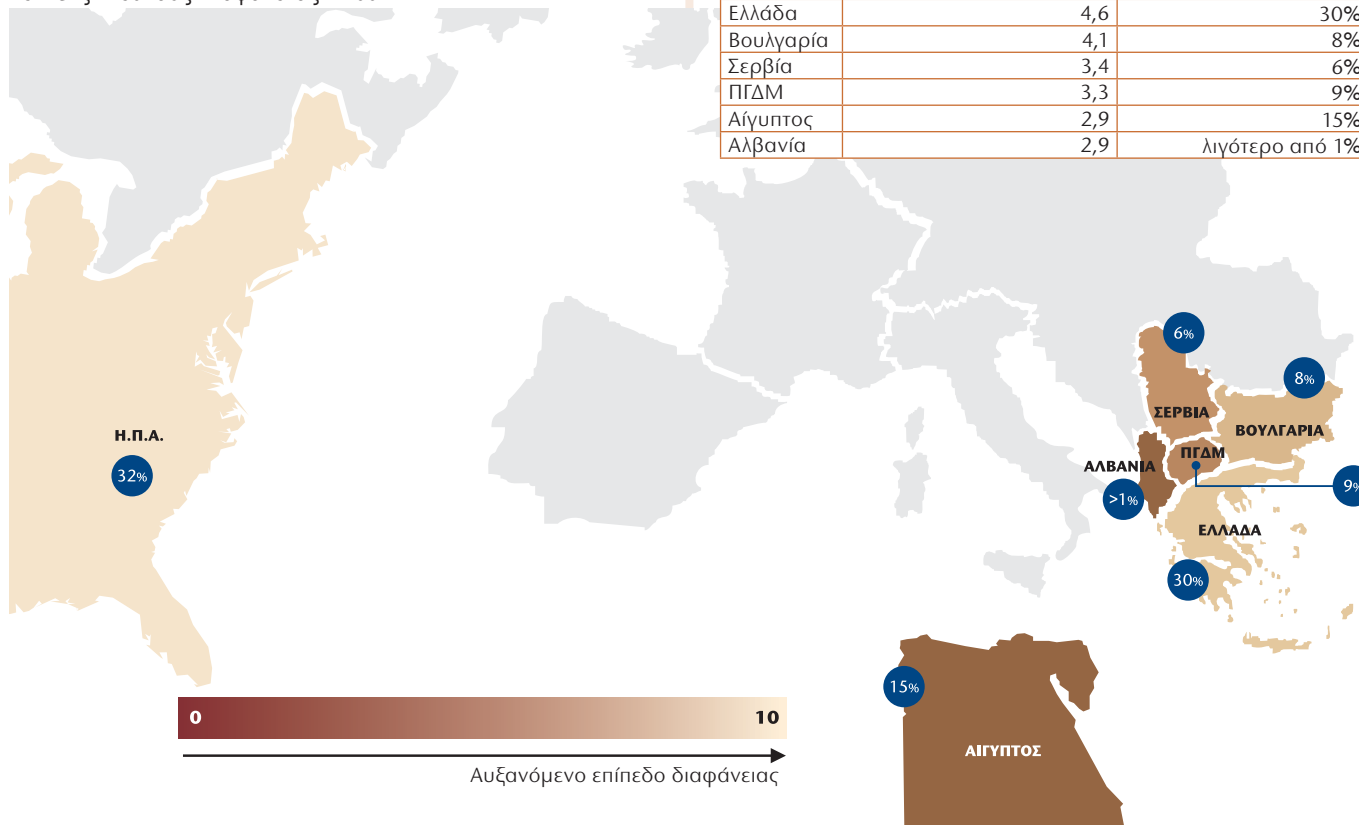
Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στο παρακάτω γράφημα, όπου οι χώρες με ανοιχτόχρωμο χρωματισμό είναι εκείνες που έχουν εκτιμηθεί ως περισσότερο διαφανείς. Το γράφημα επίσης σημειώνει τα ποσοστά των εργαζομένων μας σε κάθε χώρα. Παρακολουθούμε τις εξελίξεις σε όλες τις χώρες όπου έχουμε δραστηριότητα και υποστηρίζουμε τις πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται σε εθνικό ή άλλο επίπεδο για τον περιορισμό των φαινομένων αδιαφάνειας και διαφθοράς.

Βιώνοντας τις αξίες μας: Άμεση Γραμμή Επικοινωνίας Εργαζομένων

Η «Άμεση Γραμμή Επικοινωνίας των Εργαζομένων» αποτελεί ένα πρόσθετο μέσο με το οποίο κάθε εργαζόμενος μπορεί να αναφέρει ζητήματα που σχετίζονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας και ειδικότερα, όσα αφορούν υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, προστασία του περιβάλλοντος, διαφάνεια και διαφθορά, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ίσων ευκαιριών. Η αναφορά πιθανών παραβιάσεων με διακριτικότητα και απόλυτη εμπιστοσύνη αποσκοπεί στην υποστήριξη, την παρακίνηση αλλά και την επέκταση του διαλόγου με τους εργαζόμενους σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των αξιών και των δεσμεύσεών μας στη πράξη. Πιστεύουμε ότι οι εργαζόμενοι μας είναι οι πιο σημαντικοί πρεσβευτές των αρχών και των αξιών μας αλλά και όλων των προσπαθειών μας και προσδοκούμε η Γραμμή Επικοινωνίας να αυξήσει την άμεση σύμπραξη των εργαζομένων και το σεβασμό όλων μας στις εταιρικές αξίες.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Δείκτης Διεθνούς Διαφάνειας - 2007

Πρόοδος και μελλοντικοί στόχοι

Δέσμευση στην πρωτοβουλία WBCSD/CSI

Ο ΤΙΤΑΝ είναι η πρώτη Ελληνική εταιρία που έγινε μέλος του WBCSD στις δραστηριότητες του οποίου περιλαμβάνονται και σημαντικές κλαδικές πρωτοβουλίες. Η πρωτοβουλία για την Βιώσιμη Ανάπτυξη στον κλάδο τσιμέντου έχει υιοθετηθεί από μια ομάδα παραγωγών, που αντιπροσωπεύουν το 50% της παγκόσμιας παραγωγής (εξαιρουμένης της Κίνας). Αφορά ένα 20ετούς διάρκειας Πρόγραμμα Δράσης [@](#) που υλοποιείται σε 5ετής κύκλους. Το πρόγραμμα περιγράφεται σε μία Χάρτα [@](#), που υπογράφεται από όλα τα κύρια μέλη της πρωτοβουλίας και αποτελεί την δέσμευσή τους σε μια σειρά κοινών, αλλά και εταιρικών δράσεων, με πλήρη διαφάνεια και σε βάθος ανεξάρτητη αξιολόγηση και πιστοποίηση από εξωτερικούς φορείς (σελ. 55 και 57).

Η πρόοδος του ΤΙΤΑΝΑ σήμερα

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την πρόοδο του ΤΙΤΑΝΑ σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε προηγούμενους Απολογισμούς σύμφωνα με τη Χάρτα του WBCSD/CSI. Προτεραιότητά μας για τα επόμενα τρία χρόνια είναι να διασφαλίσουμε ότι όλες οι εταιρίες του Ομίλου και όσες νέες ενταχθούν σε αυτόν θα υιοθετήσουν τις ισχύουσες πολιτικές και συστήματα.

Νέοι στόχοι έχουν προστεθεί για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, την ενσωμάτωση της ΕΚΕ στην εταιρική λειτουργία, τις σχέσεις με τους «συμμετόχους», καθώς επίσης και την εφαρμογή μιας πιο «προβλεπτικής προσέγγισης» στην κλιματική αλλαγή και τη μέριμνα για το περιβάλλον.

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

Πρωτοβουλία CSI	Περιγραφή	2006	2007*
Κλιματική αλλαγή			
	Συνολικές εκπομπές CO ₂ (μεικτό), μετρικοί τόνοι	9,3 εκατ.	9,3 εκατ.
	Άμεσες εκπομπές CO ₂ κιά/τόννο προϊόντος (μεικτό)	690	689
Εναλλακτικά καύσιμα και πρώτες ύλες			
	Ενεργειακή απόδοση, kcal/κιλό κλίνκερ	836	855
	% υποκατάστασης κυρίων καυσίμων	περίπου 1%	1,37%
	% βιομάζας σε κυρίως καύσιμα	0,6%	0,6%
	% εναλλακτικών πρώτων υλών (κλίνκερ & τσιμέντο)	7,3%	7,1%
	Αναλογία κλίνκερ: τσιμέντου	0,81	0,80
Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας			
	Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	0	0
	Δείκτης θανατηφόρων ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	0	0
	Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων (εργολαβικό προσωπικό)	2	1
	Αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων τρίτων	0	0
	Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια ημερών εργασίας	28	20
	Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	4,75	3,67
	Απολεσθείσες ημέρες εργασίας εξαιτίας ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	1.275	919
	Δείκτης σοβαρότητας ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	324	168
	Αριθμός ατυχημάτων που οδήγησαν σε απώλεια ημερών εργασίας (εργολαβικό προσωπικό)	21	7
Εκπομπές			
	Ειδικές εκπομπές σκόνης γρ/τόννο κλίνκερ	86,0	85,0
	Συνολικές εκπομπές σκόνης (τόννοι ανά έτος)	934	928
	Ειδικές εκπομπές NO _x γρ/τόννο κλίνκερ	2.016	1.752
	Συνολικές εκπομπές NO _x (τόννοι ανά έτος)	20.535	19.106
	Ειδικές εκπομπές SO _x γρ/τόννο κλίνκερ	301	299
	Συνολικές εκπομπές SO _x (τόννοι ανά έτος)	3.068	3.263
	% κλίνκερ που παρήχθη υπό παρακολούθηση των εκπομπών (σημαντικών και μη)	100%	100%
Τοπικές επιπτώσεις			
	Αριθμός περιοχών όπου θέματα βιοποικιλότητας έχουν αναφερθεί	-	3 από 29
	% περιοχών δραστηριότητας με προγράμματα για τις τοπικές κοινότητες	-	όλες
	% λατομικών μονάδων με σχέδια αποκατάστασης περιβάλλοντος	75%	79%

* Όλοι οι δείκτες για το περιβάλλον υπολογίζονται για τις κοινοπραξίες κατά αναλογία του μετοχικού κεφαλαίου του ΤΙΤΑΝΑ. Όλοι οι δείκτες για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας υπολογίζονται χωρίς τις κοινοπραξίες σύμφωνα με το Πρωτόκολλο WBCSD/CSI [@](#).

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΕΚΕ

Τομέας	Στόχος	Προς το 2010
Ενσωμάτωση της ΕΚΕ στην εταιρική λειτουργία	<ul style="list-style-type: none"> - Ένταξη των προτεραιοτήτων της ΕΚΕ στα επιχειρηματικά σχέδια - Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και των πολιτικών του Ομίλου - Αύξηση της συμβολής και της σύμπραξης των εργαζομένων 	<ul style="list-style-type: none"> - Πλήρης εκπαίδευση και αξιολόγηση όλων των διευθυντικών στελεχών στην εφαρμογή των εταιρικών αξιών, των εταιρικών προτύπων και του Κώδικα Δεοντολογίας - Διεύρυνση της διαδικασίας ανεξάρτητης αξιολόγησης ώστε να καλυφθεί το σύνολο των δραστηριοτήτων του Ομίλου
Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	<ul style="list-style-type: none"> - Εφαρμογή της στρατηγικής του Ομίλου για μείωση των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή - Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης θεμάτων που αφορούν την προστασία της βιοποικιλότητας - Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων - Επανεξέταση και βελτίωση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και αναφορών του Ομίλου 	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της ενημέρωσης σε τοπικό επίπεδο και τριπλασιασμός του αριθμού των εργοστασίων τσιμέντου που μπορούν να χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα σε σύγκριση με το 2007 - Εφαρμογή της μελέτης Αξιολόγησης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων στο νέο εργοστάσιο στην Αλβανία - Ανάπτυξη και εφαρμογή ενός βελτιωμένου και ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης νερού σε όλα τα εργοστάσια τσιμέντου και έτοιμου σκυροδέματος μέχρι το 2012 - Διενέργεια μελετών περιβαλλοντικών επιδόσεων για όλα τα εργοστάσια του Ομίλου ανά διετία.
Υγιεινή & Ασφάλεια της Εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> - Επιβεβαίωση ότι όλα τα συστήματα διαχείρισης θεμάτων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που εφαρμόζονται κατα περιοχή και δραστηριότητα συμμορφώνονται με τα πρότυπα του Ομίλου - Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων OHSAS 18001 σε όλα τα εργοστάσια τσιμέντου του Ομίλου 	<ul style="list-style-type: none"> - Κανένα θανατηφόρο ατύχημα - Κανένα σοβαρό ατύχημα - Ενσωμάτωση και διατήρηση «νοοτροπίας και συμπεριφοράς πρόληψης ατυχημάτων» σε όλο το άμεσα και έμμεσα απασχολούμενο δυναμικό - Ένταξη στο ανώτερο τεταρτημόριο των επιδόσεων των μελών της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI ως προς το Δείκτη Συχνότητας Ατυχημάτων που σχετίζεται με την απώλεια χρόνου εργασίας
Σχέσεις με «συμμετόχους»	<ul style="list-style-type: none"> - Ανταπόκριση στους προβληματισμούς των κύριων για τον TITANA ομάδων «συμμετόχων» αξιοποιώντας τη γνώση που αποκτάται από τον ανοικτό διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος - Διάδοση των προτύπων του Ομίλου εντός της σφαίρας επιρροής του στο πλαίσιο του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ και της κλαδικής πρωτοβουλίας WBCSD/CSI 	<ul style="list-style-type: none"> - Διεύρυνση των προσπαθειών για επικοινωνία και σύμπραξη με τις κύριες ομάδες «συμμετόχων» και εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης το 2008 - Διαφοροποίηση και επικέντρωση των πρωτοβουλιών που υιοθετούνται σε τοπικό επίπεδο - Ανάπτυξη τοπικών σχεδίων δράσης σε όλα τα εργοστάσια και για όλες τις δραστηριότητες

Απασχόληση: Δομή και διοίκηση_σελ.19 ■ Κατάρτιση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού_σελ.21 ■ Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας_σελ.23 ■ Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες_σελ.24 ■ Ανταπόκριση εργαζομένων και επικοινωνία_σελ.25

Δέσμευση προς τους ανθρώπους μας

ΧΑΡΟΥΠΙΑ

Δένδρο αειθαλές, με φύλλα σκούρα πράσινα, σύνθετα.

Κάνει πολύ καλή σκιά, είναι λιποδίαιτο.

Αναπτύσσεται καλά και σε ξηροθερμικό περιβάλλον στην ζώνη της ελιάς.

Προτιμά τα ασβεστούχα εδάφη.

Οι καρποί του είναι βρώσιμοι.

Απασχόληση: Δομή και διοίκηση

Ο αριθμός πλήρους και άμεσης απασχόλησης στον Όμιλο TITAN το 2007 ήταν 6.000 εργαζόμενοι περίπου, όσοι και οι έμμεσα απασχολούμενοι είτε μερικώς είτε πλήρως, ενώ οι άμεσα εργαζόμενοι με συμβάσεις περιορισμένου χρόνου ήταν 114.

Ενθαρρύνουμε τις προσλήψεις σε τοπικό επίπεδο κατά προτεραιότητα, εστιάζοντας τις προσπάθειές μας στο να προσελκύνουμε, να αναπτύσσουμε και να διατηρούμε τους καλύτερους ανθρώπους για τη διασφάλιση της συνεχούς επίτευξης των επιχειρηματικών μας στόχων και στρατηγικών.

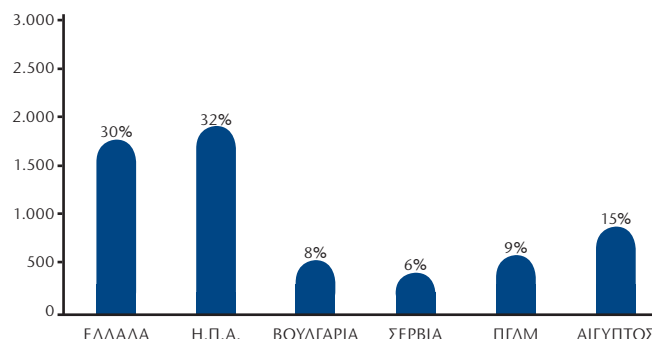
Στις διάφορες χώρες, όπου αναπτύσσουμε δραστηριότητα, αντιμετωπίζουμε διαφορετικές συνθήκες. Η επαγγελματική εξέλιξη και ο σχεδιασμός διαδοχής, η ανάπτυξη πολύπλευρων δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε διάφορα ιεραρχικά επίπεδα, η αξιολόγηση της απόδοσης και η εκπαίδευση και κατάρτιση, όπως επίσης και η μετάδοση τεχνογνωσίας και εμπειριών στο έμμεσα απασχολούμενο προσωπικό αποτελούν κοινούς στόχους σε όλο τον Όμιλο.

Για να προσελκύσουμε και να κρατήσουμε τα ικανότερα άτομα ενδυναμώνουμε συνεχώς την αντίληψη ανταμοιβής της απόδοσης και αντίστοιχα συσχετίζουμε την αμοιβή με τις επιδόσεις των εργαζομένων. Πολιτική μας, ως εκ τούτου, είναι να προσφέρουμε ανταγωνιστικές αμοιβές και πρόσθετες παροχές, πλέον των προβλεπόμενων από την ισχύουσα νομοθεσία, που διαμορφώνονται βάσει αποτελεσμάτων συγκριτικών ερευνών σε τοπικό επίπεδο. Επί πλέον, προσφέρουμε σε ομάδες εργαζομένων μεταβλητές αμοιβές που συνδέονται με την επίτευξη ατομικών και ομαδικών αποτελεσμάτων, περιλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων σε τομείς όπως η ασφάλεια και η προστασία του περιβάλλοντος.

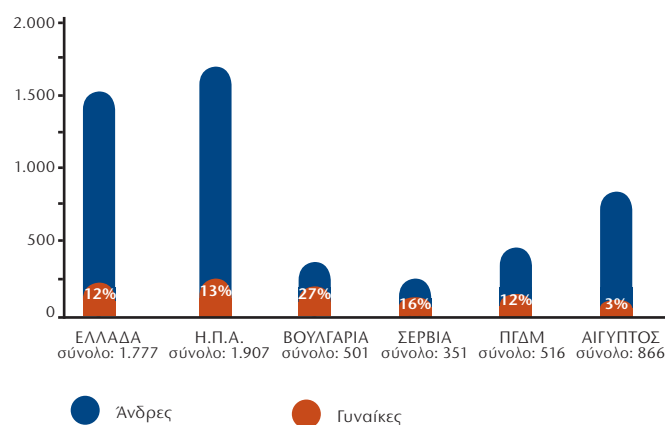
Διάφορα προγράμματα συμμετοχής στα κέρδη και επιβράβευσης της παραγωγικότητας, βασισμένα στη συνολική απόδοση, περιλαμβάνονται στην πολιτική ανθρώπινου δυναμικού του Ομίλου, ενώ οι συλλογικές διαπραγματεύσεις με τους εκπροσώπους των ενώσεων των εργαζομένων αποτελούν κοινή πρακτική.

Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν συνάντηση με τα στελέχη διοίκησης, όπως καθορίζεται από τη νομοθεσία, μέσω αυτών τα σημαντικότερα θέματα αναφέρονται στο Διευθύνοντα Σύμβουλο και αρμοδίως στο Διοικητικό Συμβούλιο.

ΑΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: 5.918

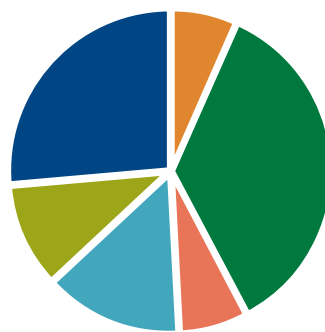

ΑΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΔΡΕΣ/ΓΥΝΑΙΚΕΣ: 5.918

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ: 4.835

- ΕΛΛΑΔΑ: 73% των εργαζομένων
- Η.Π.Α.: 91% των εργαζομένων
- ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ: 66% των εργαζομένων
- ΣΕΡΒΙΑ: 94% των εργαζομένων
- ΠΓΔΜ: 100% των εργαζομένων
- ΑΙΓΥΠΤΟ: 71% των εργαζομένων

Εκπαίδευση, κατάρτιση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού

Όλα τα διευθυντικά στελέχη και το διοικητικό προσωπικό (περίπου 20% του συνόλου των εργαζομένων) συμμετέχουν στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης της απόδοσης και επαγγελματικής εξέλιξης.

Σε ετήσια βάση επίσης αξιολογείται η απόδοση για περισσότερο του 65% του συνόλου των εργαζομένων. Ένας νέος οδηγός Κατάρτισης έχει εκδοθεί στην Ελλάδα προς ενίσχυση της δια βίου μάθησης και της επαγγελματικής ανάπτυξης όλων των εργαζομένων.

Το 2007 προσφέρθηκαν περισσότερες από 170.000 ώρες εκπαίδευσης σε 4.835 άμεσα απασχολούμενους συνολικά σε όλο τον Όμιλο. Ο μέσος όρος ανθρωποωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο ήταν 29, ενώ πλέον του 80% των άμεσα απασχολούμενων έλαβαν μέρος σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα. Στόχος μας είναι να επεκτείνουμε τα προγράμματα έτσι ώστε να καλύπτουν το σύνολο των εργαζομένων μας.

Ο Όμιλος TITAN δαπάνησε περισσότερα από € 5,8 εκατ. για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων κατά τον παρελθόν έτος. Μακροχρόνια προγράμματα, όπως ο «Προθερμαντής Καριέρας» και το «Mentor» , συνέχισαν να υποστηρίζουν την προσπάθεια ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων των διευθυντικών στελεχών μας. Η υγιεινή και η ασφάλεια της εργασίας ήταν το θέμα που κάλυψε το 40 % σχεδόν του συνολικού αριθμού ωρών εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επίπεδο Ομίλου και το 2007.

TITAN mBA

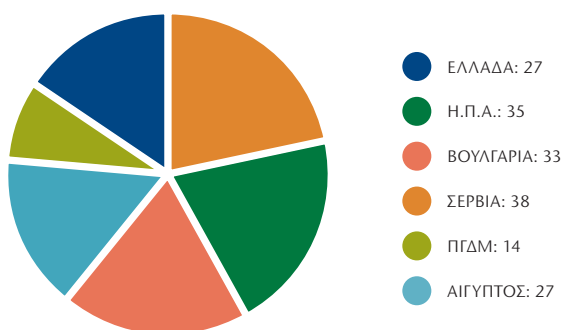
Στο πλαίσιο του στόχου να αποτελεί ο TITAN προτιμώμενο εργοδότη, προσπαθεί να προσφέρει στους εργαζόμενους ευκαιρίες για να επιτύχουν τους επαγγελματικούς τους στόχους. Στο πλαίσιο αυτό ξεκίνησε το 2007 ένα νέο πρόγραμμα –σε συνεργασία με το ALBA (Athens Laboratory of Business Administration)– σχεδιασμένο να προσφέρει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να συνδυάσουν την απόκτηση ακαδημαϊκών γνώσεων επιπέδου MBA και την εξειδίκευση κατά τα πρότυπα του TITANA.

Το πρόγραμμα αυτό (mBA) υλοποιείται τα Σαββατοκύριακα και έχει διάρκεια δύο ετών. Ήδη το παρακολουθούν 11 νέα στελέχη. Η αρχική θετική ανταπόκριση και τα πρώτα ευνοϊκά σχόλια των συμμετεχόντων έχει οδηγήσει στην απόφαση σχεδιασμού ενός παρόμοιου προγράμματος στη Θεσσαλονίκη για να τα στελέχη της ευρύτερης περιοχής .

Περισσότερα από 150 στελέχη και διοικητικό προσωπικό από διαφορετικούς επιχειρησιακούς τομείς, δραστηριότητες και ιεραρχικά επίπεδα συμμετείχαν σε προγράμματα εκπαίδευσης και σεμινάρια (συνολικής διάρκειας περίπου 2.500 ανθρωποωρών εκπαίδευσης) σχετικά με την εφαρμογή των εταιρικών αξιών, της ΕΚΕ και του Κώδικα Δεοντολογίας.

Στο πλαίσιο αυτό, ξεκίνησε στην Αμερική και το πρόγραμμα «Ηγεσίας TITAN» το οποίο αναμένεται να επεκταθεί ώστε να καλύψει όλα τα στελέχη σε επίπεδο Ομίλου έως το 2010.

ΩΡΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ

ΩΡΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Η προστασία της υγιεινής και της ασφάλειας της εργασίας του άμεσου και έμμεσου προσωπικού μας, όπως και η προώθηση μίας ευρύτερης νοοτροπίας και αντίληψης προστασίας της υγιεινής και της ασφάλειας στις τοπικές κοινότητες όπου λειτουργούμε, αποτελεί μία από τις βασικές μας υπευθυνότητες.

Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας

Οι συνεχείς προσπάθειές μας για ανάπτυξη και ενσωμάτωση μίας νοοτροπίας και αντίληψης πρόληψης ατυχημάτων σε ολόκληρο τον Όμιλο συνεχίστηκαν και το 2007. Οι στόχοι του Ομίλου έως το 2010 αφορούν τη διασφάλιση ενός εργασιακού περιβάλλοντος χωρίς θανατηφόρα ατυχήματα, τραυματισμούς και κινδύνους. Επιδιώκουμε να έχουμε μηδενικό αριθμό θανατηφόρων και σοβαρών ατυχημάτων. Ο δείκτης συχνότητας ατυχημάτων που έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια χρόνου εργασίας, αποτελεί το μέτρο σύγκρισης με τον αντίστοιχο του κλάδου δομικών υλικών διεθνώς και αξιολόγησης της προσπάθειας να ανήκουμε στο ανώτατο τεταρτημόριο των καλύτερων επιδόσεων στον τομέα αυτό μεταξύ των μελών της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI έως το 2010 [\[2\]](#).

Το 2007 μια συνολική αξιολόγηση των συστημάτων διαχείρισης στον τομέα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας οδήγησε σε αναθεώρηση της πολιτικής μας και στην εκπόνηση ενός Πλαισίου Στρατηγικής σε επίπεδο Ομίλου [\[2\]](#) ως ελάχιστο επίπεδο εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων δράσης για όλες τις μονάδες και τις δραστηριότητες του Ομίλου. Ο συντονισμός και η συνεχής παρακολούθηση της βελτίωσης είναι ευθύνη του Συμβουλίου Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας του Ομίλου [\[2\]](#), στο οποίο προεδρεύει ο Διευθύνων Σύμβουλος και στα μέλη του περιλαμβάνονται οι διευθυντές των επιχειρησιακών τομέων. Έχοντας τη συνεχή ενδυνάμωση και εμπέδωση μιας νοοτροπίας ασφαλούς εργασίας ως βασική προτεραιότητα, συνεχίσαμε τις προσπάθειες μας στις Η.Π.Α. και στην Αίγυπτο (βλ. προηγούμενους Απολογισμούς) και ξεκινήσαμε συνεργασία με έναν από τους κορυφαίους παγκοσμίως ειδικούς σε συναφή θέματα φορείς, αποσκοπώντας στη βελτίωση της συνολικής μας απόδοσης.

Θεμελιώδης προϋπόθεση για επίτευξη άριστων αποτελεσμάτων στον τομέα αυτό είναι η ορατή δέσμευση της ηγεσίας. Το 2008 προγραμματίζουμε για το σκοπό αυτό μια σειρά ειδικών σεμιναρίων στην Ελλάδα, ενώ ένα παρόμοιο πρόγραμμα θα τεθεί σε εφαρμογή στις εταιρίες του Ομίλου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη την περίοδο 2008-09. Η επίτευξη των στόχων στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας αποτελεί ιδιαίτερο κριτήριο αξιολόγησης των διευθυντικών στελεχών ώστε να δοθεί έμφαση στην ευθύνη συνδυασμού των επιχειρηματικών προτεραιοτήτων με την κοινωνική ευθύνη σε όλα τα επίπεδα.

Οι επιδόσεις των εργασιών μας και του προσωπικού τους στον τομέα αυτό παραμένει μια μεγάλη πρόκληση. Δύο θανατηφόρα ατυχήματα το 2007, με θύματα προσωπικό των εργασιών μας αποτελεί τραγική υπενθύμιση ότι έχουμε να κάνουμε πολλά ακόμη για τη βελτίωση των γνώσεων, την ευαισθητοποίηση και αλλαγή των αντιλήψεων στον τομέα αυτό για την επίτευξη των στόχων μας.

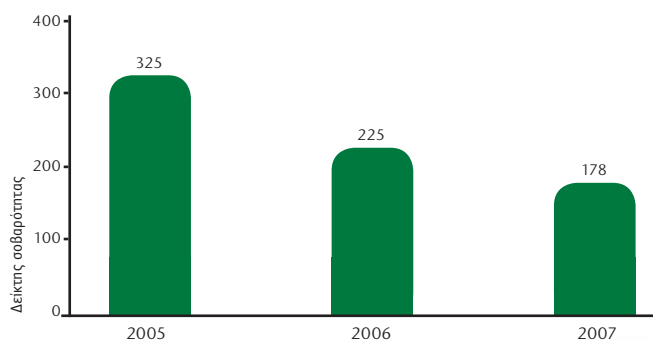
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ σύμφωνα με WBCSD/CSI

	2007	2007*
Σύνολο άμεσου προσωπικού	6.006	5.198
Θανατηφόρα ατυχήματα (άμεσο προσωπικό)	0	0
Δείκτης συχνότητας θανατηφόρων ατυχημάτων (άμεσο προσωπικό)	0	0
Θανατηφόρα ατυχήματα (εργολαβικό προσωπικό)	2	2
Θανατηφόρα ατυχήματα τρίτων	0	0
Εργατικά ατυχήματα άμεσου προσωπικού**	37	37
Δείκτης συχνότητας ατυχημάτων άμεσου προσωπικού (ανά 1.000.000 ανθρωποώρες εργασίας)	3,15	3,63
Ημέρες απώλειας εργασίας άμεσου προσωπικού λόγω ατυχημάτων	2.097	2.052
Δείκτης σοβαρότητας ατυχημάτων άμεσου προσωπικού	178	201
Εργατικά ατυχήματα προσωπικού εργολάβων**	8	8

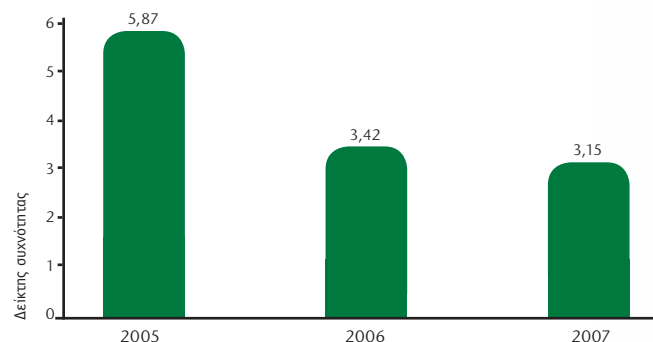
* Δεν περιλαμβάνονται τα στοιχεία της κοινοπραξίας μας στην Αίγυπτο όπου ο TITAN δεν έχει τον λειτουργικό έλεγχο.

** Ο δείκτης υπολογίζεται σε ημερολογιακές ημέρες.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ TITAN

ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ TITAN

Ανθρώπινα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες

Ο Όμιλος TITAN έχει συνυπογράψει το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ από το 2002. Όλες οι αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου έχουν περιληφθεί με σαφήνεια στο εγχειρίδιο με τίτλο «Εταιρικές Αξίες και Κώδικας Δεοντολογίας Ομίλου TITAN» που δημοσιεύθηκε το 2003 και έχει μεταφραστεί και διανεμηθεί στις τοπικές γλώσσες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Συνολική ευθύνη για την διασφάλιση της εφαρμογής των εταιρικών αξιών και του Κώδικα Δεοντολογίας έχει η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία περιλαμβάνει σχετικές αναφορές στην ετήσια έκθεσή της προς την Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου και, σύμφωνα με τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου, ελέγχεται απευθείας από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιπρόσθετα, από το 2005 όλοι οι νέοι εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται στον Όμιλο λαμβάνουν ένα αντίγραφο του Κώδικα και υπογράφουν σχετική δήλωση ότι έχουν λάβει γνώση και δεσμεύονται για την εφαρμογή του.

Σε κάθε χώρα που λειτουργεί σήμερα ο Όμιλος, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο εξειδικεύει την εφαρμογή των διεθνών συνθηκών συμπεριλαμβανομένων της διακήρυξης του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και των συνθηκών του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ΔΟΕ) για τα δικαιώματα των εργαζομένων.

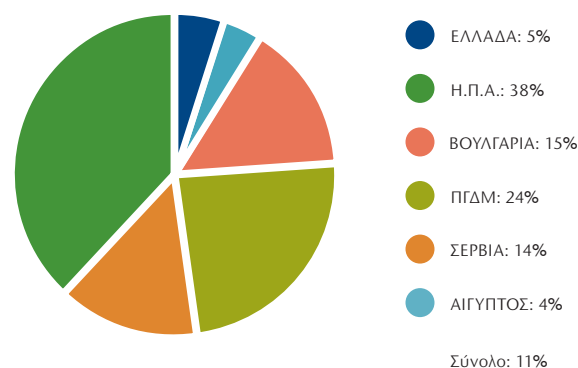
Στην Ελλάδα, όπου βρίσκεται η έδρα του Ομίλου, οι παραπάνω διεθνείς και συνθήκες, όπως επίσης και αντίστοιχες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του νομικού συστήματος, με σχετικές αναφορές τόσο στο Σύνταγμα όσο και στο εργατικό δίκαιο.

Οι δύο συνθήκες του ΔΟΕ για τα δικαιώματα των εργαζομένων που υιοθετήθηκαν το 1948 και το 1949 αντίστοιχα για την προστασία του συνδικαλισμού και των συλλογικών διαπραγματεύσεων επικυρώθηκαν από το Ελληνικό Κοινοβούλιο το 1962 και αποτελούν νόμο του κράτους έκτοτε.

Σύμφωνα με την πολιτική μας για προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο το 97% των διευθυντικών στελεχών του Ομίλου είναι τοπικής προέλευσης.

Η συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση σε επίπεδο Ομίλου είναι 12%, ενώ ένα από τα 15 μέλη του Δ.Σ. είναι επίσης γυναίκα. Το 2007, έξι περιπτώσεις για τις οποίες υποστηρίχθηκε ότι ο TITAN έκανε διακρίσεις παραπέμφθηκαν για εξέταση στην Επιτροπή Ίσων Ευκαιριών των Η.Π.Α.. Από αυτές η μία έχει ήδη απορριφθεί ενώ για τις άλλες αναμένεται η σχετική απόφαση.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ανταπόκριση εργαζομένων και επικοινωνία

Ο TITAN διενεργεί τακτικά έρευνες μεταξύ των εργαζομένων του, ώστε να ενημερώνεται για τις απόψεις τους σε διάφορα θέματα. Για το σκοπό αυτό λειτουργούν και άλλες διαδικασίες αμφίδρομης επικοινωνίας, όπως, π.χ. ομάδες εργασίας ή διαδραστικές συναντήσεις κατά τη διάρκεια ειδικών ημερίδων.

Το 2007 οργανώθηκαν ομάδες εργασίας από εργαζόμενους που ασχολήθηκαν με την επεξεργασία προτάσεων για τα θέματα που αναδείχθηκαν για βελτίωση κατά τη διεξαγωγή των ερευνών γνώμης του προσωπικού που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα και στην Αίγυπτο. Επίσης, συναντήσεις με τους εργαζόμενους πραγματοποιούνται τακτικά με σκοπό την ενημέρωσή τους για όλα τα σημαντικά επιχειρηματικά θέματα, τις προκλήσεις και τις λειτουργικές αλλαγές. Για τις σημαντικές λειτουργικές αλλαγές, όλοι οι εργαζόμενοι που επηρεάζονται από αυτές ενημερώνονται εντός των χρονικών ορίων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση η πρακτική που ακολουθεί ο TITAN είναι να προηγείται η ενημέρωση τουλάχιστον ένα μήνα πριν οποιαδήποτε απόφαση τεθεί σε εφαρμογή.

Κατά τη διάρκεια του 2007 ξεκίνησαν και τρεις νέες πρωτοβουλίες για την διεύρυνση της επικοινωνίας με τους εργαζόμενους:

- Άρχισε να λειτουργεί στην Ελλάδα η “Ανοικτή Γραμμή Επικοινωνίας Εργαζομένων» (σελ. 15) που αναπτύχθηκε ως ακόμη ένα εργαλείο υποστήριξης της άμεσης επικοινωνίας.
- Στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης και πιστοποίησης των περιεχομένων του Απολογισμού μας οργανώθηκαν συναντήσεις με τη συμμετοχή εργαζομένων και διευθυντικών στελεχών από την Ελλάδα.
- Τέλος, με σκοπό την ευρύτερη διάδοση των πληροφοριών και περαιτέρω αξιοποίηση της εμπειρίας μας και της γνώσης από την εφαρμογή «άριστων πρακτικών» σχετικών με τις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου εκδόθηκε μια σειρά ενημερωτικών εντύπων, τα οποία διανεμήθηκαν στην Ελλάδα και μεταφράστηκαν στις τοπικές γλώσσες για να μοιραστούν στις χώρες της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης, όπου δραστηριοποιείται ο TITANΑΣ.

Για το 2008 προγραμματίζεται η επέκταση των πρωτοβουλιών αυτών, που ευθυγραμμίζονται με μια από τις αξίες του Ομίλου: τη συνεχή βελτίωση των προσπαθειών μας και στον τομέα της επικοινωνίας με τους εργαζόμενους.

Έρευνα ικανοποίησης εργαζομένων

Η επικοινωνία μας με τους εργαζόμενους αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της διαδικασίας ανάπτυξης και ενδυνάμωσης των σχέσεων με όλους τους «συμμέτοχους».

Το 2007 ολοκληρώθηκαν δύο έρευνες εργαζομένων, μια στην Ελλάδα και μια στην Αίγυπτο. Σκοπός των ερευνών ήταν να αξιολογηθούν οι επιδόσεις του TITANA σε διάφορους τομείς, όπως στρατηγική κατεύθυνση, ασφάλεια και συνθήκες εργασίας, ΕΚΕ, συνεργασία και επικοινωνία με τους εργαζόμενους, επαγγελματική εξέλιξη και ανάπτυξη, κ.α.

Και στις δύο χώρες οι εργαζόμενοι έδωσαν υψηλά ποσοστά θετικής κρίσης στην κατεύθυνση της εταιρικής στρατηγικής. Στην Αίγυπτο η συνεργασία της διοίκησης με τους εργαζόμενους βρέθηκε ψηλά στην κατάταξη. Στην Ελλάδα η ΕΚΕ συγκέντρωσε τα θετικότερα σχόλια, πιθανότατα επειδή οι εργαζόμενοι έχουν μεγαλύτερη επαφή με τη μακροχρόνια δέσμευση σε σχετικά θέματα και έχουν ενστερνισθεί το πνεύμα και τους στόχους της ΕΚΕ όπως εφαρμόζονται από τη μητρική εταιρία, η οποία λειτουργεί στην Ελλάδα σύμφωνα με τις αρχές αυτές για περισσότερο από ένα αιώνα. Οι τομείς, όπου –όπως προκύπτει από τις έρευνες– υπάρχουν τα μεγαλύτερα περιθώρια για βελτίωση, είναι η εφαρμογή των συστημάτων διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, τα προγράμματα εξέλιξης και ανάπτυξης των εργαζομένων και η δι-επιχειρησιακή, δια-τομεακή συνεργασία σε λειτουργικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τα αποτελέσματα συζητήθηκαν διεξοδικά σε συναντήσεις των εργαζομένων με τη διοίκηση σε όλα τα κέντρα δραστηριότητας και ειδικές ομάδες εργασίας οργανώθηκαν για τη διατύπωση προτάσεων στους τομείς που χρειάζονται βελτίωση.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και επιδόσεις_σελ.27 ■
Κλιματική αλλαγή_σελ.29 ■ Εκπομπές αερίων ρύ-
πων_σελ.36 ■ Περιορισμός - Επαναχρησιμοποίηση -
Ανακύκλωση_σελ.39 ■ Αποκατάσταση λατομείων και
βιοποικιλότητα_σελ.40

Δέσμευση για το περιβάλλον

ΚΟΚΟΡΕΒΥΘΙΑ

Δένδρο φυλλοβόλο με σύνθετα φύλλα που κοκκινίζουν πριν πέσουν το φθινόπωρο.

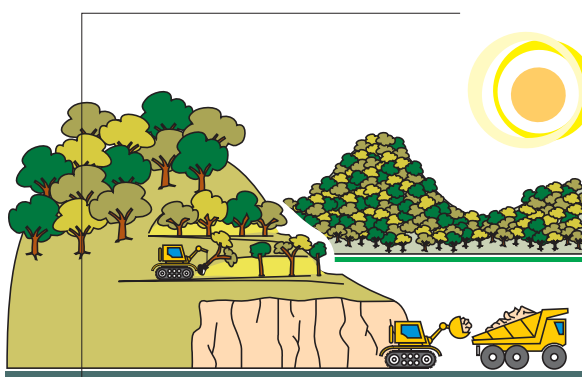
Πολύ ανθεκτικό είδος συναντάται σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές σε υψόμετρο μέχρι 800 μέτρα.

Χρησιμοποιείται σαν υποκείμενο για την φιστικιά Αιγίνης.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και επιδόσεις

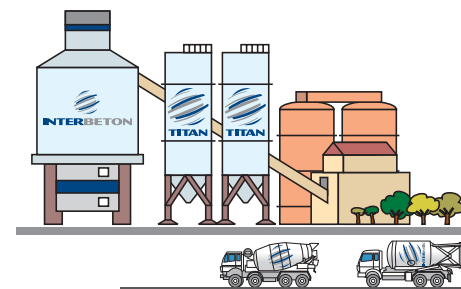
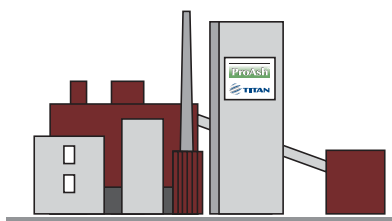
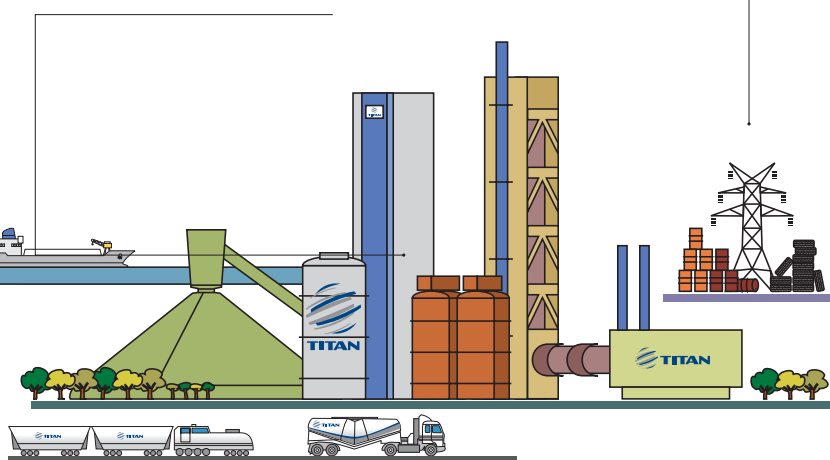
Κύριες επιπτώσεις της λειτουργίας των λατομείων:

- θόρυβος
- δονήσεις
- σκόνη
- αλλοίωση του φυσικού τοπίου
- δυνητικές επιδράσεις στην βιοποικιλότητα
- κατανάλωση ενέργειας

Κύριες επιπτώσεις της λειτουργίας εργοστασίων τσιμέντου:

- εκπομπές CO₂
- κατανάλωση ενέργειας
- άλλες εκπομπές (σκόνη, SO_x, NO_x)
- θόρυβος

Έμμεσες επιπτώσεις:

- εκπομπές CO₂
- εκπομπές άλλων αερίων
- κατανάλωση πρώτων υλών

Κύρια οφέλη από τη λειτουργία της Separation Technologies:

πλέον των 1,2 εκατ. τόννων ανακυκλώσιμης επεξεργασμένης ιπτάμενης τέφρας

Κύριες επιπτώσεις παραγωγής και διακίνησης έτοιμου σκυροδέματος:

- κατανάλωση πρώτων υλών
- κατανάλωση νερού
- σκόνη
- θόρυβος

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και επιδόσεις

Το 2007 ο Όμιλος TITAN παρήγαγε 15 εκατ. τόννους τσιμέντου. Ο πίνακας που ακολουθεί συνοψίζει τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του Ομίλου στα εργοστάσια τσιμέντου.

ΟΜΙΛΟΣ TITAN – ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ 2007

Συνολική κατανάλωση θερμικής ενέργειας	39.088 TJ
Σύνολο εναλλακτικών καυσίμων	25.500 τόννοι
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας	1.509 GWh
Σύνολο εκπομπών CO ₂ (άμεσων)	9,3 εκατ. τόννοι
Σύνολο εκπομπών CO ₂ (έμμεσων)	1,3 εκατ. τόννοι
Συνολικές εκπομπές σκόνης	928 τόννοι
Συνολικές εκπομπές NO _x	19.106 τόννοι
Συνολικές εκπομπές SO _x	3.263 τόννοι
Συνολική κατανάλωση νερού	3,7 εκατ. μ ³
Συνολική κατανάλωση πρώτων υλών	19,5 εκατ. τόννοι
Συνολική κατανάλωση εναλλακτικών πρώτων υλών	1,4 εκατ. τόννοι

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

		1990	2003	2007	2010 ⁽²⁾		
Πιστοποίηση κατά ISO14001 ή άλλο ισοδύναμο των εργοστασίων τσιμέντου ⁽¹⁾ .	%			89	100	↑	
Πιστοποίηση κατά ISO14001 ή άλλο ισοδύναμο των ενεργών λατομείων ⁽¹⁾ .	%			42	100	↑	
Πιστοποίηση κατά ISO14001 ή άλλο ισοδύναμο των μονάδων παραγωγής κονιαμάτων ⁽¹⁾ .	%			100	100	⊙	
Εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εφαρμογή προγραμμάτων αποκατάστασης των ενεργών λατομείων ⁽¹⁾ .	%			87	100	↑	
15% μείωση εκπομπών CO ₂ ανά τόννο προϊόντος ⁽³⁾ σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εκπομπές του έτους 1990.	κιά/τν προϊόντος	805		689	685	-15%	↑
70% μείωση των εκπομπών σκόνης ανά τόννο κλίνκερ σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εκπομπές του έτους 2003 ⁽⁴⁾ .	γρ/τν κλίνκερ		272	85	75	-70%	↑
40% μείωση των εκπομπών SO _x ανά τόννο κλίνκερ σε σύγκριση με τις αντίστοιχες εκπομπές του έτους 2003.	γρ/τν κλίνκερ		494	299	295	-40%	↑
35% μείωση των εκπομπών NO _x ανά τόννο κλίνκερ σε σύγκριση με τις εκπομπές του έτους 2003.	γρ/τ κλίνκερ		3.034	1.752	1.980	-35%	⊙

Στόχος έχει επιτευχθεί

Δράσεις σε εξέλιξη

(1) Αφορά τα εργοστάσια και τις μονάδες παραγωγής που ανήκαν κατά 100% στον Όμιλο TITAN το 2006

(2) Στη στήλη αυτή περιλαμβάνονται οι μεταβολές στις επιδόσεις σε σύγκριση με το έτος αναφοράς κάθε επιμέρους στόχου.

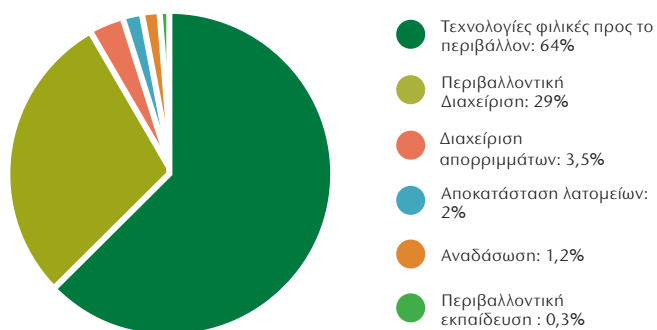
(3) Το προϊόν ορίζεται σύμφωνα με τον ορισμό του WBCSD/CSI για τον όρο «cementitious products».

(4) Ο στόχος για μείωση των εκπομπών σκόνης έχει αναθεωρηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις νέες γραμμές παραγωγής που θα τεθούν σε λειτουργία έως το 2010. Ο αρχικός στόχος ήταν 110γρ/τόννο κλίνκερ.

Περιβαλλοντικές επενδύσεις και δαπάνες

Το 2007 οι συνολικές δαπάνες για την υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής του Ομίλου, ανήλθαν σε € 30,8 εκατ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται νέες επενδύσεις για το περιβάλλον ύψους € 19,7 εκατ., που αντιπροσωπεύουν το 65% του συνολικού κόστους. Σκοπός των επενδύσεων αυτών ήταν η πλήρης αξιοποίηση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον.

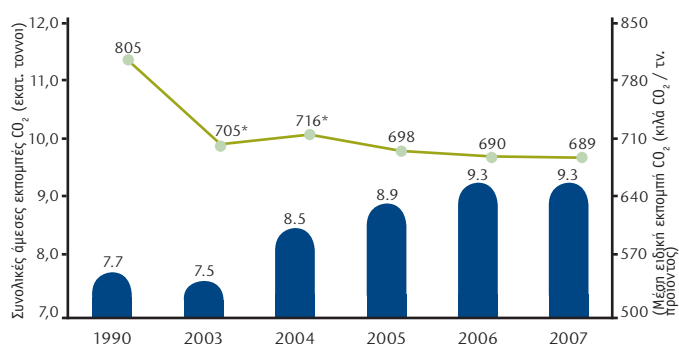
ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ* 2007

* Δεν περιλαμβάνονται επενδύσεις με έμμεση περιβαλλοντική επίδραση

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

Συνολικές και ειδικές εκπομπές CO₂

* Τα στοιχεία έχουν υπολογισθεί εκ νέου σύμφωνα με το Πρωτόκολλο WBCSD/CSI

** Το προϊόν ορίζεται σύμφωνα με τον ορισμό του WBCSD/CSI για τον όρο «cementitious product».

Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή είναι η μεγαλύτερη περιβαλλοντική πρόκληση που αντιμετωπίζει ο κόσμος σήμερα. Η αύξηση των εκπομπών CO₂, οφειλόμενη κυρίως στη χρήση ορυκτών καυσίμων και η υπερθέρμανση του πλανήτη είναι φαινόμενα αλληλένδετα. Μία από τις κύριες προκλήσεις για τη βιομηχανία τσιμέντου είναι η ανάπτυξη διαδικασιών και πρακτικών που θα περιορίσουν τις εκπομπές CO₂ ανά τόνο παραγόμενου προϊόντος, διασφαλίζοντας παράλληλα την ικανοποίηση της συνεχώς αυξανόμενης παγκοσμίως ζήτησης για κατοικίες και υποδομές.

Η στρατηγική μας για περιορισμό των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή εστιάζεται στους εξής τομείς:

Μέτρηση των εκπομπών CO₂

Η λειτουργία των εργοστασίων τσιμέντου συνεπάγεται εκπομπές CO₂, συμβάλλοντας έτσι στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και στην κλιματική αλλαγή.

Οι άμεσες εκπομπές CO₂, προερχόμενες από την ίδια την παραγωγή τσιμέντου, οφείλονται:

- Στη μετατροπή πρώτων υλών (κυρίως ασβεστόλιθου) σε κλίνκερ, το κύριο συστατικό του τσιμέντου.
- Στη κατανάλωση καυσίμων, δεδομένου ότι τα περισσότερα καύσιμα στους κλιβάνους τσιμέντου (άνθρακας, πετρέλαιο και πετρελαϊκό κωκ) παράγουν CO₂ ως αποτέλεσμα της χημικής αντίδρασης του άνθρακα (C) με το οξυγόνο (O₂).

Οι έμμεσες εκπομπές CO₂ προκύπτουν κατά την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται για την παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου, καθώς επίσης και κατά τη μεταφορά των πρώτων υλών, των καυσίμων και των προϊόντων.

Το 2007 οι συνολικές άμεσες εκπομπές CO₂ του TITANA ήταν 9,3 εκατ. τόννοι, στο ίδιο δηλαδή επίπεδο με το προηγούμενο έτος. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν υπήρξε αλλαγή στην παραγωγή κλίνκερ.

Οι ειδικές εκπομπές CO₂ ήταν 689 κιλά CO₂/τν. προϊόντος, στο ίδιο περίπου επίπεδο με το 2006.

Αποτελεσματική χρήση θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας

Η παραγωγή τσιμέντου συνεπάγεται την κατανάλωση αφενός πρώτων υλών και αφετέρου θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας. Συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή απαιτείται για να διασφαλισθεί ότι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αξιολογούνται επαρκώς. Ο Όμιλος TITAN δίνει μεγάλη προτεραιότητα στη συστηματική εφαρμογή μηχανισμών παρακολούθησης και τη συνεχή βελτίωσή τους.

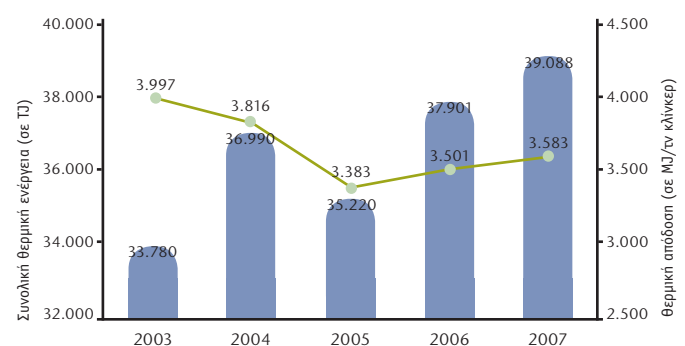
Θερμική ενέργεια

Το 2007 ο Όμιλος TITAN κατανάλωσε 39.088 TJ κατά τη διαδικασία παραγωγής κλίνκερ και τσιμέντου. Η μέση κατανάλωση ήταν 3.583 MJ/τν. κλίνκερ, λίγο υψηλότερη (2,3%) εκείνης του 2006.

Το μεγαλύτερο μέρος της απαιτούμενης θερμικής ενέργειας (98,6% θερμιδική βάση) προήλθε από συμβατικές ενεργειακές πηγές, όπως ο άνθρακας, το πετρελαϊκό κώκ, το μαζούτ και το φυσικό αέριο. Το υπόλοιπο καλύφθηκε από εναλλακτικά καύσιμα.

Το 2007, συνεχίζοντας την τάση προηγούμενων ετών, η χρήση εναλλακτικών καυσίμων αυξήθηκε σε περίπου 1,4% σε θερμική βάση. Μολονότι το ποσοστό αυτό είναι σχετικά μικρό σε απόλυτους αριθμούς, η θερμιδική συμμετοχή των εναλλακτικών καυσίμων αυξήθηκε κατά 40% σε σύγκριση με το 2006.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΥΤΩΝ
Κατανάλωση θερμικής ενέργειας

Βελτίωση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας μέσω προηγμένης τεχνολογίας: Αναβάθμιση του ψύκτη κλίνκερ του Pennsuco

Σε ένα εργοστάσιο τσιμέντου ο ψύκτης κλίνκερ αποτελεί σημαντικό λειτουργικό στοιχείο. Η σωστή λειτουργία του διασφαλίζει την ποιότητα του κλίνκερ, καθώς επίσης και την ανάκτηση αξιόλογου μέρους της θερμικής ενέργειας που καταναλώνεται για την παραγωγή κλίνκερ.

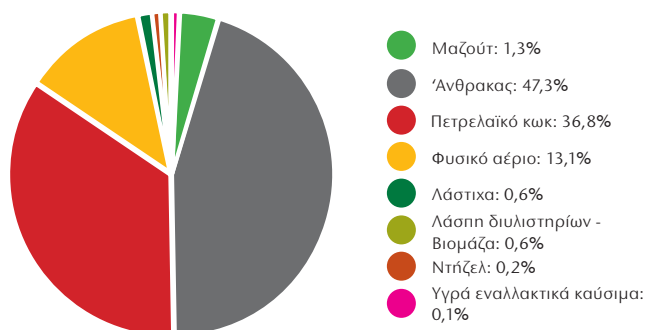
Το Μάρτιο του 2007, σε συνεργασία με την εταιρία κατασκευής εξοπλισμού FLSmidth, το εργοστάσιό μας στο Pennsuco αναβάθμισε τον υφιστάμενο ψύκτη κλίνκερ. Έγινε αλλαγή στο τμήμα επίδρασης κλίνκερ στην είσοδο του ψύκτη, με την τελευταία τεχνολογία (Air Blaster Control Section – ABC). Σημειώνεται ότι η νέα αυτή εγκατάσταση είναι η δεύτερη του είδους της διεθνώς.

Ηλεκτρική ενέργεια

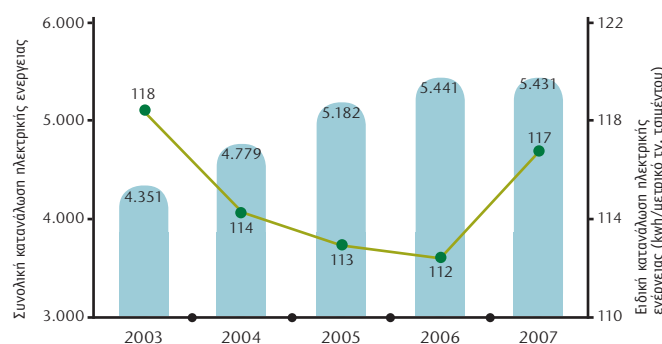
Το 2007 τα εργοστάσια τσιμέντου του Ομίλου κατανάλωσαν συνολικά 1.509 Gwh (5.431 Tj), περίπου όσο και το προηγούμενο έτος. Η μέση κατανάλωση ήταν 117 KWh/t. τσιμέντου, μεγαλύτερη κατά 3,8% σε σύγκριση με το 2006, ως αποτέλεσμα μικρής αύξησης στην παραγωγή κλίνκερ και σημαντικής μείωσης της παραγωγής τσιμέντου.

Οι επενδύσεις μας σε τεχνολογίες αιχμής και ιδιαίτερα στη χρήση κάθετων μύλων άλεσης του τσιμέντου έχει συντελέσει σε σημαντικότερη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε σύγκριση με την αντίστοιχη που απαιτείται για τη λειτουργία σφαιρόμυλων. Αυτή η μείωση κυμαίνεται σε ποσοστά από 10 έως 40% ανάλογα με τον τύπο τσιμέντου του παραγόμενου.

ΕΙΔΗ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ (% συνολικής κατανάλωσης βάσει θερμικής απόδοσης)

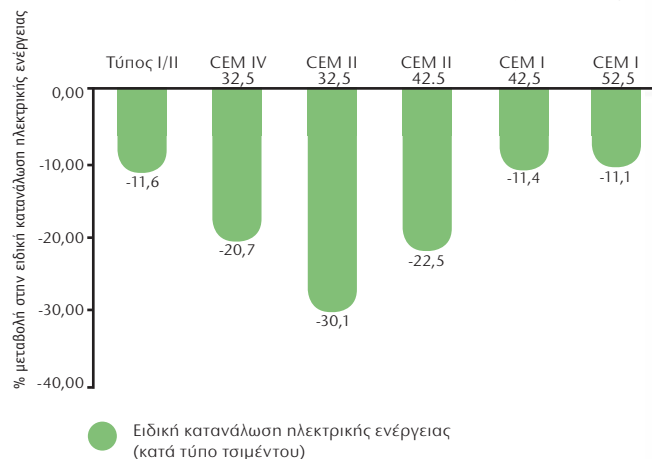
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΥΤΩΝ Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για τσιμέντο και κλίνκερ

Αναγνώριση από τον Οργανισμό Περιβαλλοντικής Προστασίας (Η.Π.Α.): Το εργοστάσιο του Roanoke μεταξύ των καλύτερων σε ενεργειακές επιδόσεις

Το Energy Star, ένα πρόγραμμα του Οργανισμού Περιβαλλοντικής Προστασίας και του Υπουργείου Ενέργειας των Η.Π.Α., βράβευσε το εργοστάσιο τσιμέντου του TITANA στο Roanoke με τη διάκριση "Energy Star 2007" στον κλάδο τσιμέντου για τις εξαιρετικές επιδόσεις του στην εξοικονόμηση ενέργειας. Το Roanoke, είναι το μοναδικό σε λειτουργία εργοστάσιο τσιμέντου στην Πολιτεία της Βιρτζίνια και ένα από μόλις 10 εργοστάσια -σε σύνολο 118- που περιλαμβάνεται στον πίνακα των «Εργοστασίων με Άριστες Ενεργειακές Επιδόσεις» στις Η.Π.Α. Στο πλαίσιο αυτό, το εργοστάσιο του Roanoke αναγνωρίζεται ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά, στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας, εργοστάσια των Η.Π.Α.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΘΕΤΩΝ ΜΥΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΣΦΑΙΡΟΜΥΛΩΝ Ειδική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

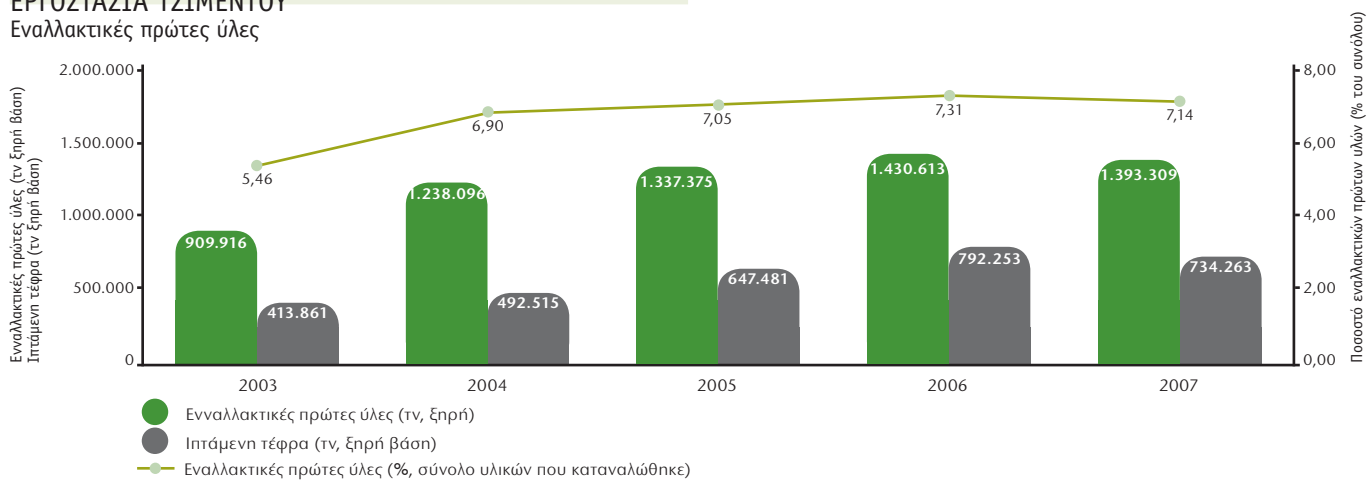

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

Εναλλακτικές πρώτες ύλες

Χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών και καυσίμων

Πρώτες Ύλες

Το 2007 χρησιμοποιήθηκαν 19,5 εκατ. τόνοι (σε ξηρή βάση) πρώτων υλών για τη συνολική παραγωγή τσιμέντου του Ομίλου. Το κύριο μέρος των πρώτων υλών (18,1 εκατ. τόνοι) προερχόταν από εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες. Το υπόλοιπο (1,4 εκατ. τόνοι ή 7,1%) ήταν εναλλακτικές πρώτες ύλες.

Εναλλακτικές Πρώτες Ύλες

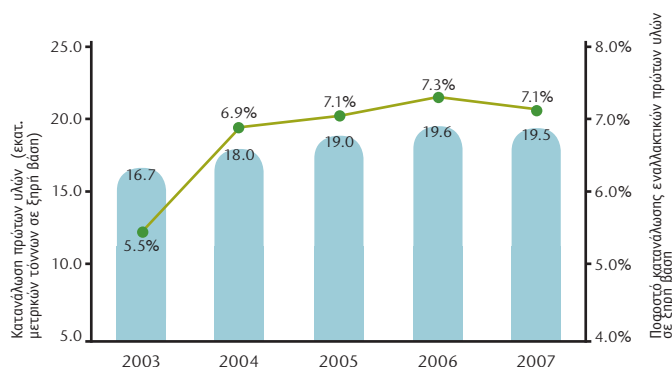
Για πολλά χρόνια η ανάκτηση και χρήση παραπροϊόντων από άλλες βιομηχανίες, αλλά και από τα δικά του εργοστάσια, για την παραγωγή του ενδιάμεσου προϊόντος (κλίνκερ) και του τελικού προϊόντος (τσιμέντου) αποτελεί κοινή πρακτική στον ΤΙΤΑΝΑ. Το 2007 τα εργοστάσια του Ομίλου κατανάλωσαν 1,4 εκατ. τόννους εναλλακτικών πρώτων υλών, παραπροϊόντα και απόβλητα άλλων βιομηχανιών όπως ιπτάμενη τέφρα, πυριτική τέφρα, σκωρία υψικαμίνων και βιομηχανική γύψος για την παραγωγή τσιμέντου, μειώνοντας αντίστοιχα τις ποσότητες των απαιτούμενων φυσικών πρώτων υλών. Κατά την περίοδο 2003-2007 η χρήση εναλλακτικών πρώτων υλών αυξήθηκε κατά 50% από περίπου 0,9 εκατ. τόννους σε 1,4 εκατ. τόννους. Συνολικά 6,3 εκατ. τόνοι εναλλακτικών πρώτων υλών έχουν χρησιμοποιηθεί κατά την περίοδο αυτή για την παραγωγή τσιμέντου. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η κατά 75% αύξηση στη χρήση ιπτάμενης τέφρας.

Εναλλακτικά Καύσιμα

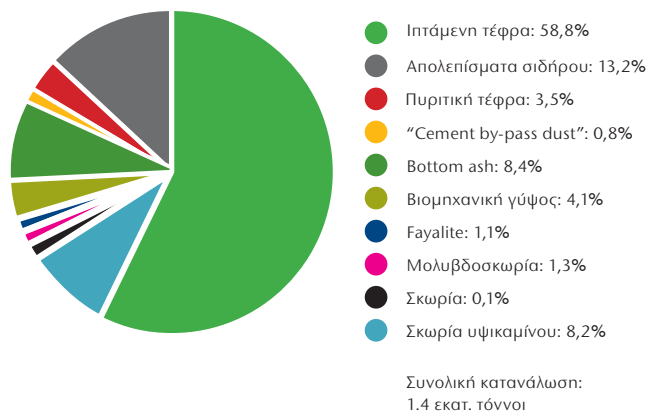
Αστικά, γεωργικά και βιομηχανικά απόβλητα, καθώς επίσης και παραπροϊόντα της επεξεργασίας απορριμμάτων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εναλλακτικές πηγές θερμικής ενέργειας σε αντικατάσταση των συμβατικών καυσίμων όπως ο άνθρακας, το πετρελαϊκό κωκ, το μαζούτ. Η χρήση εναλλακτικών καυσίμων θεωρείται μια σωστή λύση για φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση απορριμμάτων και για μείωση των έμμεσων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την εξόρυξη, την παραγωγή και τη μεταφορά συμβατικών καυσίμων. Το 2007 η χρήση 25.500 τόννων εναλλακτικών καυσίμων μείωσε τη χρήση συμβατικών καυσίμων κατά 18.200 τόννους στην παραγωγή κλίνκερ. Την περίοδο 2003-2007 η χρήση εναλλακτικών καυσίμων σχεδόν τριπλασιάστηκε.

Στα δύο εργοστάσιά μας, που κάνουν τώρα χρήση εναλλακτικών καυσίμων (Καμάρι και Θεσσαλονίκη), εφαρμόζεται εκτός από την κείμενη νομοθεσία, το σχετικό πρωτόκολλο WBCSD/CSI . Αυτό έχει επιτευχθεί με τη συμβολή και τη συναίνεση των εργαζομένων μας και των τοπικών κοινοτήτων.

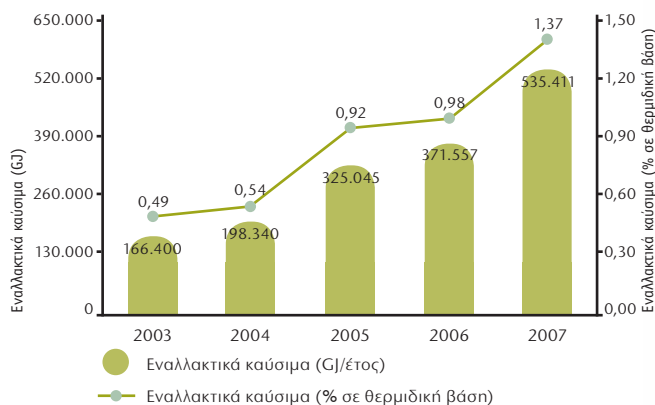
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ Κατανάλωση πρώτων υλών και ποσοστό εναλλακτικών καυσίμων για παραγωγή κλίνκερ και τσιμέντου

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ Υλικά που αναλώθηκαν - Βιομηχανικά απόβλητα (% σε ξηρή βάση)

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ Εναλλακτικά καύσιμα

Μειώνοντας τις εκπομπές CO₂ με την παραγωγή σύμμεικτων τσιμεντών

Τα σύμμεικτα τσιμέντα παράγονται με την συν-άλεση κλίνκερ, γύψου και διάφορων φυσικών και άλλων υλικών, όπως η ποζολάνη, ο ασβεστόλιθος, η σκωρία υψικαμίνων, η ιπτάμενη τέφρα κ.λπ.

Η χρήση σύμμεικτων τσιμεντών, εκτός από τα όποια τεχνικά πλεονεκτήματά τους, όπως η μικρότερη κατανάλωση νερού και η μεγαλύτερη ανθεκτικότητά τους στο χρόνο- αποτελεί την πιο κατάλληλη και τεχνικά ορθολογική λύση για την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και τη μείωση των εκπομπών CO₂. Αυτό είναι ένα σημαντικό κίνητρο για επέκταση της χρήσης σύμμεικτων τσιμεντών σε αγορές όπου αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία.

Τα τελευταία χρόνια ο Όμιλος ακολουθεί μια στρατηγική που αποβλέπει στην αύξηση της παραγωγής σύμμεικτων τσιμεντών και ταυτόχρονα στον περιορισμό της χρήσης κλίνκερ στην Ελλάδα και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Το ποσοστό κλίνκερ στο φαιό τσιμέντο μειώθηκε από 76,6%, κατά την περίοδο 2003-2006, σε 74,9% το 2007 (για όλο τον Όμιλο το ποσοστό ήταν 80%). Η μείωση κατά 106.000 τόννους κλίνκερ είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των εκπομπών CO₂ κατά 92.000 τόννους.

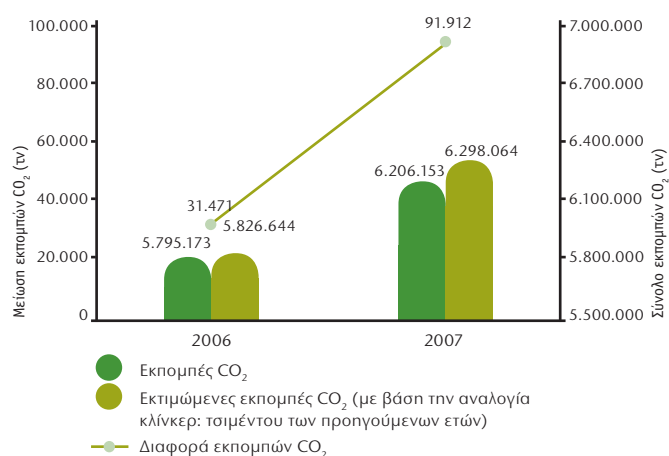
Κατανάλωση νερού

Η συνολική κατανάλωση νερού¹ στα εργοστάσια τσιμεντού του Ομίλου ήταν 3,7 εκατ. μ³ το 2007 (περίπου 354 λίτρα/τν. τσιμέντου).

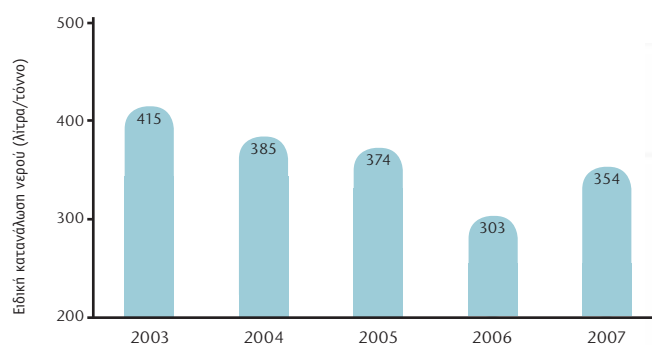
Στο πλαίσιο υλοποίησης της στρατηγικής για το περιβάλλον, μια νέα πρωτοβουλία βρίσκεται σε εξέλιξη για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μέχρι το 2010 ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των υδάτινων πόρων σε όλα τα εργοστάσια τσιμεντού που ανήκουν πλήρως στον Όμιλο.

¹ Στη συνολική κατανάλωση νερού δεν περιλαμβάνονται στοιχεία για το εργοστάσιο της Ζλάτνα στη Βουλγαρία λόγω διαρροών που οδηγούν σε μη αξιόπιστες μετρήσεις (διορθωτικές ενέργειες έχουν ήδη γίνει), όπως και για το εργοστάσιο Pennsuso.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ - Ελλάδα & Ν.Α.Ευρώπη Μείωση εκπομπών CO₂ λόγω της παραγωγής σύμμεικτων τσιμεντών

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ Ειδική κατανάλωση νερού

Εκπομπές αερίων

Σκόνη

Στα εργοστάσια τσιμέντου οι καπνοδόχοι και οι ανοιχτές επιφάνειες που δημιουργούν διάχυτη σκόνη κατά τη μεταφορά υλικών είναι οι κύριες πηγές εκπομπής σκόνης.

Όλα τα εργοστάσια του Ομίλου TITAN είναι εξοπλισμένα με συστήματα παρακολούθησης και καταγραφής της εκπεμπόμενης σκόνης με συνεχείς μετρήσεις σύμφωνα με την υφιστάμενη περιβαλλοντική νομοθεσία και τις δεσμεύσεις μας στην πρωτοβουλία WBCSD/CSI.

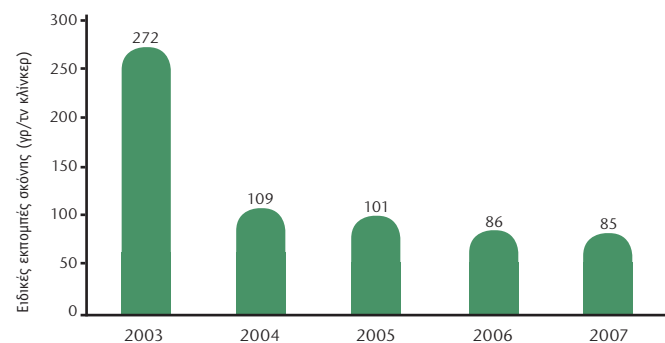
Ένα πρόγραμμα τακτικών, περιοδικών μετρήσεων των εκπομπών διάχυτης σκόνης, εφαρμόζεται από τον Όμιλο για την διαφύλαξη της υγείας των εργαζομένων του, αλλά και τον περιορισμό των επιπτώσεων στις γειτονικές κοινότητες και περιοχές.

Πρόσθετη μέριμνα λαμβάνεται ώστε να εξασφαλίζεται η σωστή συντήρηση και η βέλτιστη λειτουργία των μηχανημάτων και όλου του εξοπλισμού, καθώς επίσης και η αυστηρή τήρηση κανόνων για τη διακίνηση υλικών εντός και εκτός των εργοστασίων.

Το 2007 οι ειδικές εκπομπές σκόνης ήταν 85γρ/τν. κλίνκερ, στο ίδιο δηλαδή επίπεδο του προηγούμενου έτους. Αυτό ισοδυναμεί με περίπου 928 τόνους.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εκπομπές σκόνης στις περισσότερες εγκαταστάσεις του Ομίλου είναι δύο έως τρεις φορές χαμηλότερες από τα όρια που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία και οι περιβαλλοντικοί όροι.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ
Ειδικές εκπομπές σκόνης

SO_x

Η παρουσία θείου (S) στις πρώτες ύλες είναι η κύρια αιτία των εκπομπών SO_x που συνδέονται με την εμφάνιση όξινης βροχής. Αποτελεί, λοιπόν, ζωτική ανάγκη να περιορίζονται οι εκπομπές αυτές στο ελάχιστο δυνατόν.

Το 2007 οι δραστηριότητές μας είχαν ως αποτέλεσμα ειδικές εκπομπές SO_x περίπου 299γρ/τν. κλίνκερ ή συνολικά 3.263 τόννων, περίπου όσο και το 2006. Στα περισσότερα εργοστάσια του Ομίλου οι εκπομπές SO_x ήταν ασήμαντες, ενώ σε όλα τα εργοστάσιά του ήταν σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα όρια από εκείνα που επιτρέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

NO_x

Η καύση σε υψηλές θερμοκρασίες συντελεί σε εκπομπές NO_x. Επιστημονικές μελέτες έχουν δείξει ότι οι εκπομπές NO_x μπορεί να συμβάλλουν στη δημιουργία όξινης βροχής και αιθαλομίχλης.

Το 2007 οι συνολικές μας εκπομπές NO_x ήταν 19.106 τόννοι ή 1.752 γρ/τν. κλίνκερ, δηλαδή χαμηλότερες κατά 13% σε σύγκριση με το 2006. Οι ειδικές εκπομπές NO_x μειώθηκαν επίσης αντίστοιχα. Αυτό είναι αποτέλεσμα των συνεχών και συστηματικών προσπαθειών μας για διασφάλιση της βέλτιστης λειτουργίας των μονάδων έψησης.

Οι εκπομπές NO_x το 2007 ήταν χαμηλότερες από το στόχο που είχε τεθεί το 2003 για μείωση των αέριων ρύπων. Οι συνολικές εκπομπές NO_x ήταν εντός των ορίων που καθορίζονται από τη νομοθεσία.

Μικρορύποι

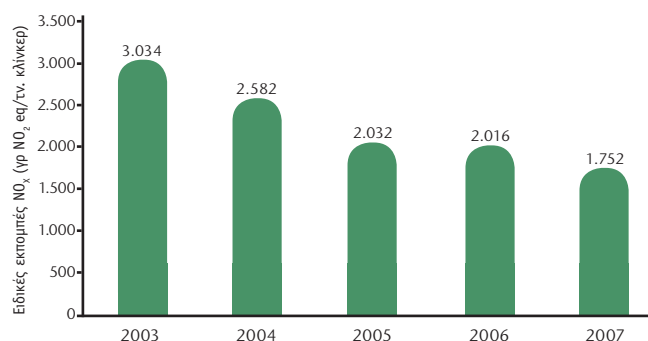
Τα καύσιμα και οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται ενδέχεται να περιλαμβάνουν βαρέα μέταλλα, καθώς επίσης και στοιχεία που οδηγούν στη δημιουργία «εμμόνων οργανικών ρύπων» (Persistent Organic Pollutants – POPs), όπως είναι οι διοξίνες και τα φουράνια.

Οι εκπομπές POPs από τη βιομηχανία τσιμέντου, όπως έχουν δείξει επιστημονικές μελέτες, είναι ασήμαντες. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ο TITAN έχει πραγματοποιήσει μετρήσεις εκπομπών POPs στους περισσότερους από τους περισοφικούς κλιβάνους του. Οι εκπομπές αυτές ήταν χαμηλότερες των επιτρεπόμενων από τη νομοθεσία ορίων.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ
Ειδικές εκπομπές SO_x (ως SO₂)

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ
Ειδικές εκπομπές NO_x (ως NO₂ ισοδύναμα)

Διαρροή υγρών και διαφυγή στερεών υλικών

Το 2007 δε σημειώθηκε καμιά σημαντική διαρροή υγρών ή διαφυγή στερεών υλικών.

Στην Αλεξάνδρεια, ωστόσο, είχαμε ένα περιστατικό όταν σκόνη διέφυγε από το εργοστάσιό μας και έφτασε μέχρι τη γειτονική συνοικία Wady El-Kamar. Σε συνεργασία με τους κατοίκους και τις αρχές της περιοχής, η διεύθυνση του εργοστασίου φρόντισε ώστε να καθαρισθεί όλη η περιοχή μέσα σε μία εβδομάδα.

Μεταφορές

Το σύνολο της επίδρασής μας στο περιβάλλον δεν προκαλείται μόνο από τις λατομικές και βιομηχανικές μας δραστηριότητες. Η μεταφορά πρώτων υλών και προϊόντων, ακόμη και των εργαζομένων μας, έχει επιπτώσεις στο περιβάλλον μέσω του CO₂ και άλλων εκπομπών από τη χρήση καυσίμων για το σκοπό αυτό.

Η μέτρηση εκπομπών αυτού του είδους απαιτεί μια δια-κλαδική προσέγγιση. Η συνεργασία με διάφορες αυτοκινητοβιομηχανίες –στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ (σελ. 53)– θα ενισχύσει περαιτέρω την προσπάθεια για βελτίωση της τεχνογνωσίας μας στον τομέα αυτό, καθιστώντας δυνατό τον καλύτερο υπολογισμό των έμμεσων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με τη μεταφορά προϊόντων, πρώτων υλών, καυσίμων, εργαζομένων μας κ.λπ.

Θόρυβος

Ο θόρυβος είναι ένα παραπροϊόν της βιομηχανικής δραστηριότητας. Ο TITAN λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα στα εργοστάσια και στα λατομεία του για να ελαχιστοποιήσει την όχληση των γειτονικών κοινοτήτων, περιλαμβανομένου –όταν κρίνεται αναγκαίο– και του επαναπρογραμματισμού των δραστηριοτήτων του. Οι διαδικασίες περιορισμού του θορύβου εξασφαλίζουν ότι ο θόρυβος παραμένει σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα των ανωτάτων επιτρεπομένων από το νόμο ορίων.

Περιορισμός – Επαναχρησιμοποίηση – Ανακύκλωση

Στη σημερινή συνειδητοποιημένη για το περιβάλλον παγκόσμια κοινότητα, ο περιορισμός, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση (3R) πρώτων υλών, ενέργειας και αποβλήτων αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε βιομηχανικής δραστηριότητας. Το αίτημα για βιώσιμη ανάπτυξη σε ένα κόσμο με συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες έχει οδηγήσει όλους τους βιομηχανικούς κλάδους, και τον κλάδο τσιμέντου ειδικότερα, στην ανάληψη δράσης άμεσα και σε πολλές περιπτώσεις αποτελεσματικά.

Ο περιορισμός, η επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση πρώτων υλών, ενέργειας και αποβλήτων αποτελούν πρωταρχικό στοιχείο στην υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής του Ομίλου.

Ανακύκλωση

Οι πρώτες ύλες και τα ενδιάμεσα προϊόντα που διαφεύγουν κατά την παραγωγική διαδικασία ανακτώνται με ειδικά μηχανήματα και, μετά την επεξεργασία τους ώστε να απαλλαγούν από ξένα σώματα, εισάγονται πάλι στη γραμμή παραγωγής προς επαναχρησιμοποίηση.

Η ανακύκλωση των πρώτων υλών όπως και των υλικών ενσάκκισής τσιμέντου είναι βασικό στοιχείο αυτού του τρίπτυχου και ακολουθείται σε όλο το φάσμα δραστηριοτήτων του Ομίλου μέσω σχετικών προγραμμάτων συλλογής και ανακύκλωσης. Ο TITAN είναι επίσης ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Ελληνικής Εταιρείας Ανάκτησης & Ανακύκλωσης .

Υλικά

Όπου είναι δυνατόν, τα διάφορα υλικά ανακυκλώνονται στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις του Ομίλου. Στις Η.Π.Α. το επιστρεφόμενο σκυροδέμα χρησιμοποιείται για την παραγωγή τσιμεντόλιθων ή αλέθεται προς χρήση ως υλικό για οδοστρώματα ή κατασκευές. Το 2007, 300.000 τόννοι ανακυκλώθηκαν με αυτό τον τρόπο, αντιπροσωπεύοντας το 80% περίπου του συνόλου των ανακυκλωθέντων υλικών από ολόκληρο τον Όμιλο. Επί πλέον το 100% των υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιούνται για την ενσάκκισή τσιμέντου, ανακτάται, ενώ όλες οι παλέτες οι χρησιμοποιούμενες για τη μεταφορά των προϊόντων αυτών, ανακυκλώνονται και επαναχρησιμοποιούνται.

Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα συλλεγόμενα υλικά δε μπορούν να ανακυκλωθούν σε εγκαταστάσεις του Ομίλου, το έργο αυτό ανατίθεται σε εξωτερικούς συνεργάτες μέσω ενός συστήματος συλλογικής διαχείρισης ή μέσω ειδικών υπεργολάβων. Μεταξύ των υλικών, που συλλέγονται με αυτό τον τρόπο, είναι άχρηστα μέταλλα (σίδηρος και αλουμίνιο), μπαταρίες, μεταχειρισμένα λιπαντικά, παλιά ελαστικά, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, χαρτί, χαρτόνι, και τόνερ από εκτυπωτές και φωτοτυπικά μηχανήματα.

Ανακυκλώνοντας απόβλητα σκυροδέματος στο εργοστάσιο τσιμέντου στο Καμάρι

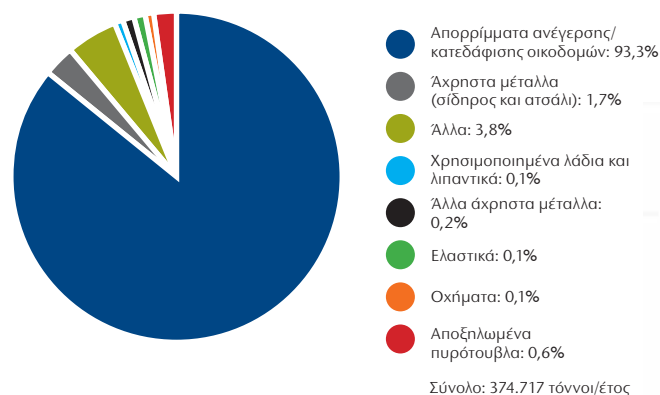
Τον Ιούνιο 2007 τρεις μονάδες παραγωγής ετοιμού σκυροδέματος στην Αττική (Μεταμόρφωση, Βοτανικός, Μάνδρα) ξεκίνησαν μια νέα πρωτοβουλία ανακύκλωσης. Απόβλητα σκυροδέματος που συγκεντρώνονται στις εγκαταστάσεις τους, μεταφέρονται στο εργοστάσιο του Ομίλου στο Καμάρι, όπου γίνεται εισαγωγή τους στη γραμμή παραγωγής κλίνκερ μέσω του θραυστήρα ασβεστόλιθου.

Η όλη διαδικασία παρακολουθείται αυστηρά με μετρήσεις του βάρους των υλικών αυτών και την έκδοση σχετικών δελτίων αποστολής για την επιστροφή τους στη μονάδα ετοιμού σκυροδέματος και τη μεταφορά τους από εκεί στο Καμάρι. Ένα σημαντικό όφελος από τη διαδικασία αυτή είναι η μείωση του όγκου των απορριμμάτων που θα έπρεπε να εναποθεθούν σε χωματερές.

Η συνολική ποσότητα τέτοιων αποβλήτων, που μεταφέρθηκαν στο εργοστάσιο Καμαρίου για επαναχρησιμοποίηση το 2007, ήταν περίπου 10.500 τόννοι και το κόστος μεταφοράς τους ήταν € 24.400.

Πρωτοβουλίες ανακύκλωσης όπως αυτή στοχεύουν στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο σύνολο των δραστηριοτήτων μας.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ

Αποκατάσταση λατομείων και βιοποικιλότητα

Οι δραστηριότητες του TITANA εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη χρήση φυσικών πόρων. Η συστηματική και εμπειριστατωμένη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τα σχέδια αποκατάστασης του τοπίου καλύπτουν όλες τις πλευρές ανάπτυξης, λειτουργίας και ανάπλασης των λατομείων του Ομίλου. Για την αποκατάσταση του τοπίου χρησιμοποιούνται εκτός των παραδοσιακών μεθόδων, όπως η αναδάσωση και σύγχρονες μέθοδοι, όπως η υδροσπορά. Ειδικά μέτρα λαμβάνονται επιπρόσθετα για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Ο αριθμός των ενεργών λατομείων μας, που βρίσκονται μέσα ή κοντά σε προστατευόμενες περιοχές υψηλής αξίας ως προς τη βιοποικιλότητα, είναι 4 επί συνόλου 41 (2 στις Η.Π.Α., 1 στη Βουλγαρία και 1 στην Ελλάδα).

- Το λατομείο ασβεστολίθου στο Pennsoco της Πολιτείας Φλόριντα (Η.Π.Α.) βρίσκεται σε μια ευρύτερη περιοχή της Κομητείας του Miami - Dade, γνωστής ως «Lake Belt». Από πλευράς βιοποικιλότητας, η σημασία της περιοχής αυτής έγκειται σε υγρότοπους, στην υδρογεωλογία και την ποιότητα νερού της περιοχής και σε απειλούμενους πληθυσμούς πελαργών (wood storks).
- Το λατομείο αδρανών Center Sand, επίσης στη Φλόριντα, γειτνιάζει με μια περιοχή προστασίας των απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών χελιών και της χελώνας «gopher tortoise».
- Ένα μέρος του λατομείου ασβεστόλιθου και μάργας στη Ζλάτνα (Βουλγαρία) βρίσκεται μέσα σε περιοχή προστατευόμενη από το πρόγραμμα NATURA 2000, ενώ και το εργοστάσιο τσιμέντου της Ζλάτνα είναι κοντά στην ίδια περιοχή.
- Ολόκληρη η περιοχή του λατομείου ποζολάνης στην Ξυλοκερατιά Μήλου (Ελλάδα) προστατεύεται από το πρόγραμμα NATURA 2000, όπως και η παραλιακή περιοχή κοντά στο λατομείο. Δύο είναι τα απειλούμενα είδη της περιοχής αυτής: η έχιδνα “*vipera schweizeri*” και η φώκια “*monachus monachus*”. Από τον TITANA λαμβάνονται ειδικά μέτρα για τη λειτουργία του λατομείου και τη μεταφορά των πρώτων υλών και των προϊόντων προς διασφάλιση των απαιτούμενων συνθηκών για την επιβίωση των ειδών αυτών.

Υγρότοποι στις Η.Π.Α.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου στο Pennsco της Πολιτείας Φλόριντα (Η.Π.Α.), περιλαμβάνουν τη λειτουργία ενός λατομείου αδρανών και ενός εργοστασίου τσιμέντου, τα οποία βρίσκονται κοντά σε μια περιοχή, γνωστή ως «υγρότοποι»¹. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται στις Η.Π.Α. για να περιγράψει περιοχές ειδικής περιβαλλοντικής σημασίας.

Για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως «υγρότοπο» λαμβάνονται υπ' όψη οι εξής κυρίως παράγοντες:

- Η κλωρίδα της περιοχής και αν αποτελείται από είδη, που είναι γνωστό ότι φύονται ως επί το πλείστον στη συγκεκριμένη περιοχή.
- Ο τύπος εδάφους (δηλαδή, κορεσμένα σε νερό εδάφη με βάση επίσημους δείκτες ταξινόμησης).
- Η υδρολογία της περιοχής (παρουσία δεικτών υδρολογίας υγροτόπων).

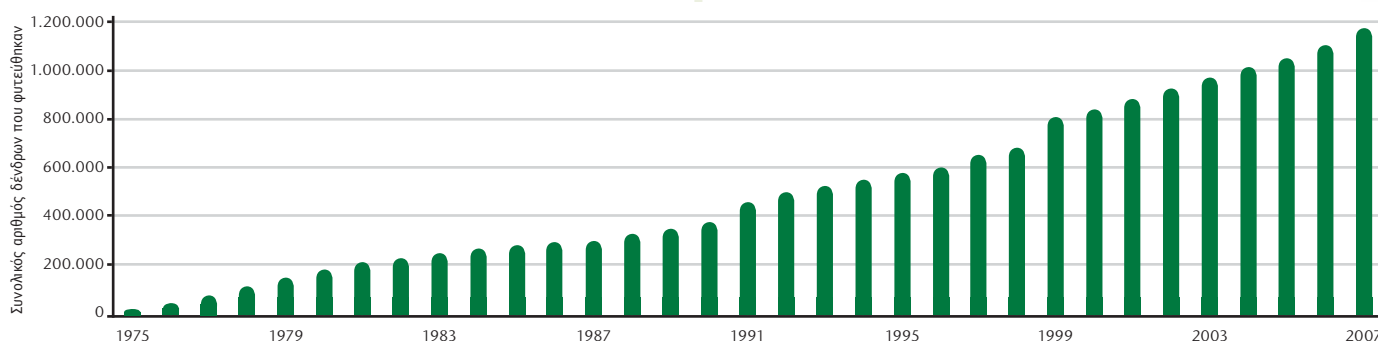
Για δραστηριότητες που διαταράσσουν τους υγρότοπους, όπως μεταβολές στη μορφολογία προκαλούμενες από εκσκαφές ή επικαώσεις, απαιτούνται περιβαλλοντικές άδειες από τις αρμόδιες αρχές. Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που εκδόθηκε από το Σώμα Μηχανικών του Στρατού των Η.Π.Α. (αρχικά το 2001 και για την οποία εγκρίθηκε αίτημα εκπόνησης και συμπληρωματικής μελέτης το 2007, η οποία αναμένεται να εκδοθεί εντός του 2008) αφορά τις επιπτώσεις και των λατομικών δραστηριοτήτων (περιλαμβανομένων και εκείνων του Ομίλου TITAN) στην ευρύτερη περιοχή της Κομητείας Μιάμι - Dade, γνωστής ως Lakebelt. Η μελέτη αυτή περιείχε μεταξύ άλλων την αξιολόγηση των επιπτώσεων της λατομικής δραστηριότητας στην περιοχή των «υγροτόπων» στο Pennsco και τα μέτρα για τον περιορισμό τους.

Ο Όμιλος TITAN λειτουργεί στην περιοχή αυτή μέσω της TITAN America από το 2001. Αναμένοντας τώρα τα αποτελέσματα της συμπληρωματικής μελέτης, πιστεύει ότι θα μπορέσει να συνεχίσει τις εκεί δραστηριότητές του, εξακολουθώντας να σέβεται τη μοναδική βιοποικιλότητα της περιοχής, όπως κάνει με συνέπεια και υπευθυνότητα τα τελευταία χρόνια.

¹ Η Πολιτεία της Φλόριντα δίνει τον εξής ορισμό για τους υγρότοπους (wetlands): «Οι Wetlands είναι εκτάσεις, που στη μεγαλύτερη διάρκεια του έτους είναι κορεσμένες ή πλημμυρισμένες από νερό, ώστε τα τυπικά είδη της κλωρίδας που αναπτύσσονται σε αυτές να είναι προσαρμοσμένα για να αναπτύσσονται σε υγρές συνθήκες. Οι wetlands αποτελούνται επίσης από εδάφη που έχουν το χαρακτηριστικό να είναι συχνά καλυμμένες από νερό.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΔΡΩΝ

που έχουν φτευθεί από τον TITANA ή έχουν δοθεί για δενδροφύτευση

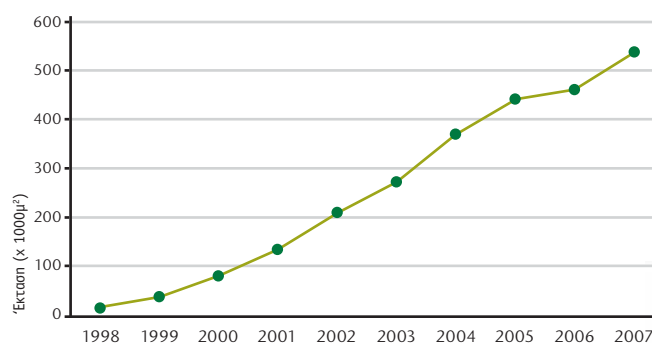
Επι του πιεστηρίου: Απόφαση του Εφετείου των ΗΠΑ για το LAKEBELT

Την Παρασκευή 9 Μαΐου 2008, το Ομοσπονδιακό Εφετείο των ΗΠΑ, στην Ατλάντα, εξέδωσε απόφαση, με την οποία ήρε την απαγόρευση λατομικής εξόρυξης στο Lakebelt του Μαϊάμι, που είχε επιβληθεί από το Περιφερειακό Πρωτοδικείο της Νότιας Φλόριντα τον Ιούλιο του 2007. Το Εφετείο ανέτρεψε, επιπλέον, την απόφαση του ίδιου Πρωτοδικείου του 2006, η οποία είχε κρίνει ότι είχαν εκδοθεί παράτυπα οι άδειες λατομικής εξόρυξης που είχε εκδώσει το Σώμα Μηχανικών του Στρατού των ΗΠΑ το 2001.

Το Εφετείο ανέπεμψε την υπόθεση στο Περιφερειακό Πρωτοδικείο, διατάσσοντας να επανακριθεί η υπόθεση, όχι με βάση την προαποφασισμένη άποψη και την προσωπική ανάλυση του Πρωτοδικού Δικαστή, αλλά δίνοντας τη δέουσα βαρύτητα στις αναλύσεις και γνωματεύσεις των ειδικών, που στελεχώνουν τις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές και οργανισμούς. Οι εν λόγω οργανισμοί και αρχές έχουν επανειλημμένως διατυπώσει την άποψη ότι η λατομική εξόρυξη που ευθυγραμμίζεται με τους επιβαλλόμενους από τις υφιστάμενες άδειες, όρους και προϋποθέσεις, δεν δημιουργεί κινδύνους ούτε στο περιβάλλον ούτε στις τοπικές κοινότητες.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΕ ΥΔΡΟΣΠΟΡΑ

Συνολική έκταση

Σχέσεις με τους «συμμετόχους»_σελ.43 ■ Τοπικές κοινότητες_σελ.48 ■ Συμμετοχή σε συλλογικές πρωτοβουλίες & Δίκτυα_σελ.53

Δέσμευση προς την κοινωνία

ΡΑΜΝΟΣ

Αειθαλής θάμνος
ή μικρό δένδρο.

Ανθεκτικό σε
ξηροθερμικές συνθήκες
πολύ συνηθισμένο στους
θαμνώνες της Ελλάδος
μαζί με το σχίνο,
την αγριελιά
και το πουρνάρι.

Έχει και καλλωπιστική
αξία.

Σχέσεις με τους «συμμετόχους»

Η πρακτική εφαρμογή της βιώσιμης ανάπτυξης προϋποθέτει κάτι περισσότερο από την απλή συμπεριφορά μας ως υπεύθυνων πολιτών. Προϋποθέτει και τη συνεργασία με την κοινωνία για την από κοινού εξεύρεση και προώθηση λύσεων σε προβλήματα που απασχολούν όλους μας.

Το να είμαστε συνεπείς προς τις δεσμεύσεις μας σημαίνει να προσπαθούμε συνεχώς για το καλύτερο οπουδήποτε είναι αυτό δυνατόν, παρά τις προκλήσεις που προκύπτουν από αντιτιθέμενα συμφέροντα, από διαφορετικές προτεραιότητες μεταξύ των ενδιαφερομένων, από περιορισμούς σχετικούς με τη χρήση φυσικών πόρων και άλλες δυσχέρειες.

Η πολιτική μας «αντλώντας από την εμπειρία, προσφέρουμε στην κοινωνία» επικεντρώνεται κυρίως στο να μοιραζόμαστε την πείρα μας, την τεχνογνωσία μας και τις

«άριστες πρακτικές» με τους επιχειρηματικούς συνεργάτες μας, αλλά και τις κύριες ομάδες «συμμετόχων».

Στο πλαίσιο αυτό, ξεκινήσαμε το 2007, νέες πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό και θέσαμε νέους στόχους για το 2008 που συνοψίζονται στον πιο κάτω πίνακα. Ενδεικτικό παράδειγμα σχετικά είναι η συμμετοχή μας ως μία εκ των επί κεφαλής επιχειρήσεων στην θεματική ενότητα «ΕΚΕ και υπεύθυνη αλυσίδα προμηθειών» για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ (σελ. 53).

Αυτό το τμήμα του Απολογισμού περιλαμβάνει τις δράσεις μας για την ανάπτυξη των σχέσεων με όλες τις κύριες ομάδες «συμμετόχων» μας. Περισσότερες πληροφορίες για την πολιτική μας στον τομέα αυτό υπάρχουν στην ιστοσελίδα μας. Παραδείγματα της ανταπόκρισης των «συμμετόχων» μας θα δημοσιοποιηθούν μέσω της ιστοσελίδας το 2008.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Ομάδες "Συμμετόχων"	Δραστηριότητες κατά το 2007	Στόχοι 2008
Επενδυτές	Εκτός από τη διανομή του Απολογισμού ΕΚΕ & ΒΑ σε όλους τους μετόχους κατά την ετήσια Γενική Συνέλευση, μια περίληψη των κοινωνικών και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων και επιδόσεων μας έχει περιληφθεί στο Γενικό Απολογισμό και Ετήσιο Δελτίο 2007.	Συνέχιση της προσπάθειας για αυξημένη ενημέρωση των επενδυτών σε θέματα ΕΚΕ. Αξιοποίηση απόψεων των επενδυτών μέσω προσωπικών συναντήσεων, συμμετοχή σε εκδηλώσεις ενημέρωσης της επενδυτικής κοινότητας και διεύρυνση της διαδικασίας διασφάλισης της ουσιαστικότητας του Απολογισμού μας.
Εργαζόμενοι και εκπρόσωποί τους	Ενημέρωση από το Διευθύνοντα Συμβούλο, επανεξέταση επιδόσεων και ανάπτυξης, έρευνες εργαζομένων, συναντήσεις με συνδικαλιστικές οργανώσεις, εταιρικές εκδόσεις, ομάδες εστίασης.	Διαρκής διαδικασία, συνεχής βελτίωση. Διεύρυνση της διαδικασίας διασφάλισης της ουσιαστικότητας του Απολογισμού μας.
Κυβερνήσεις	Απέυθειάς επαφές και επαφές μέσω συλλογικών επιχειρηματικών φορέων και οργανώσεων (κλαδικών και άλλων). Επικοινωνία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ και του Οικουμενικού Συμφώνου.	Διαρκής διαδικασία, συνεχής βελτίωση. Πρώθηση των αποτελεσμάτων των εργασιών για το θεματικό «ΕΚΕ και αλυσίδα προμηθειών» σε εθνικό επίπεδο.
Διεθνείς Οργανισμοί	Συμμετοχή στο Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ, στο WBCSD/CSI, στην Ευρωπαϊκή Επιχειρηματική Σύμπραξη για την ΕΚΕ και στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την ΕΚΕ. Συμμετοχή σε εργαστήρια σχετικά με το θεματικό «ΕΚΕ και αλυσίδα προμηθειών» στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ.	Διαρκής διαδικασία, συνεχής βελτίωση. Ενημέρωση και ανταλλαγή πληροφοριών για τις εξελίξεις και τα αποτελέσματα των πρωτοβουλιών σε κλαδικό επίπεδο, όπως της WBCSD/CSI με διεθνείς (Οικουμενικό Σύμφωνο), Ευρωπαϊκές και εθνικές πρωτοβουλίες για την ΕΚΕ.
Τοπικές Κοινότητες	Διάλογος και ανταλλαγή απόψεων με τοπικούς παράγοντες. Έναρξη και υλοποίηση προγράμματος Αξιολόγησης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων στην Αλβανία.	Διοργάνωση ανοικτών ημερίδων στα εργοστάσια. Διεύρυνση της διαδικασίας αξιολόγησης της ουσιαστικότητας του Απολογισμού μας.
Εργολάβοι και Προμηθευτές	Έρευνες μεταξύ των προμηθευτών, εργαστήρια, συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών, συναντήσεις για θέματα εργασιακής ασφάλειας και άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις.	Συμβουλευτικά προγράμματα για εργολάβους και τοπικούς προμηθευτές. Εκστρατεία ενημέρωσης για το Οικουμενικό Σύμφωνο.
Πελάτες	Έρευνες ικανοποίησης, ομάδες εργασίας και συνεργασία σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.	Διαρκής διαδικασία.
ΜΚΟ	Απέυθειάς επαφές, ανταλλαγή απόψεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Συνεργασία σε προγράμματα αποκατάστασης των πυρκαγιών στην Ελλάδα	Διαρκής διαδικασία. Διεύρυνση διαδικασίας αξιολόγησης της ουσιαστικότητας του Απολογισμού μας.

Μέτοχοι και Επενδυτές

Η συμπεριφορά μια επιχείρησης ως υπεύθυνου πολίτη είναι μία σημαντική παράμετρος για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων και της στρατηγικής της. Η αναγνώριση της αποτελεσματικότητας στον τομέα αυτό ως αποτέλεσμα συγκριτικής αξιολόγησης των επιδόσεων με αντίστοιχες άλλων επιχειρήσεων από ανεξάρτητους φορείς και οργανισμούς είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη συνεχή βελτίωση.

Το 2007 είχαμε την ευχαρίστηση να δούμε τις προσπάθειές μας στην ΕΚΕ να αναγνωρίζονται από ανεξάρτητους αξιολογητές για πρώτη φορά στην Ελλάδα.

Η μία διάκριση αφορά την ανάδειξη του ΤΙΤΑΝΑ ως «Κορυφαίας Εταιρείας στην Ελλάδα» για το 2006 και το 2007 σε μία έρευνα που διενεργήθηκε από τη Hay Group μεταξύ 260 επιχειρήσεων. Η δεύτερη περιγράφεται αναλυτικότερα στο κείμενο που ακολουθεί.

Ανταπόκριση στους «συμμετόχους» και υπευθυνότητα: Μια συγκριτική αξιολόγηση

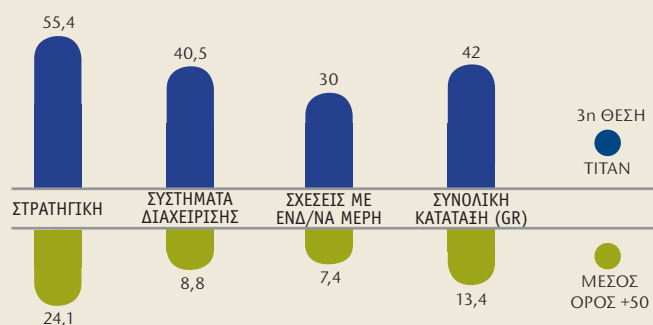
Το διεθνούς κύρους περιοδικό «Fortune» δημοσιεύει κάθε χρόνο τις καλύτερες επιχειρήσεις στον κόσμο με βάση την κοινωνική και περιβαλλοντική τους υπευθυνότητα και την επικοινωνία με τους «συμμετόχους» («Accountability Rating») .

Οι εταιρίες αξιολογούνται με ένα βαθμό για κάθε μία από τις 6 κύριες κατηγορίες: Εταιρική Διακυβέρνηση, Στρατηγική, Συστήματα Διαχείρισης, Δημοσίευση Πληροφοριών, Αξιολόγηση και Επαλήθευση.

Το 2007 η κατάταξη αυτή διενεργήθηκε και στην Ελλάδα, της οποίας οι 50 μεγαλύτερες εταιρίες (ως προς το ύψος του κύκλου εργασιών) αξιολογήθηκαν με ένα ευρύ φάσμα κριτηρίων για τις πιο πάνω κατηγορίες.

Στην αξιολόγηση αυτή ο ΤΙΤΑΝ κατατάχθηκε 3ος στη συνολική βαθμολογία και 1ος στην κατηγορία «βιομηχανία» και «κλάδος τσιμέντου» στην Ελλάδα.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Πελάτες και προϊόντα

Ο Όμιλος TITAN έχει μια ευρύτατη και διασπασμένη πελατειακή βάση εξ αιτίας αφενός της ποικιλίας των προϊόντων του και αφετέρου της γεωγραφικής διασποράς των δραστηριοτήτων του.

Το 2007 ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε περίπου € 1,5 δισεκ. . Ως μέρος της διαδικασίας συνεχούς βελτίωσης (στο πλαίσιο του ISO 9000), διενεργείται κάθε δύο χρόνια η έρευνα ικανοποίησης των πελατών. Το 2007 η έρευνα αυτή στην Ελλάδα περιέλαβε και θέματα όπως η αξιοπιστία και η ΕΚΕ, τα οποία αξιολογήθηκαν ως σημαντικές παράμετροι της αξίας του ονόματος «TITAN» από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα.

Ποιότητα προϊόντων και ασφάλεια

Τα προϊόντα που παραδίδονται από τις εταιρίες του Ομίλου, αν χρησιμοποιηθούν σωστά, παρουσιάζουν μηδαμινούς κινδύνους για την υγεία. Συνοδεύονται από ειδικά έντυπα οδηγιών ασφαλούς χρήσης, που παρέχουν συμβουλές για την καλύτερη εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών. Η Διεύθυνση Έρευνας & Ανάπτυξης (E&A) και ειδικοί του Ομίλου επί θεμάτων υγιεινής και ασφάλειας συνεργάζονται με τις κλαδικές οργανώσεις και τους αρμόδιους ρυθμιστικούς φορείς ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλες οι εταιρίες του Ομίλου έχουν πλήρη γνώση των υποχρεώσεών τους στον τομέα αυτό και τις εκπληρώνουν απόλυτα.

Σε όλο τον Όμιλο δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ποιότητα των προϊόντων και στην ασφάλεια. Για το σκοπό αυτό η Διεύθυνση E&A του TITANA είναι πλήρως εξοπλισμένη για εξειδικευμένα προγράμματα, όπως η ανάπτυξη ειδικών τύπων τσιμέντου για διαφορετικές κατασκευαστικές ανάγκες.

Ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των προϊόντων μας (βιομηχανικών και λατομικών) επιμηκύνουμε τον κύκλο ζωής τους και, ταυτόχρονα, μειώνουμε τις εκπομπές CO₂, καταναλώνοντας λιγότερη ενέργεια. Καινοτομίες στα προϊόντα μας, οι οποίες βελτιώνουν την ποιότητα, την ασφάλεια και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αντιμετωπίζονται σαν επιχειρηματικές ευκαιρίες, αλλά, επίσης, και σαν ευκαιρίες για να κάνουμε «περισσότερο καλό» προς όφελος των πελατών μας και της κοινωνίας. Μολονότι στις περισσότερες περιπτώσεις οι πελάτες του TITANA δεν είναι οι τελικοί χρήστες των προϊόντων του, πολιτική του Ομίλου είναι να διασφαλίζει ότι όλα τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά θα πληρούν –και εφόσον αυτό είναι δυνατόν, θα υπερκαλύπτουν– τις καθορισμένες από το νόμο προδιαγραφές, αλλά και τις προσδοκίες των τελικών χρηστών.

Ανεξάρτητα από το μέγεθος ενός έργου –αν είναι μια μικρή κατοικία ή ένα πολύπλοκο και πολύ απαιτητικό έργο υποδομής– ο Όμιλος το αντιμετωπίζει ως μία πρόκληση για την προσφορά διαφορετικών προϊόντων σε συνδυασμό με υπηρεσίες που εξασφαλίζουν την ασφαλή και πιο αποτελεσματική χρήση τους.

Στο πλαίσιο αυτό ο TITAN στις Η.Π.Α. συνεργάζεται με άλλα μέλη της Ένωσης Τσιμεντοβιομηχανιών σε ένα κλαδική εμβέλεια πρόγραμμα που έχει τίτλο «Concrete Thinking». Σκοπός του είναι να ενημερώσει πελάτες, προμηθευτές, φίλους και τις οικογένειές τους για τα πλεονεκτήματα του σκυροδέματος ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

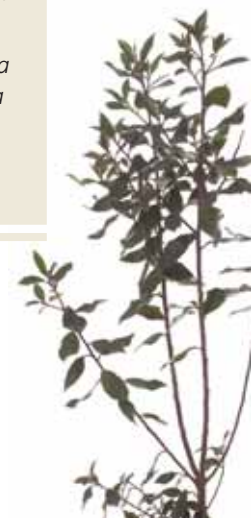
Η προώθηση της χρήσης καινοτόμων και ανθεκτικών δομικών υλικών αποτελεί επιδίωξη του Ομίλου. Οι μηχανικοί και οι εργολάβοι κατασκευών βοηθούνται έτσι να σχεδιάσουν και να κατασκευάσουν τα έργα τους κατά τρόπο που διασφαλίζει την παρατεταμένη οικονομική ζωή τους και μειώνει τη σπατάλη φυσικών πόρων και ενέργειας για επισκευές ή πρόωρη αντικατάσταση των κατασκευών.

Περισσότερες πληροφορίες για τα προϊόντα μας και για τις σχετικές με αυτά πρωτοβουλίες μας μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα μας .

Σύμπραξη με την Ακαδημαϊκή Κοινότητα για Έρευνα & Ανάπτυξη

Η δέσμευσή μας για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας, για την ποιότητα των προϊόντων μας και για την αξιοποίηση της πιο εξελιγμένης περιβαλλοντικής τεχνολογίας απαιτεί συνεχείς επενδύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη. Στο πλαίσιο αυτό, θέσαμε σε εφαρμογή, το 2007, μια σειρά ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή κοινότητα της Βρετανίας. Τα προγράμματα αυτά –που αφορούν τον κλάδο δομικών υλικών– έχουν σχεδιασθεί για την επίτευξη πολλαπλών στόχων: να συμβάλουν στη συνεχή βελτίωση των διαδικασιών και των τεχνικών λύσεων κατά τον πιο σωστό περιβαλλοντικό τρόπο, να ενθαρρύνουν την τεχνική εξειδίκευση, ιδιαίτερα σε συγκεκριμένα ζητήματα του κλάδου, προάγοντας ταυτόχρονα την ανταλλαγή γνώσης μεταξύ των τεχνικών στελεχών του TITANA και των ερευνητικών κοινοτήτων. Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν ήδη γίνει δεκτές με θετικά πρώτα σχόλια, καθώς ανταποκρίνονται τόσο στις δικές μας επιχειρηματικές ανάγκες όσο και στα ενδιαφέροντα της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ο Απολογισμός ΕΚΕ & ΒΑ του Ομίλου για το 2008 αναμένεται να περιέχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα αυτά με αναφορά και σε οιαδήποτε αρχικά αποτελέσματά τους.

Προμηθευτές και υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας προμηθειών

Στο πλαίσιο του εορτασμού της 100ετηρίδας από την ίδρυση της Α.Ε. Τιμέντων ΤΙΤΑΝ, το 2002, ξεκίνησε μια συστηματική προσπάθεια μετάδοσης των αντιλήψεων και των δεσμεύσεων για την ΕΚΕ στους «συμμετόχους». Στις ομάδες που ανταποκρίθηκαν θετικά στην προσπάθεια αυτή, εκφράζοντας την επιθυμία να μάθουν περισσότερα, ήταν οι προμηθευτές μας, με αποτέλεσμα την ανάληψη νέων δράσεων στην κατεύθυνση αυτή με στόχο να «μεταλαμπαδεύσουν» τη φιλοσοφία και τις πρακτικές του ΤΙΤΑΝΑ στον τομέα αυτό. Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται συναντήσεις και παρουσιάσεις, διανομή ενημερωτικού υλικού, διοργάνωση σεμιναρίων κ.ά. με στόχο τη διευκόλυνση της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και «άριστων πρακτικών».

Έρευνες κάθε δύο χρόνια μεταξύ των προμηθευτών μας, προσφέρουν πολύτιμη πληροφόρηση και μας βοηθούν να βελτιώνουμε την πολιτική, τα προγράμματά και τις διαδικασίες μας. Η τελευταία έρευνα, το 2007, ανέδειξε ότι : «υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας» και «μέριμνα για το περιβάλλον» αποτελούν τις κύριες προτεραιότητες ΕΚΕ για την πλειοψηφία των προμηθευτών μας. Επίσης, το 30% των προμηθευτών, που έλαβαν μέρος στην έρευνα, δήλωσαν ότι κλαδικές ή άλλες επιχειρηματικές συνεργασίες είναι απαραίτητες για την προώθηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων από τις επιχειρήσεις.

Υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας προμηθειών

Αναμφίβολα η υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας προμηθειών έχει ως αφετηρία την αρχή ότι πρώτη προτεραιότητά μας είναι η υπευθυνότητα για τις επιπτώσεις που έχουν οι δικές μας δραστηριότητες τόσο στην κοινωνία όσο και στο περιβάλλον. Μπορούμε, ωστόσο, να ασκήσουμε σε κάποιο βαθμό και επιρροή προς τους προμηθευτές μας, που διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

Προμηθευτές πρώτου επιπέδου, θεωρούνται εκείνοι που μας προμηθεύουν προϊόντα και μας παρέχουν υπηρεσίες απευθείας, εξαρτόμενοι συχνά από τη σχέση τους με τον ΤΙΤΑΝΑ για σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών και των κερδών τους.

Προμηθευτές δεύτερου επιπέδου, που προμηθεύουν τους προμηθευτές μας, μη εξαρτώμενοι άμεσα από τον ΤΙΤΑΝΑ.

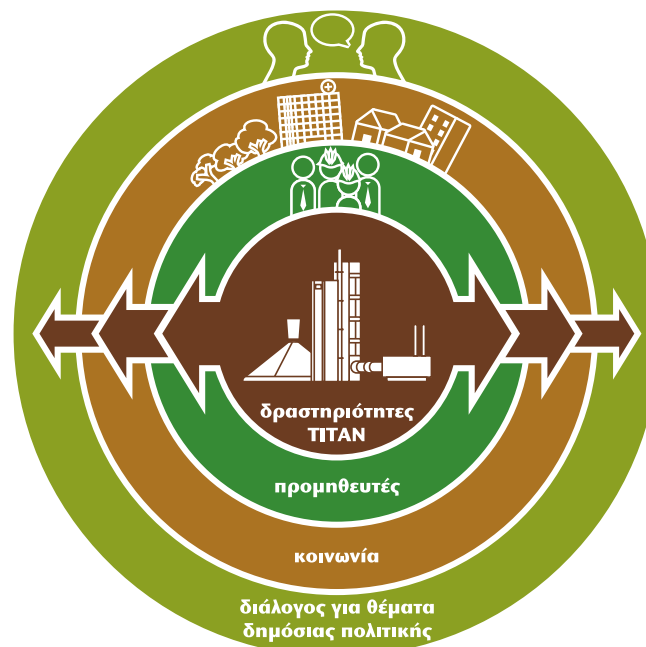
Μονοπωλιακοί προμηθευτές, όπως οι δημόσιοι οργανισμοί κοινής ωφελείας ή αποκλειστικοί προμηθευτές ειδικής τεχνολογίας, στους οποίους ελάχιστη επιρροή μπορεί να έχει ο ΤΙΤΑΝΑ.

Η επικέντρωση της προσοχής στη συμμόρφωση των προμηθευτών με περιβαλλοντικές και άλλες προδιαγραφές, καθώς επίσης και ο έλεγχος των επιδόσεών τους είναι ένας τρόπος για τη διασφάλιση της δικής τους υπεύθυνης συμπεριφοράς. Ωστόσο η πλειοψηφία των προμηθευτών, όπως και στην περίπτωση του ΤΙΤΑΝΑ στην Ελλάδα (με περισσότερους από 6.000 προμηθευτές) είναι μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις που λειτουργούν σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Η αύξηση της συνειδητοποίησης μεταξύ αυτών των προμηθευτών σε θέματα κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης, ώστε να μπορούν να αντιληφθούν τη σημασία συνεχούς βελτίωσης και να προχωρήσουν οι ίδιοι στην εφαρμογή μίας σχετικής διαδικασίας, ευθυγραμμίζεται με τη συναινετική προσέγγιση του ΤΙΤΑΝΑ ως προς τις σχέσεις με τους «συμμετόχους» του και τις δεσμεύσεις του για την ΕΚΕ (σελ.17).

Μέσω των προσπαθειών αυτών στην αλυσίδα προμηθειών επιδιώκεται η ενδυνάμωση της συνεργασίας και της επικοινωνίας με τοπικούς προμηθευτές που συνάδει αφενός με τη στρατηγική μας για περιορισμό των επιπτώσεών μας στην κλιματική αλλαγή, αφετέρου με τις προτεραιότητές μας για ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης.

Ο νέος Κώδικας Δεοντολογίας των Προμηθειών περιγράφει λεπτομερώς την προσέγγισή μας ως προς τις σχέσεις με τους προμηθευτές, τονίζοντας τη δίκαιη, ίση μεταχείρισή τους και την αυστηρή πολιτική μας κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, της δωροδοκίας και της διαφθοράς.

Ένα νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης για προμηθευτές» πρόκειται να ακολουθήσει τη διανομή του νέου Κώδικα Δεοντολογίας των Προμηθειών για να βοηθήσει τους προμηθευτές μας και ιδιαίτερα τους κύριους εργολάβους μας και ειδικά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να αναπτύξουν δικά τους προγράμματα και δικές τους πρωτοβουλίες ΕΚΕ που θα ανταποκρίνονται στις βασικές προτεραιότητές τους.

Η σφαίρα επιρροής μιας εταιρίας μπορεί να απεικονισθεί ως μια σύνθεση ομόκεντρων κύκλων. Στο κέντρο βρίσκεται η εταιρία με τους ανθρώπους της. Ο πρώτος και μικρότερος κύκλος περιλαμβάνει τις κύριες δραστηριότητες στην περιοχή λειτουργίας της και στην αγορά. Εδώ μια εταιρία ασκεί τη μεγαλύτερη επιρροή ως προς ενέργειες που αφορούν το περιβάλλον, την κοινωνία και την εταιρική διακυβέρνηση. Ο επόμενος κύκλος περιλαμβάνει την αλυσίδα προμηθειών. Εδώ η δυνατότητα άσκησης επιρροής μειώνεται σημαντικά, μολοντί σε μερικές περιπτώσεις (ιδιαίτερα προμηθευτών πρώτου επιπέδου) μπορεί να είναι αξιόλογη. Ο τρίτος κύκλος περιλαμβάνει τη διαδραστική σχέση μιας εταιρίας με την κοινωνία, τις κοινωνικές επενδύσεις της και τις κοινωφελείς δραστηριότητές της. Ένας τέταρτος κύκλος επιρροής περιλαμβάνει τη συμμετοχή μιας εταιρίας στο διάλογο για θέματα δημόσιας πολιτικής που την αφορούν και δραστηριότητες που αποσκοπούν στη στήριξη συγκεκριμένων θέσεων ή επιλογών.

Τοπικές κοινότητες

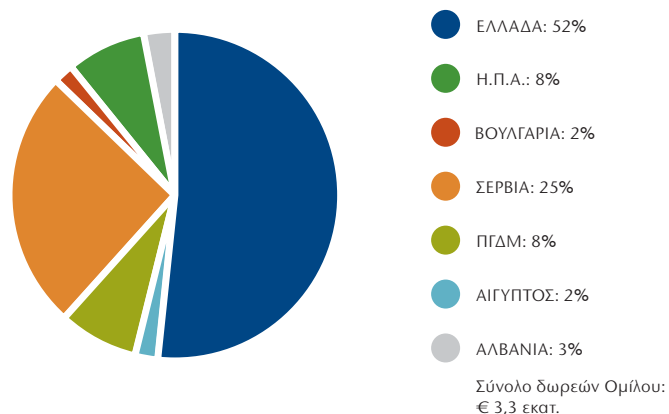
Η σύμπραξη με τις τοπικές κοινότητες αποτελεί μια μακρόχρονη παράδοση του Ομίλου που ξεκίνησε πριν περισσότερο από έναν αιώνα όταν ιδρύθηκε η Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ. Πρόκειται για μια συνεχώς εξελισσόμενη προσπάθεια με διάφορες μορφές, οι οποίες στο σύνολό τους, συνεπάγονται τη δέσμευση για αμφίδρομη επικοινωνία με τις ομάδες των «συμμετόχων», κατανόηση των προβλημάτων τους και ανταπόκριση μέσω μιας διαδικασίας διάλογου και συνεργασίας στο πλαίσιο που αυτό είναι εφικτό.

Το 2007 ιδιαίτερο παράδειγμα της προσέγγισης αυτής ήταν η άμεση και πολύπλευρη ανταπόκρισή μας στην αντιμετώπιση των συνεπειών των πυρκαγιών που έπληξαν την Ελλάδα (σελ. 51). Οι τεράστιες και εκτεταμένες επιπτώσεις για την κοινωνία και το περιβάλλον από το γεγονός αυτό, είναι η αιτία που παρουσιάζεται το θέμα αυτό ξεχωριστά στον Απολογισμό μας. Περισσότερες πληροφορίες για τις συνεχιζόμενες δραστηριότητές μας σε σχέση με άλλες διαχρονικές πρωτοβουλίες σε τοπικό επίπεδο, όπως τα προγράμματα ΦΑΟΣ [@](#) (πρόληψη ατυχημάτων στα σχολεία), «Παίζω Ασφαλώς» [@](#) (ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γονέων, παιδιών και εκπαιδευτικών όσον αφορά στα παιδικά ατυχήματα, υπό την αιγίδα της UNICEF Ελλάδας), «Βήμα του Μεταπτυχιακού Φοιτητή» [@](#) κ.ά.

Το 2007 συνεχίσαμε να διαθέτουμε τις περισσότερες δωρεές μας για υποστήριξη δράσεων σχετικών με την εκπαίδευση και κατάρτιση, τη μέριμνα για την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον, τη συμβολή στην τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική αλληλεγγύη.

Οι συνολικές δωρεές του Ομίλου ανήλθαν το 2007 σε € 3,3 εκατ. περίπου.

ΔΩΡΕΕΣ ΟΜΙΛΟΥ ΤΙΤΑΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ - 2007

Νέο εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στην Αλβανία

Η Αλβανία είναι μια από τις φτωχότερες χώρες της Ευρώπης. Από τις αρχές, όμως, της μεταβατικής περιόδου, τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1990, έχει παρουσιάσει εντυπωσιακά υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης. Η εξισορρόπηση των απαιτήσεων της βιώσιμης ανάπτυξης με τις επιταγές της περιβαλλοντικής προστασίας και της κοινωνικής συνοχής αποτελεί μείζονα πρόκληση για τη χώρα.

Πέρυσι ο ΤΙΤΑΝ ανακοίνωσε την πρόθεσή του να κατασκευάσει ένα εργοστάσιο τσιμέντου από μηδενική βάση, με ύψος επένδυσης € 170.000.000, στην περιοχή μεταξύ Vret και Rizage, περίπου 30 χλμ. έξω από τα Τίρανα. Μολονότι ο βασικός σκοπός του εργοστασίου είναι να εξυπηρετήσει την ταχύρρυθμη διευρυνόμενη εσωτερική αγορά για κατοικίες και έργα υποδομής, ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της χώρας –όπως σχολεία, νοσοκομεία, δρόμοι– η επένδυση αυτή έχει και άλλους στόχους. Ως ένα νέο έργο, το εργοστάσιο αυτό θα κατασκευαστεί και θα λειτουργεί αξιοποιώντας τις πιο σύγχρονες τεχνολογίες, τον καλύτερο από περιβαλλοντική άποψη εξοπλισμό και τις πιο προηγμένες διαδικασίες παραγωγής . Ελπίζεται ότι η διεθνώς πρότυπη αυτή μονάδα –που αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το Δεκέμβριο 2009– θα έχει ευρύτερες θετικές επιδράσεις και στην υπόλοιπη

τοπική οικονομία, σε τομείς όπως η κοινωνική υπευθυνότητα και η προστασία του περιβάλλοντος. Η συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες καθώς επίσης και η εκπόνηση και εφαρμογή μιας λεπτομερούς μελέτης Αξιολόγησης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων είναι αποφασιστικής σημασίας παράγοντες για την επίτευξη των πολλαπλών αυτών στόχων.

Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της πρόκλησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ο ΤΙΤΑΝ προχώρησε ένα βήμα παραπέρα ως προς την υλοποίηση της επένδυσής του στην Αλβανία. Κάλεσε για να συμμετάσχουν στο έργο αυτό δύο διεθνείς οργανισμούς γνωστούς για τη δέσμευσή τους στην ενίσχυση της βιώσιμης, οικονομικής ανάπτυξης και στην καταπολέμηση της φτώχειας, οι οποίοι επίσης γνωρίζουν καλά και τις ιδιαίτερες προκλήσεις, ενώπιον των οποίων βρίσκονται οι σε μεταβατικό στάδιο οικονομίες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης. Έτσι, μέτοχοι στο βιομηχανικό εγχείρημα της Αλβανίας θα είναι –μαζί με τον ΤΙΤΑΝ– ο Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης (IFC), βραχίονας της Παγκόσμιας Τράπεζας για τον ιδιωτικό τομέα, και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

Αντλώντας από την εμπειρία, προσθέτουμε αξία: Εκπαίδευση παιδιών για να αποκτήσουν οικολογική αντίληψη

Η Separation Technologies (ST), θυγατρική εταιρία του Ομίλου ΤΙΤΑΝ, ξεκίνησε μια νέα πρωτοβουλία ΕΚΕ στις Η.Π.Α. με σκοπό να εκπαιδεύσει παιδιά του δημοτικού σχολείου σχετικά με το περιβάλλον και τη χρήση του σκυροδέματος. Η πρωτοβουλία αυτή χρησιμοποιεί το διαδραστικό ρομπότ R.A.L.F. (από τα αρχικά του ονόματος Robotic Artificial Life Form: Ρομποτική Τεχνητή Μορφή Ζωής) για να μάθουν τα παιδιά τη σημασία των φιλικών προς το περιβάλλον κατασκευών και τον οικολογικό τρόπο σκέψης. Το R.A.L.F. –που είχε αρχικά σχεδιαστεί για τη ΝΑΣΑ– υιοθετήθηκε από την ST για να ταξιδεύει σε ολόκληρη τη χώρα και να κάνει διδακτικές παρουσιάσεις σε σχολικές τάξεις και αμφιθέατρα.

Η ST ιδρύθηκε το 1989 για να αναπτύξει εμπορικές εφαρμογές μιας ηλεκτροστατικής διαδικασίας διαχωρισμού, που είχε εφεύρει ένας από τους ιδρυτές της εταιρίας. Πέντε χρόνια αργότερα η ST επικέντρωνε τη δραστηριότητά της στην αξιοποίηση της νέας αυτής τεχνολογίας για την επεξεργασία ιπτάμενης τέφρας προς χρήση σε εμπορικές εφαρμογές αντί της απόρριψής της σε χωματερές. Από το 1995 η ST έχει χρησιμοποιήσει με επιτυχία για τέτοιες εφαρμογές τη διαδικασία διαχωρισμού της ιπτάμενης τέφρας. Η εταιρία εντάχθηκε στον Όμιλο ΤΙΤΑΝ το 2002.

Για περισσότερες πληροφορίες και μια διασκεδαστική διαδραστική εμπειρία με παιχνίδια, εικόνες και νέα σχετικά με το R.A.L.F. επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του στη διεύθυνση www.visitralf.com.

Φυτόριο δενδρυλλίων του TITANA στο εργοστάσιο Ελευσίνας

Συμμετοχή στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τις καταστροφικές πυρκαγιές στο πλαίσιο της δέσμευσης για βιώσιμη ανάπτυξη

Το καλοκαίρι του 2007 η Ελλάδα γνώρισε ένα κύμα πυρκαγιών από τις χειρότερες στη σύγχρονη ιστορία της. Χιλιάδες στρέμματα καταστράφηκαν, περιλαμβανομένων και μερικών από τα ομορφότερα δάση της χώρας, όπως στην Αρχαία Ολυμπία, στο όρος Πάρνηθα και στο όρος Ταΰγετος. Άσχετα με τα άμεσα αίτια των πυρκαγιών, η υπερθέρμανση του πλανήτη ασφαλώς συνέβαλε στην έκταση, ένταση, και διάρκεια των πυρκαγιών, όπως συνέβη και σε άλλες Μεσογειακές χώρες.

Η συμπαράσταση της διεθνούς κοινότητας στις χιλιάδες των πυρόπληκτων συνανθρώπων μας ήταν άμεση και γενναιόδωρη.

Όμιλος TITAN

Άμεση βοήθεια με βαρέα οχήματα και βυτιοφόρα νερού προσφέρθηκε για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών στις περισσότερες περιπτώσεις και ιδιαίτερα σε περιοχές όπου δραστηριοποιείται ο TITAN.

Ο TITAN ανακοίνωσε αμέσως μετά τα γεγονότα αυτά ένα τρίπτυχο πρόγραμμα βοήθειας για τους πυρόπληκτους πληθυσμούς, για τις τοπικές κοινότητες που υπέστησαν καταστροφές και για το περιβάλλον και συγκεκριμένα τη χορήγηση ποσού € 1.000.000 στο Ταμείο Αρωγής Πυροπλήκτων για ενίσχυση των θυμάτων. Επίσης, τη δωρεά δομικών υλικών αξίας € 1.000.000 σε νομαρχιακές και δημοτικές αρχές και άλλους αρμόδιους φορείς για αντι-πλημμυρικά έργα και την ανακατασκευή ή επισκευή έργων υποδομής.

Τέλος, ο TITAN ανέλαβε τη δέσμευση προσφοράς ενός εκατομμυρίου δέντρων από τα φυτώρια του που θα φυτευτούν σε πυρόπληκτες περιοχές επιλεγόμενες από τις αρχές.

Οι εργαζόμενοι του TITANA

Ένθερμη και απλόχερη ήταν η έμπρακτη έκφραση αισθημάτων συμπαράστασης από τους εργαζόμενους όλου του Ομίλου. Πρώτα στις Η.Π.Α. και ακολούθως στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες οι εργαζόμενοι του TITANA είχαν την πρωτοβουλία τοποθέτησης σε γραφεία και εργοστάσια κουτιών, στα οποία μπορούσε κάθε εργαζόμενος να βάλει χρήματα για βοήθεια προς τους πυροπαθείς. Ο TITAN διπλασίασε το σύνολο των εισφορών των εργαζομένων με ισόποση εταιρική εισφορά. Με τον τρόπο αυτό συγκεντρώθηκαν περισσότερα από € 80.000. Μία ειδική επιτροπή εργαζομένων συγκροτήθηκε στη συνέχεια και αποφάσισε να προσφέρει το ποσό αυτό σε μια από τις βαρύτερα πληγείσες κοινότητες της Πελοποννήσου για τη δημιουργία –σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές– ενός γηπέδου ποδοσφαίρου 5x5 στο οποίο θα μπορούν να αθλούνται και να ψυχαγογούνται τα παιδιά και οι νέοι που κατοικούν στην ευρύτερη περιοχή.

Σύμπραξη του TITANA με άλλους φορείς

Η άσκηση κοινωνικής δραστηριότητας μέσω συμμετοχής σε συμπράξεις και δίκτυα αποτελεί στρατηγική επιλογή του TITANA εδώ και πολλά χρόνια. Στην περίπτωση των περυσινών πυρκαγιών στην Ελλάδα έγιναν ενέργειες μέσω του Ελληνικού Δικτύου για την ΕΚΕ ως έμπρακτη έκφραση αλληλεγγύης προς τις πληγείσες τοπικές κοινότητες. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με τη ΜΚΟ Πράξις δύο πρωτοβουλίες για συμπαράσταση προς τις κοινότητες που καταστράφηκαν από τις φωτιές στην περιοχή της Εύβοιας και της Ηλείας.

Σκοπός της πρώτης πρωτοβουλίας ήταν η άμεση παροχή ιατρικής φροντίδας και κοινωνικών υπηρεσιών στους κατοίκους των εντονότερα πληγισμών περιοχών μέσω ενός δικτύου ειδικών. Το πρόγραμμα αυτό θα συνεχισθεί ως πρόγραμμα τοπικής υποστήριξης για τους προσεχείς μήνες.

Η δεύτερη πρωτοβουλία απέβλεπε στην ενθάρρυνση των εργαζομένων στις εταιρίες - μέλη του Δικτύου, μεταξύ των οποίων και ο TITAN, να προσφέρουν εθελοντικές υπηρεσίες και να συμβάλουν με τον τρόπο αυτό στη δένδροφύτευση πυρόπληκτων περιοχών.

Σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες

Όλα τα εργοστάσια του ΤΙΤΑΝΑ αναπτύσσουν ποικίλες δραστηριότητες για την ενδυνάμωση των κοινωνικών δεσμών τόσο εντός του Ομίλου, όσο και με τις κοινότητες στις περιοχές, στις οποίες αναπτύσσει δραστηριότητα. Η φύση των δραστηριοτήτων του ΤΙΤΑΝΑ είναι τέτοια που έχει εκτός από θετικές και κάποιες αρνητικές επιπτώσεις σε τοπικό επίπεδο. Στις θετικές επιπτώσεις περιλαμβάνεται η συμβολή στην ποιότητα ζωής με την προσφορά απασχόλησης και την υλοποίηση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης [\[4\]](#). Οι αρνητικές επιπτώσεις αφορούν κυρίως οχλήσεις που οφείλονται σε αλλαγές στη μορφολογία του τοπίου, εκπομπές σκόνης και θορύβου και αύξησης της κίνησης στους οδικούς άξονες από τη μεταφορά προϊόντων και πρώτων υλών. Επιπρόσθετα, στις περιοχές όπου όταν κατασκευάστηκαν τα εργοστάσια τσιμέντου ήταν σχεδόν ακατοίκητες, σήμερα έχουν εξελιχθεί σε αστικές περιοχές με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αιτίες έντασης με τις γύρω κοινότητες. Οι τρεις κοινότητες που βρίσκονται σήμερα κοντά στο εργοστάσιο τσιμέντου στην Πάτρα παραπονούνται κατά καιρούς για τυχαίες εκπομπές σκόνης.

Το εργοστάσιο τσιμέντου στην Ελευσίνα βρίσκεται πολύ κοντά στον αρχαιολογικό χώρο της πόλης αποτελώντας οπτική όχληση για το τοπίο.

Στην Θεσσαλονίκη, οι γειτονικές κοινότητες έχουν εγείρει κατά καιρούς ζητήματα σχετικά με τα επίπεδα θορύβου και την όξυνση της κίνησης στους τοπικούς οδικούς άξονες. Αυτά τα θέματα, είτε πραγματικά είτε όχι, παρόλο που δε μπορεί να θεωρηθούν ιδιαίτερα σημαντικά, είναι σχετικά με τη δραστηριότητά μας και χρήζουν ανάλογης προσοχής.

Σε κάθε περίπτωση επικεντρωνόμαστε στην ανάπτυξη ενός εποικοδομητικού διαλόγου με τις τοπικές κοινότητες, για να μπορούμε να ακούμε, να καταλαβαίνουμε καλύτερα και όπου είναι δυνατό να ανταποκρινόμαστε αποτελεσματικότερα στις όποιες ανησυχίες.

Το 2008 σχεδιάζουμε την επέκταση των δράσεών μας για περαιτέρω ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας με τους «συμμετόχους», διοργανώνοντας ανοικτές εκδηλώσεις στα εργοστάσια Πάτρας και Θεσσαλονίκης, όπως επίσης και μίας εθνικής εμβέλειας συνάντηση εργασίας με εκπροσώπους των κυριότερων ομάδων «συμμετόχων» για τον ΤΙΤΑΝΑ. Το 2009, το πρόγραμμα αυτό αναμένεται να επεκταθεί στα ελληνικά εργοστάσια και με την εμπειρία που θα αποκτηθεί προγραμματίζεται η περαιτέρω ενίσχυση των προσπαθειών μας στις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Παιδικός σταθμός Λαγυνών Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

Συμμετοχή σε κοινές πρωτοβουλίες και Δίκτυα

1. Οικουμενικό Σύμφωνο

Ο ΤΙΤΑΝ έγινε μέλος της Πρωτοβουλίας του ΟΗΕ για το Οικουμενικό Σύμφωνο το 2002 λαμβάνοντας υπόψη τις δικές τους δραστηριότητες, αλλά και τη σημασία παρακίνησης άλλων επιχειρήσεων να συνυπογράψουν και να υιοθετήσουν τις αρχές για υπεύθυνη επιχειρηματικότητα. Το 2007 η προσπάθειά μας στον τομέα αυτό εστιάσθηκε στην προετοιμασία μίας νέας εκστρατείας ενημέρωσης για τη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη και την Ελλάδα με στόχο την προώθηση του Οικουμενικού Συμφώνου στη σφαίρα της δικής μας επιρροής.

Στο πλαίσιο αυτό, ειδικά ενημερωτικά έντυπα αναπτύχθηκαν στις τοπικές γλώσσες και παρουσιάσθηκαν στο πρώτο Συνέδριο με τίτλο «Κοινωνικώς Επιχειρείν 2007» που διοργανώθηκε από το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ, ενώ ένα πρόγραμμα διαφορετικών εκδηλώσεων για τους εργαζόμενούς μας και τις κύριες ομάδες «συμμετόχων» σε τοπικό επίπεδο προγραμματίζονται για το 2008. Στο Προσάρτημα 1 περιλαμβάνεται σύνοψη της «Επικοινωνίας Προόδου» του Ομίλου για το Οικουμενικό Σύμφωνο ενώ η πλήρης Έκθεση φιλοξενείται στην ιστοσελίδα μας.

2. WBCSD/CSI

Ο Όμιλος ΤΙΤΑΝ είναι κύριο μέλος του Διεθνούς Επιχειρηματικού Συμβουλίου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη από το 2003. Το 2007, υποδεχθήκαμε με ικανοποίηση μία νέα κοινή πρωτοβουλία που ανέλαβε το Συμβούλιο σε συνεργασία με το γραφείο του ΟΗΕ για το Οικουμενικό Σύμφωνο και το Πρόγραμμά του ΟΗΕ για το Περιβάλλον (UNEP) με στόχο την κλιματική αλλαγή. Η πρωτοβουλία αυτή υπό το γενικό τίτλο «Μέριμνα για το Περιβάλλον: Το πλαίσιο της Επιχειρηματικής Ηγεσίας» παρουσιάσθηκε στη Σύνοδο Ηγετών του Οικουμενικού Συμφώνου στη Γενεύη το 2007 και αποτελεί μία δυναμική έκκληση της επιχειρηματικής ηγεσίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

3. Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΕΚΕ

Ως κύριο μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την ΕΚΕ, ο ΤΙΤΑΝ επικεντρώθηκε το 2007 στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ και τον θεματικό άξονα «ΕΚΕ και αλυσίδα προμηθειών» (βλ. σχετική περιγραφή σε αυτή τη σελίδα).

Επιπρόσθετα, η δραστηριότητα της θυγατρικής του Ομίλου Separation Technologies, επιλέχθηκε να παρουσιασθεί ως παράδειγμα «άριστης πρακτικής» στον τομέα της ανάπτυξης καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον επιχειρηματικών προσεγγίσεων στο 2ο Marketplace για την ΕΚΕ που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον περασμένο Νοέμβριο, το οποίο προκάλεσε το ενδιαφέρον περισσότερων από 600 εκπροσώπων επιχειρήσεων και άλλων «συμμετόχων».

4. Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ

Ως ιδρυτικό μέλος, ο ΤΙΤΑΝ συνέχισε να υποστηρίζει το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ. Το 2007 οι προσπάθειές μας επικεντρώθηκαν σε τρεις τομείς δράσης:

Εργαστήρια για την αλυσίδα προμηθειών: «Οι αξίες στην πράξη»

Τα «Εργαστήρια ΕΚΕ» είναι επιχειρηματικής πρωτοβουλίας προγράμματα δράσης, που αξιοποιούν τη συνεργασία μεταξύ εξειδικευμένων στελεχών επιχειρήσεων, ομάδων «συμμετόχων» και εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα Εργαστήρια προωθούν την ανταλλαγή γνώσης και εμπειριών και υποστηρίζουν την υλοποίηση κοινών προγραμμάτων. Από τις αρχές του 2007 έχουν συγκροτηθεί 18 Εργαστήρια για αντίστοιχα θέματα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιχειρηματικής Σύμπραξης για την ΕΚΕ, στην οποία μετέχει ο ΤΙΤΑΝ ως μέλος του Ευρωπαϊκού και του Ελληνικού Δικτύου για την ΕΚΕ. Στα Εργαστήρια αυτά συμμετέχουν σήμερα συνολικά περισσότερες από 150 επιχειρήσεις και από 40 ομάδες «συμμετόχων».

Ο ΤΙΤΑΝ, μαζί με την HP και τη Volkswagen ανέλαβαν την ευθύνη συντονισμού και υλοποίησης του Εργαστηρίου με θέμα «ΕΚΕ και αλυσίδα προμηθειών» σε μία προσπάθεια να προσφέρουν ιδιαίτερα στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις σχετική τεχνολογία και εμπειρία, με κατάλληλα μέσα, για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη από αυτές των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών θεμάτων.

Ο ΤΙΤΑΝ επιδιώκει μέσω αυτής της συμμετοχής να ενισχύσει περαιτέρω τις προσπάθειές του για μεταλαμπάδευση της αντίληψης υπεύθυνης διαχείρισης των προμηθειών, αλλά και να εμπλουτίσει τις γνώσεις του από την ανταλλαγή εμπειριών με άλλες επιχειρήσεις. Η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων-προμηθευτών να αναπτύξουν δικές τους πολιτικές ΕΚΕ και να δεσμευθούν στην προσέγγιση αυτή με τους δικούς τους προμηθευτές, είναι ο κυρίαρχος στόχος του προγράμματος δράσης που διαμορφώθηκε στη συνάντηση των μελών του Εργαστηρίου που φιλοξενήθηκε στο εργοστάσιο του ΤΙΤΑΝΑ στο Καμάρι (Ελλάδα) το 2007 με τη συμμετοχή εκπροσώπων επιχειρήσεων από όλη την Ευρώπη.

Η βράβευση της ομάδας συντονισμού του Εργαστηρίου από την Επιτροπή Ενδιαφερομένων Μερών που έχει συγκροτήσει για την αξιολόγηση των εργασιών των Εργαστηρίων το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατα την παρουσίαση των σχετικών προγραμμάτων δράσης στο 2ο Ευρωπαϊκό Marketplace για την ΕΚΕ στις Βρυξέλλες αποτελεί μία σημαντική αναγνώριση της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας και των στόχων της.

- α. Συμμετοχή στην εκπόνηση ειδικής μελέτης για την διάδοση «άριστην πρακτικών» ΕΚΕ στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις -μία εκ των σημαντικότερων περιοχών προώθησης της ΕΚΕ- και τη συσχέτιση των αποτελεσμάτων της μελέτης αυτής με τις εργασίες και τα αποτελέσματα του Εργαστηρίου «ΕΚΕ και αλυσίδα προμηθειών» που υλοποιείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- β. Συμβολή στο σχεδιασμό και υλοποίηση του προγράμματος υποστήριξης των περιοχών που δοκιμάσθηκαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές στην Ελλάδα (σελ. 51)
- γ. Υποστήριξη της διοργάνωσης και παρουσίαση παραδειγμάτων πρακτικής εφαρμογής από τον ΤΙΤΑΝΑ στο 1ο Συνέδριο με τίτλο «Κοινωνικώς Επιχειρείν» στην Ελλάδα που φιλοξένησε περισσότερους από 400 εκπροσώπους επιχειρήσεων και ενδιαφερομένων «συμμετόχων».

Έκθεση Διασφάλισης από DNV_σελ.55 ■ Έκθεση Δια-
σφάλισης από KPMG_σελ.57 ■ Οικουμενικό Σύμφωνο:
Επικοινωνία Προόδου_σελ.59 ■ Δημοσιοποίηση απο-
τελεσμάτων κατα GRI_σελ.60

Εκθέσεις ανεξάρτητων φορέων και Προσαρτήματα

ΘΑΛΑΣΣΟΚΕΔΡΟΣ

Μοναδικό είδος των ακτών
και νησιών της Μεσογείου.

Έχει πολύ όμορφη
γαλαζοπράσινη κόμη
σφαιρική και φθάνει σε
ύψος τα 7 - 8 μέτρα.

Φύεται και δίπλα στην
θάλασσα στις αμμουδιές.

Έχει μεγάλη αντοχή στους
θαλάσσιους ανέμους.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Διοίκηση της Α.Ε. Τιμέντων ΤΙΤΑΝ («ΤΙΤΑΝ») ανέθεσε στην Det Norske Veritas (“DNV”) να διενεργήσει μια ανεξάρτητη διασφάλιση της αγγλικής έκδοσης του Απολογισμού Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Βιώσιμης Ανάπτυξης 2007 (αποκαλούμενης στη συνέχεια του παρόντος «Απολογισμός»).

Ακολουθεί η συνοπτική μορφή της Έκθεσης Ανεξάρτητης Διασφάλισης. Η πλήρης Έκθεση η οποία περιλαμβάνει περισσότερες λεπτομέρειες για την εμβέλεια, την προσέγγιση και τις συστάσεις της DNV είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα, βλ. σχετικά τη διεύθυνση: www.titan-cement.com.

Εμβέλεια

Ο ΤΙΤΑΝ ζήτησε να υιοθετηθεί μια σταδιακή προσέγγιση στη διαδικασία της διασφάλισης, με επίκεντρο αρχικά τις δραστηριότητές του στην Ελλάδα και σταδιακή επέκταση της διαδικασίας στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη και τις ΗΠΑ τα επόμενα χρόνια. Κατά συνέπεια, η διασφάλιση της DNV περιορίστηκε μόνο σε δραστηριότητες στην Ελλάδα και οι δηλώσεις που αναφέρονται σε δραστηριότητες του ΤΙΤΑΝΑ εκτός Ελλάδος δεν περιλήφθηκαν στην διαδικασία αυτή. Η ακρίβεια επιλεγμένων ποσοτικών πληροφοριών ελέγχθηκε και συγκεκριμένα τα στοιχεία για τις δωρεές και για την εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων. Η διασφάλισή μας δεν περιέλαβε επίσης τον έλεγχο της ακρίβειας των στοιχείων που αφορούν τις εκπομπές του CO₂ και την Υγιεινή & Ασφάλεια της Εργασίας, τα οποία διασφαλίσθηκαν από άλλο ανεξάρτητο φορέα.

Η DNV δεν είχε ανάμιξη στην επεξεργασία οποιασδήποτε πληροφορίας ή στη συλλογή στοιχείων που περιλαμβάνονται στον Απολογισμό.

Προσέγγιση

Η DNV (με έδρα το Όσλο) είναι ένας από τους κύριους φορείς παροχής λύσεων σε θέματα βιωσιμότητας, περιλαμβανομένης και της διασφάλισης απολογισμών βιωσιμότητας. Η διασφάλιση διενεργήθηκε την περίοδο μεταξύ Ιουνίου 2007 και Μαΐου 2008 από εξειδικευμένους και έμπειρους επαγγελματίες, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο Πιστοποίησης Απολογισμών Βιώσιμης Ανάπτυξης της DNV, που βασίζεται στις κατευθυντήριες οδηγίες GRI G3 και στο πρότυπο AA 1000 AS.

Συμπεράσματα

Κατά τη γνώμη μας, ο Απολογισμός 2007 του ΤΙΤΑΝΑ πληρεί τις περισσότερες προδιαγραφές της κλαδικής Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI, του Οικουμενικού Συμφώνου, του GRI G3 και του AA 1000 AS. Από την εξέτασή μας διαπιστώθηκε ότι η δέσμευση του Δ.Σ. του ΤΙΤΑΝΑ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ΕΚΕ είναι σε υψηλό επίπεδο. Ο ΤΙΤΑΝ έχει επιδιώξει να προσδιορίσει και να υιοθετήσει καλές πρακτικές ΕΚΕ και αυτό αντανακλάται στο υψηλό επίπεδο επενδύσεων για την διαχείριση της ΕΚΕ σε όλο το εύρος της εταιρίας. Ευθύνες σχετικά με το περιβάλλον, τη συνεργασία με τις κοινότητες και την υγιεινή & ασφάλεια έχουν ανατεθεί σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων της εταιρίας. Ωστόσο, τα επίπεδα γνώσης, ικανότητας και εφαρμογής ποικίλλουν μεταξύ των διαφόρων τομέων, διευθύνσεων και τμημάτων, π.χ. οι πολιτικές και τα συστήματα εφαρμόζονται πιο αποτελεσματικά στον κλάδο τιμέντου απ’ ό,τι στον κλάδο αδρανών ή ετοιμού σκυροδέματος.

Ο έλεγχός μας επιβεβαιώνει ότι ο ΤΙΤΑΝ διατηρεί σταθερά και με συνέπεια ένα καλό διάλογο με τις τοπικές κοινότητες και έχει ανταποκριθεί καλά στους προβληματισμούς αυτών. Απαιτείται, όμως, πιο δομημένη προσέγγιση στο θέμα της συνεργασίας και σύμπραξης με τους «συμμέτοχους» σε επίπεδο Ομίλου.

Σχετικά με το περιεχόμενο του Απολογισμού διατυπώνονται τα εξής συμπεράσματα:

Ουσιαστικότητα

- Για πρώτη φορά ο ΤΙΤΑΝ προέβη σε μια αξιολόγηση της ουσιαστικότητας των θεμάτων που περιέχονται στον απολογισμό του και τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την προετοιμασία του παρόντος Απολογισμού.
- Σε επίπεδο Ομίλου ο ΤΙΤΑΝ συνεργάζεται με οργανισμούς αξιολόγησης υπεύθυνων επενδύσεων βιωσιμότητας, με την κλαδική Πρωτοβουλία WBCSD/CSI και με ομάδες «άριστης πρακτικής», αποσκοπώντας στον προσδιορισμό και στην καλύτερη κατανόηση των θεμάτων ΕΚΕ και βιώσιμης ανάπτυξης που είναι πιο ουσιαστικά και σχετικά για τον κλάδο αυτό.

Πληρότητα

- Ο Απολογισμός περιλαμβάνει όλες τις ενότητες, οι οποίες σύμφωνα με τα κριτήρια αφορούν θέματα που υπόκεινται στον έλεγχο της εταιρίας που εκδίδει τον απολογισμό και εντάσσονται στη σφαίρα επιρροής της.

- Κατά τη γνώμη μας, ο Απολογισμός παρουσιάζει μια δίκαιη και ισορροπημένη εικόνα του οράματος, των επιδόσεων και των προκλήσεων του TITANA κατά το 2007.
- Η αξιολόγηση των διαδικασιών συλλογής των πληροφοριών ως προς την πληρότητα των ποσοτικών δεδομένων που δημοσιεύονται φανερώνει ότι απαιτείται περαιτέρω βελτίωση.

Ακρίβεια

- Οι τεχνικές και οι βάσεις υπολογισμού των πληροφοριών έχουν περιγραφεί επαρκώς στην DNV. Μολονότι δεν διαπιστώθηκαν συστηματικά λάθη, επισημάναμε κάποια λάθη γραφής, τα οποία ακολούθως διορθώθηκαν. Ο TITAN, ωστόσο, έχει αναλάβει τη δέσμευση να βελτιώνει συνεχώς την ποιότητα των πληροφοριών και ήδη είναι σε εξέλιξη η υιοθέτηση ενός πιο συγκροτημένου συστήματος διαχείρισης των πληροφοριών και της διαδικασίας διαχείρισης των στοιχείων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Η ροή των πληροφοριών σε μερικές περιπτώσεις είναι πολύπλοκη και εμπλέκει μεγάλο αριθμό ανθρώπων και εργαλείων. Ο TITAN εξετάζει ήδη τις διαδικασίες διαχείρισης των πληροφοριών με στόχο τον εξορθολογισμό της ροής τους και τη βελτίωση των συστημάτων ελέγχου της ποιότητάς τους.

Ουδετερότητα

- Η αξιολόγηση από τον TITANA το 2007 της ουσιαστικότητας και σχετικότητας των θεμάτων EKE χρησιμοποιήθηκε σαν βάση για την εκπόνηση του Απολογισμού αυτού και τον προσδιορισμό των θεμάτων στα οποία πρέπει να δοθεί έμφαση διασφαλίζοντας, ωστόσο, ότι οι αναφορές είναι ανάλογες της σχετικότητας και της ουσιαστικότητας του κάθε θέματος.

Συγκρισιμότητα

- Σε σύγκριση με τον Απολογισμό 2006, ο παρών Απολογισμός παρουσιάζει πληροφορίες σε μορφή που επιτρέπει στους χρήστες να δουν καλύτερα τις θετικές και τις αρνητικές τάσεις στις επιδόσεις από έτος σε έτος.
- Το εσωτερικό σύστημα βάσης δεδομένων του TITANA, σε συνδυασμό με άλλες συνεχιζόμενες βελτιώσεις στη διαδικασία διαχείρισης των πληροφοριών, αναμένεται να επιτρέψουν την καλύτερη συγκρισιμότητα των στοιχείων στο μέλλον.

Ανταπόκριση στους «συμμετόχους»

- Ο παρών Απολογισμός εκπονήθηκε λαμβάνοντας υπ' όψη τις διαπιστώσεις μιας δομημένης διαδικασίας διαβουλεύσεων με τους «συμμετόχους» που σκοπό είχε να αποσαφηνίσει τις απόψεις τους σχετικά με τον Απολογισμό.
- Η εμπλοκή των «συμμετόχων» θα πρέπει να επεκταθεί σε ένα ευρύτερο φάσμα «συμμετόχων» το 2008.

Κατά την άποψη της DNV, ο Απολογισμός EKE & BA 2007 του TITANA γενικά ανταποκρίνεται στις Αρχές Έκδοσης και τα Κριτήρια Κατάρτισης Απολογισμών του GRI G3 ως προς το περιεχόμενο και την ποιότητα. Μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων που καθορίζονται από το GRI, τόσο ο TITAN όσο και η DNV επιβεβαιώνουν ότι έχει επιτευχθεί «το Επίπεδο Εφαρμογής GRI A+». Η DNV έχει υιοθετήσει μια αυστηρή προσέγγιση για τη διενέργεια του ελέγχου του Επιπέδου Εφαρμογής κατά GRI, περιλαμβανομένης της χρήσης των σχετικών πρωτοκόλλων. Η DNV θεωρεί ότι ένας δείκτης καλύπτεται μερικώς όταν μόνο ένα από τα στοιχεία αυτού δεν δημοσιοποιείται. Η DNV πραγματοποίησε επίσης έλεγχο των παραπομπών που περιέχονται στον Γενικό Απολογισμό. Οι συνδέσεις με την ιστοσελίδα δεν ελέγχθηκαν γιατί κατά το χρόνο της διασφάλισης δεν είχαν ενεργοποιηθεί. Όμως η DNV δηλώνει ότι τα επίσημα εταιρικά έγγραφα, στα οποία αναφέρονται οι συνδέσεις με την ιστοσελίδα, υπάρχουν και εφαρμόζονται από την εταιρία.

Esther Garcia
Head of CSR Services (UK&Ireland)
DNV

David Salmon
Country Manager (UK&Ireland)
DNV

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

To the readers of the 2007 Titan Group Corporate Social Responsibility and Sustainability Report.

Introduction

We have been engaged by Titan Group to provide assurance on the CO₂ emission data and the safety data in the 2007 Titan Group Corporate Social Responsibility and Sustainability Report (further referred to as The Report). The Report is the responsibility of the company's management. Our responsibility is to issue an assurance report on the CO₂ emission data and the safety data in The Report.

Context and scope

In The Report Titan Group describes its efforts and progress in relation to sustainability and reporting thereon. Our engagement was designed to provide the readers of The Report limited assurance on whether the 2007 CO₂ emission data presented on page 16 and page 29 in The Report and the 2007 safety data presented on page 16 and 23 in the Report are fairly stated. Procedures performed to obtain a limited level of assurance are aimed at determining the plausibility of data and are less extensive than those for a reasonable level of assurance.

Reporting criteria

There are no generally accepted standards for reporting sustainability performance. Titan Group applies its own internal sustainability performance reporting criteria, derived from the relevant publications of the Cement Sustainability Initiative (WBCSD/CSI) of the World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). These publications are The Cement CO₂ Protocol and the WBCSD/CSI Guidelines for Measuring and Reporting Safety Data. It is important to view the performance data in the context of this explanatory information. We believe that these criteria are suitable in view of the purpose of our assurance engagement.

Standards

We conducted our engagement in accordance with the International Standard for Assurance Engagements (ISAE) 3000: Assurance Engagements other than Audits or Reviews of Historical Financial Information, issued by the International Auditing and Assurance Standards Board. Amongst others, this standard requires that the assurance team members possess the specific.

knowledge, skills and professional competencies needed to understand and review the information and that they comply with the requirements of the IFAC Code of Ethics for Professional Accountants to ensure their independence.

Work undertaken

With regard to the information in the Report we carried out the following activities:

- reviewing the systems and processes for data management, internal control and processing of the CO₂ emission data and the safety data;
- reviewing the CO₂ emission data and the safety data reported by the production sites under operational control of Titan Group;
- visiting two selected production sites to assess the data collection and reporting process and review the reliability of the reported data;
- reviewing data trends and discussions with management thereto;
- interviewing staff responsible for the analysis and reporting of the data and explanatory notes for CO₂ emission data and safety data.

Conclusion

Based on the work described above, the 2007 CO₂ mission data presented on page 16 and page 29 in The Report, referring to The Cement CO₂ Protocol, and the 2007 safety data presented on page 16 and 23 in The Report referring to the WBCSD/CSI Guidelines for Measuring and Reporting Safety Data do not appear to be unfairly stated.

Amstelveen, 22 April 2008

KPMG Sustainability B.V.

W.J. Bartels (director)

Προσάρτημα 1

Επικοινωνία Προόδου για το Οικουμενικό Σύμφωνο

Ο Όμιλος TITAN προσυπέγραψε και συμμετέχει στην Πρωτοβουλία του ΟΗΕ για το Οικουμενικό Σύμφωνο από το 2002. Βασική έκφραση της δέσμευσής μας στην εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι η δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πρακτικές που ακολουθούμε και τα αποτελέσματά τους. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται στην ετήσια έκδοση του Απολογισμού ΕΚΕ & ΒΑ του Ομίλου από το 2003. οι Απολογισμοί αυτοί τονίζουν την δέσμευσή μας στο Οικουμενικό Σύμφωνο και περιλαμβάνουν σχετικές πληροφορίες για την εφαρμογή των δέκα αρχών.

Η διαδικασία ανεξάρτητης, εξωτερικής αξιολόγησης και διασφάλισης που πραγματοποιήθηκε από τη DNV συμπεριέλαβε και τις απαιτήσεις της Επικοινωνίας Προόδου του Οικουμενικού Συμφώνου [📄](#) (σελ. 55-56) ενώ μία ανεξάρτητη ηλεκτρονική έκδοση της Επικοινωνίας Προόδου για το Οικουμενικό Σύμφωνο περιλαμβάνεται στην ιστοσελίδα μας [📄](#).

Αρχές Οικουμενικού Συμφώνου	Αναφορές GRI	Αναφορές TITAN (στον Απολογισμό)
Αρχή 1 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν και να σέβονται την προστασία των διεθνώς αποδεκτών ανθρωπίνων δικαιωμάτων	HR1, HR2, HR3, HR4	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 2 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι δεν εμπλέκονται σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	HR2, HR3	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 3 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να σέβονται την ελευθερία του συνδικαλισμού και να αναγνωρίζουν το δικαίωμα για συλλογικές διαπραγματεύσεις	HR5, LA3, LA4	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας
Αρχή 4 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να περιορίζουν κάθε μορφή καταναγκαστικής εργασίας	HR7	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 5 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να περιορίζουν κάθε μορφή παιδικής εργασίας	HR6	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας
Αρχή 6 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να περιορίζουν κάθε μορφή διάκρισης σε σχέση με την απασχόληση	HR4, LA10, LA11	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας
Αρχή 7 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν μία προσέγγιση προβλεπτικής διαχείρισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων	EN1 - EN30	Δέσμευση στο Περιβάλλον Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 8 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν πρωτοβουλίες προώθησης της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας	EN1 - EN30	Δέσμευση στο Περιβάλλον Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 9 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και διάδοση των φιλικών για το περιβάλλον τεχνολογιών	EN1 - EN30	Δέσμευση στο Περιβάλλον Δέσμευση στην Κοινωνία
Αρχή 10 Οι επιχειρήσεις οφείλουν να εργάζονται ενάντια σε κάθε μορφή αδιαφάνειας συμπεριλαμβανομένης και της διαφθοράς	SO2, SO3	Δέσμευση στους Ανθρώπους μας Δέσμευση στην Κοινωνία

Παράρτημα 2

Παρουσίαση δεικτών κατα GRI

Ολοκληρώνοντας με ικανοποιητικά αποτελέσματα, όπως προκύπτει και από τις Εκθέσεις Ανεξάρτητης Διασφάλισης (σελ. 55- 58) τις δεσμεύσεις που είχαμε αναλάβει στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας WBCSD/CSI για την επεξεργασία και αναφορά των βασικών δεικτών επίδοσης για το περιβάλλον και την ασφάλεια στην εργασία σύμφωνα με τα κοινώς αποδεκτά πρότυπα του κλάδου τσιμέντου, επεκτείνουμε την προσπάθεια για αξιοποίηση άλλων δεικτών που είναι συναφείς και σημαντικοί τόσο για τις δραστηριότητές μας όσο και για τις κυριότερες ομάδες «συμμετόχων» μας.

Κατά συνέπεια, συντάξαμε τον παρόντα Απολογισμό ακολουθώντας τις κατευθυντήριες οδηγίες και τα κριτήρια του G3 του GRI, θεωρώντας ότι το πρότυπο αυτό αποτελεί ένα κατανοητό πλαίσιο αρχών που βοηθά στην επικοινωνία των ουσιαστικότερων θεμάτων για τον Όμιλο TITAN και για τους «συμμετόχους» του.

Για τη συγκέντρωση των στοιχείων του 2007, αρχίσαμε να χρησιμοποιούμε μία ηλεκτρονική βάση δεδομένων μέσω διαδικτύου που επιτρέπει την αξιοποίηση περισσότερων δεδομένων, μεγαλύτερη πιστότητα των πληροφοριών και συνολική ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας των διαθέσιμων πληροφοριών.

Για πρώτη φορά επίσης χρησιμοποιήσαμε ανεξάρτητους φορείς, την σκανδιναβική DNV και την ολλανδική KPMG για να διασφαλίσουν τα περιεχόμενα του Απολογισμού σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Στον πίνακα που ακολουθεί περιλαμβάνονται όλες οι πληροφορίες για όλους τους κύριους δείκτες και ένα σημαντικό αριθμό συμπληρωματικών δεικτών του GRI. Τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται στον Πίνακα αφορούν:

μ/σ: Δείκτης μη σχετικός με τις δραστηριότητες του TITAN.

☉ Κύριος δείκτης.

☺ Συμπληρωματικός δείκτης.

📍 Δείκτης που δημοσιοποιείται μερικώς.

📄 παραπομπή σε πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα μας ή σε άλλες συναφείς ιστοσελίδες.

📄 παραπομπή σε πρόσθετες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον Γενικό Απολογισμό και Ετήσιο Δελτίο του Ομίλου TITAN 2007.

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
1.1	Δήλωση από το ανώτερο στέλεχος του οργανισμού που είναι αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων.	σελ. 7, 📄 σελ. 8-11	
1.2	Περιγραφή των κύριων επιδράσεων, κινδύνων και ευκαιριών.	σελ.. 27-28, 52 📄 σελ. 21, 36-37	
2.1	Επωνυμία του οργανισμού.	σελ. 2	
2.2	Κύριες μάρκες, προϊόντα και/ή υπηρεσίες.	📄, 📄 σελ. 14-15	
2.3	Λειτουργική δομή του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των κύριων τομέων, των εταιρειών εκμετάλλευσης, των θυγατρικών και των κοινοπραξιών.	σελ.2, 📄 σελ. 102-103	
2.4	Τοποθεσία της έδρας του οργανισμού.	σελ.2, 24	
2.5	Αριθμός των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο οργανισμός και τα ονόματα των χωρών που είτε διαθέτουν σημαντικές εγκαταστάσεις είτε είναι σχετικές με τα ζητήματα βιωσιμότητας που καλύπτονται στον απολογισμό.	σελ. 2, 5	
2.6	Καθεστώς ιδιοκτησίας και νομική μορφή.	σελ. 2, 📄 σελ. 10,	
2.7	Αγορές που εξυπηρετούνται (συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης σε γεωγραφικό επίπεδο, των κλάδων που εξυπηρετούνται και των τύπων πελατών/δικαιούχων).	📄 σελ. 40-55	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
2.8	Μεγέθη του οργανισμού που εκδίδει τον απολογισμό, συμπεριλαμβανομένων.	σελ. 10, 19, ☒ σελ. 2, 6-7	
2.9	Σημαντικές μεταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου απολογισμού όσον αφορά το μέγεθος, τη δομή ή την ιδιοκτησία.	σελ. 9, ☒ σελ. 8-13	
2.10	Βραβεία που απονεμήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου απολογισμού.	σελ. 31, ☒ σελ. 6	
3.1	Περίοδος απολογισμού (π.χ. οικονομικό/ημερολογιακό έτος) για τις παρεχόμενες πληροφορίες.	σελ. 2	
3.2	Ημερομηνία του πιο πρόσφατου προγενέστερου απολογισμού (εάν υπάρχει).		Μάιος 2007
3.3	Κύκλος απολογισμού (ετήσιος, διετής κ.λπ.)	σελ. 2	
3.4	Σημείο επικοινωνίας για υποβολή ερωτημάτων σχετικά με τον απολογισμό ή το περιεχόμενό του.	σελ. 5	
3.5	Διαδικασία καθορισμού του περιεχομένου του απολογισμού.	σελ. 5	
3.6	Όριο του απολογισμού (π.χ. χώρες, τμήματα, θυγατρικές, εκμισθωμένες εγκαταστάσεις, κοινοπραξίες, προμηθευτές). Ανατρέξτε στο Πρωτόκολλο ορίου του GRI για περαιτέρω καθοδήγηση.	σελ. 5	
3.7	Αναφέρετε τυχόν συγκεκριμένους περιορισμούς ως προς το πεδίο ή το όριο του απολογισμού.	σελ. 5	
3.8	Βάση για την κατάρτιση απολογισμών για τις κοινοπραξίες, τις θυγατρικές, τις εκμισθωμένες εγκαταστάσεις, τις δραστηριότητες που ανατίθενται σε εξωτερικούς συνεργάτες και άλλα νομικά πρόσωπα που μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη δυνατότητα σύγκρισης από περίοδο σε περίοδο και/ή μεταξύ των οργανισμών.	σελ. 5, ☒ σελ. 124	
3.9	Τεχνικές εκτίμησης δεδομένων και βάσεις για υπολογισμούς.	σελ. 5, 60	
3.10	Παροχή εξήγησης για τις επιπτώσεις των αναθεωρήσεων των πληροφοριών που συμπεριλήφθηκαν σε προγενέστερους απολογισμούς και τους λόγους για αυτή την αναθεώρηση.	σελ. 5, 23, 29	
3.11	Σημαντικές αλλαγές, σε σχέση με τις προγενέστερες περιόδους απολογισμών, στο πεδίο, στο όριο ή στις μεθόδους εκτίμησης που εφαρμόζονται στον απολογισμό.	☒ σελ. 5	
3.12	Πίνακας που προσδιορίζει τη θέση των Τυπικών δημοσιοποιήσεων που περιέχονται στον απολογισμό.	σελ. 60-68	
3.13	Πολιτική και τρέχουσα πρακτική όσον αφορά στην επιδίωξη εξωτερικής διασφάλισης του απολογισμού.	σελ. 5, 7	
4.1	Δομή διακυβέρνησης του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των επιτροπών που ελέγχονται από τον ανώτατο φορέα διακυβέρνησης, ο οποίος είναι αρμόδιος για συγκεκριμένα καθήκοντα, όπως η χάραξη της στρατηγικής ή η εποπτεία του οργανισμού.	☒ σελ. 14	
4.2	Υποδείξτε εάν ο Πρόεδρος του ανώτατου φορέα διακυβέρνησης είναι επίσης ανώτατο στέλεχος.	☒	
4.3	Όσον αφορά τους οργανισμούς που χρησιμοποιούν συγκεντρωτική δομή για το Διοικητικό Συμβούλιό τους, δηλώστε τον αριθμό των μελών του ανώτατου φορέα διακυβέρνησης, τα οποία είναι ανεξάρτητα και/ή μη εκτελεστικά μέλη.	☒	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά ΤΙΤΑΝ	Σημειώσεις
4.4	Μηχανισμοί που χρησιμοποιούνται από τους μετόχους και τους εργαζομένους για την παροχή συστάσεων ή υποδείξεων στον ανώτερο φορέα διακυβέρνησης.	σελ. 19, σελ. 14	Εκτός από τα αναφερόμενα στον Απολογισμό δεν εφαρμόζονται άλλοι μηχανισμοί ή συστήματα επικοινωνίας και εκπροσώπησης των εργαζομένων στην ανώτατη διοίκηση.
4.5	Σύνδεση μεταξύ των αποδοχών των μελών του ανώτερου φορέα διακυβέρνησης, των γενικών διευθυντών και των ανώτατων στελεχών και της επίδοσης του οργανισμού (συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής επίδοσης).	 σελ. 23	Η συνολική απόδοση σε συνάρτηση με την εφαρμογή στην πράξη των αξιών του ΤΙΤΑΝΑ είναι ένα από τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης όλων των στελεχών σε ετήσια βάση. Η επίτευξη των στόχων για την ασφάλεια αποτελεί ένα πρόσθετο και διακριτό συστατικό της διαδικασίας αυτής σε επίπεδο Ομίλου.
4.6	Διαδικασίες που εφαρμόζονται από τον ανώτερο φορέα διακυβέρνησης, προκειμένου να αποφεύγεται η σύγκρουση συμφερόντων.	 σελ. 60	Η πλειονότητα των ανεξάρτητων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και μη εκτελεστικών επιτρέπει την αποφυγή συγκρούσεως συμφερόντων.
4.7	Διαδικασία για τον καθορισμό των προσόντων και των εξειδικευμένων γνώσεων των μελών του ανώτατου φορέα διακυβέρνησης για την καθοδήγηση της στρατηγικής του οργανισμού σε οικονομικά, περιβαλλοντικά, και κοινωνικά θέματα.	 	
4.8	Δηλώσεις για την αποστολή ή τις αξίες, τους κώδικες συμπεριφοράς και τις αρχές που αναπτύσσονται εσωτερικά, οι οποίοι σχετίζονται με την οικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική επίδοση, καθώς και το στάδιο υλοποίησής τους.	 σελ. 11, 14	
4.9	Διαδικασίες που εφαρμόζει ο ανώτατος φορέας διακυβέρνησης για την παρακολούθηση της ικανότητας του οργανισμού να αναγνωρίζει και να διαχειρίζεται τα θέματα που σχετίζονται με την οικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική επίδοση, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κινδύνων και ευκαιριών και προσήλωση ή συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα, τους κώδικες συμπεριφοράς και τις αρχές.	σελ. 14 σελ. 60-61	
4.10	Διαδικασίες για την αξιολόγηση της επίδοσης του ανώτατου φορέα διακυβέρνησης και συγκεκριμένα ως προς την οικονομική, την περιβαλλοντική και την κοινωνική επίδοση.	 σελ. 60-61, 65-67	
4.11	Εξηγήσεις σχετικά με το εάν και το πώς ο οργανισμός εφαρμόζει την προσέγγιση ή την αρχή πρόληψης.	 σελ. 11-13, 53, 59	«Το να κάνεις λιγότερο κακό και περισσότερο καλό» υιοθετείται ως βασικό στοιχείο της στρατηγικής του Ομίλου για την ΕΚΕ σύμφωνα με τη δέσμευση του στο Οικουμενικό Συμφώνο και τις αρχές του.
4.12	Καταστατικοί χάρτες, αρχές ή άλλες πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται εξωτερικά και σχετίζονται με την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία, τις οποίες αποδέχεται ή υποστηρίζει ο οργανισμός.	σελ. 2,11	
4.13	Η ιδιότητα μέλους σε σωματεία (όπως τα κλαδικά σωματεία) και/ή σε διεθνείς/εθνικές οργανώσεις προάσπισης δικαιωμάτων, στις οποίες ο οργανισμός.	σελ. 43, 53	
4.14	Κατάλογος των ομάδων συμμετόχων που συνεργάζονται με τον οργανισμό.	σελ. 43	
4.15	Βασικά στοιχεία για τον προσδιορισμό και την επιλογή των συμμετόχων.	 σελ. 43	
4.16	Προσεγγίσεις όσον αφορά τη συμμετοχή των συμμετόχων, συμπεριλαμβανομένης της συχνότητας της συμμετοχής με βάση τον τύπο και την ομάδα συμμετόχων.	σελ. 43	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
4.17	Βασικά θέματα και προβληματισμοί που προέκυψαν από τη συμμετοχή των συμμετόχων.	@, σελ. 43	
ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ		N, σελ. 7, 10, 11	
EC1	Άμεση οικονομική αξία που παράγεται και κατανέμεται, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων, του κόστους λειτουργίας, των αμοιβών των εργαζομένων, των δωρεών και άλλων επενδύσεων σε επίπεδο κοινότητας, παρακρατηθέντων κερδών και πληρωμών σε παρόχους κεφαλαίου και κρατικούς φορείς.	σελ. 10, 48	
EC2	Χρηματοοικονομικές επιπτώσεις και άλλοι κίνδυνοι και ευκαιρίες για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες λόγω της αλλαγής του κλίματος.	N, σελ. 8 - 11	
EC3	Κάλυψη των υποχρεώσεων του οργανισμού, σχετικά με το καθορισμένο πρόγραμμα παροχών.	N, σελ. 89	
EC4	Σημαντική χρηματοοικονομική βοήθεια που λαμβάνεται από κυβερνητικούς φορείς.	N, σελ. 74-80	Καμία σημαντική οικονομική υποστήριξη.
EC6	Πολιτική, πρακτικές και αναλογία δαπανών σε τοπικούς προμηθευτές στις σημαντικές τοποθεσίες δραστηριοποίησης του οργανισμού.	σελ. 47	❗ Πλήρη στοιχεία για την αναλογία δαπανών σε τοπικούς προμηθευτές δεν διατίθενται σε επίπεδο Ομίλου. Η εφαρμογή του συστήματος SAP και στις χώρες της Νοτιο-ανατολικής Ευρώπης θα επιτρέψει την παρουσίαση των στοιχείων έως το 2010.
EC7	Διαδικασίες για προσλήψεις προσωπικού από την περιοχή και αναλογία προσλήψεων ανώτερων στελεχών από την τοπική κοινότητα στις περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται σημαντικά ο οργανισμός.	@, σελ. 24	
EC8	Ανάπτυξη και επίδραση των επενδύσεων σε υποδομή και υπηρεσίες που παρέχονται κυρίως για κοινό όφελος, μέσω της συμμετοχής μέσω του εμπορίου, καθώς και της συμμετοχής σε είδος ή δωρεάν.	σελ. 51	
EC9	Κατανόηση και περιγραφή των σημαντικών έμμεσων οικονομικών επιδράσεων, συμπεριλαμβανομένης της έκτασης των επιδράσεων.	@, σελ. 49	Η πλήρης ανάλυση των πιθανών έμμεσων οικονομικών επιπτώσεων όπως στην περίπτωση της νέας επένδυσης για την δημιουργία εργοστασίου παραγωγής στην Αλβανία περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα στο σχετικό έντυπο της Μελέτης Αξιολόγησης των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.
ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ		σελ. 7, 11, 26-28	
EN1	Χρησιμοποιούμενα υλικά, με βάση το βάρος ή τον όγκο.	σελ. 28, 33, 39	
EN2	Ποσοστό χρησιμοποιούμενων υλικών που προέρχονται από εισαγωγή ανακυκλωμένων υλικών.	σελ. 33, 39	
EN3	Άμεση κατανάλωση ενέργειας, με βάση την πρωτογενή πηγή ενέργειας	σελ. 28, 30, 31	
EN4	Έμμεση κατανάλωση ενέργειας, με βάση την πρωτογενή πηγή ενέργειας.	σελ. 31	
EN5	Ενέργεια που εξοικονομείται χάρη στην οικονομία και τις βελτιώσεις στην αποδοτικότητα.	σελ. 31	
EN6	Πρωτοβουλίες για την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών που χρησιμοποιούν αποδοτικά την ενέργεια ή βασίζονται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και περιορισμός των απαιτήσεων σε ενέργεια ως αποτέλεσμα αυτών των πρωτοβουλιών.	σελ. 27, 35	
EN7	Πρωτοβουλίες για τη μείωση της έμμεσης κατανάλωσης ενέργειας και περιορισμοί που επιτεύχθηκαν.	σελ. 31	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά ΤΙΤΑΝ	Σημειώσεις
EN8 ☉	Συνολική άντληση νερού με βάση την πηγή.	σελ. 17, 28, 35	Ένα αναβαθμισμένο –σύμφωνα με τις πρόσφατες εξελίξεις και σε επίπεδο WBCSD– σύστημα διαχείρισης υδάτινων πόρων θα αναπτυχθεί και θα εφαρμοσθεί έως το 2010, όπως προβλέπεται στον Οδικό Χάρτη ΕΚΕ για να παρέχει πιο ακριβή και σαφή στοιχεία για την κατανάλωση νερού.
EN9 ☉	Πηγές νερού που επηρεάζονται σημαντικά από την άντληση.	σελ. 17	(βλ. σχόλιο EN8)
EN10 ☉	Ποσοστό του συνολικού όγκου νερού που ανακυκλώνεται και επαναχρησιμοποιείται.		(βλ. σχόλιο EN8)
EN11 ☉	Θέση και έκταση ιδιόκτητων, εκμισθωμένων ή διαχειριζόμενων γαιών εντός ή παρακείμενων σε προστατευόμενες περιοχές και περιοχές υψηλής αξίας βιοποικιλότητας, εκτός προστατευόμενων περιοχών.	σελ. 40, 41	Περίπου 20% της συνολικής έκτασης.
EN12 ☉	Περιγραφή των σημαντικών επιδράσεων των δραστηριοτήτων, των προϊόντων και των υπηρεσιών στη βιοποικιλότητα των προστατευόμενων περιοχών και των περιοχών υψηλής αξίας βιοποικιλότητας, εκτός των προστατευόμενων περιοχών.	σελ. 40, 41	
EN13 ☉	Οικότοποι που προστατεύονται ή αποκαθίστανται.	σελ. 40, 41, 48, 49, 51	
EN14 ☉	Στρατηγικές, τρέχουσες ενέργειες και μελλοντικά σχέδια για τη διαχείριση των επιδράσεων στη βιοποικιλότητα.	σελ. 17, 40-41	📌 Περισσότερες πληροφορίες θα δημοσιοποιηθούν σε επόμενους Απολογισμούς μετά την ολοκλήρωση σχετικών αξιολογήσεων σε όλες τις περιοχές για τις οποίες έχουν αναφερθεί θέματα βιοποικιλότητας.
EN16 ☉	Συνολικές άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου με βάση το βάρος.	σελ. 28	
EN17 ☉	Άλλες σχετικές έμμεσες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου με βάση το βάρος.	σελ. 38	📌
EN18 ☉	Πρωτοβουλίες για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και περιορισμοί που επιτεύχθηκαν.	σελ. 35, 48, 51	
EN19 ☉	Εκπομπές ουσιών που προκαλούν μείωση του όζοντος με βάση το βάρος.		μ/σ
EN20 ☉	NO _x , SO _x και άλλες σημαντικές εκπομπές αερίων, με βάση τον τύπο και το βάρος.	σελ. 16, 28, 36-37	
EN21 ☉	Συνολικός όγκος υδάτινων αποβλήτων, με βάση την ποιότητα και τον προορισμό.	σελ. 17	(βλ. σχόλιο EN8)
EN22 ☉	Συνολικό βάρος των αποβλήτων, με βάση τον τύπο και τη μέθοδο διάθεσης.	σελ. 17	📌 Το σύστημα συλλογής πληροφοριών είναι υπό εξέλιξη.
EN23 ☉	Συνολικός αριθμός και όγκος σημαντικών διαρροών.	σελ. 38	
EN26 ☉	Πρωτοβουλίες για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιδράσεων των προϊόντων και των υπηρεσιών και βαθμός μείωσης των επιδράσεων.	σελ. 27-41	
EN27 ☉	Ποσοστό προϊόντων που πωλούνται και τα επιστρεφόμενα υλικά συσκευασίας τους, ανά κατηγορία.	σελ. 39	Το 100% των υλικών συσκευασίας που χρησιμοποιούνται για το ενσασκισμένο τιμμένο συγκεντρώνεται για ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση.
EN28 ☉	Χρηματική αξία των σημαντικών προστίμων και συνολικός αριθμός μη χρηματικών κυρώσεων για τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και τους κανονισμούς.	σελ. 29	Καμία αξιοσημείωτη επιβολή προστίμων δεν επιβλήθηκε στον Όμιλο το 2007.
EN30 ☉	Συνολικές δαπάνες και επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, με βάση τον τύπο.	σελ. 29	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	σελ. 11, 19	
LA1	Συνολικό εργατικό δυναμικό με βάση τον τύπο απασχόλησης, τη σύμβαση εργασίας και την περιοχή.	σελ. 19	
LA2	Συνολικός αριθμός και ποσοστό κίνησης προσωπικού με βάση την ηλικιακή ομάδα, το φύλο και την περιοχή.		1 Η ανάλυση των σχετικών πληροφοριών για όλο τον Όμιλο θα ολοκληρωθεί το 2008
LA3	Παροχές που προσφέρονται από μεγάλες επιχειρήσεις στους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης, οι οποίες δεν ισχύουν για τους εποχικούς εργαζομένους ή τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης.	σελ.18	Όλες οι παροχές που ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις αφορά το σύνολο του προσωπικού ανεξάρτητα αν έχουν σύμβαση αορίστου χρόνου, μερικής ή εποχιακής απασχόλησης. Επιπλέον των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία παροχές αφορούν μόνο το άμεσο προσωπικό πλήρους απασχόλησης.
LA4	Ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από συμφωνίες που βασίζονται σε συλλογικές διαπραγματεύσεις.	σελ. 24	1 Το σύνολο του απασχολούμενου δυναμικού καλύπτεται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας στις χώρες που αυτές εφαρμόζονται σύμφωνα με το νόμο. Η πλήρης ανάλυση των στοιχείων θα περιληφθεί σε επόμενους απολογισμούς.
LA5	Ελάχιστη περίοδος ειδοποίησης όσον αφορά στις λειτουργικές αλλαγές, συμπεριλαμβανομένου του εάν προσδιορίζεται στις συλλογικές συμβάσεις.	σελ. 25	Σύμφωνα με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα ισχύοντα στις εθνικές νομοθεσίες.
LA6	Ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού που εκπροσωπείται στις επίσημες επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας, στις οποίες συμμετέχουν από κοινού εκπρόσωποι της Διοίκησης και των εργαζομένων, οι οποίες συμβάλλουν στον έλεγχο και παρέχουν συμβουλές σχετικά με τα προγράμματα υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας.	σελ. 23	Περισσότερο από το 60% του άμεσου προσωπικού, που απασχολείται στα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου και στα συνδεδεμένα με αυτά λατομεία εκπροσωπείται σε μικτές επιτροπές διοίκησης και εργαζομένων για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας.
LA7	Ποσοστά τραυματισμών, επαγγελματικών ασθενειών, απώλειας ημερών εργασίας και απουσιών εργαζομένων και αριθμός θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων ανά περιοχή.	σελ. 23	1 Η ανάλυση των δεικτών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας κατά περιοχή δραστηριότητας δεν δημοσιοποιείται στην παρούσα φάση λόγω της προτεραιότητας για την πλήρη ενσωμάτωση των δεικτών αυτών σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κλαδικού προτύπου WBCSD/CSI. Η εκπλήρωση του στόχου αυτού παραμένει για το 2008 στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συγκρισιμότητας με άλλες επιχειρήσεις διεθνώς αλλά και σε εθνικό επίπεδο. Οι απουσίες εξαιτίας ατυχημάτων ισούνται με τον δείκτη χαμένων ημερών εξαιτίας ατυχημάτων καθώς αυτός εκτιμάται σε ημερολογιακές ημέρες.
LA8	Προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, παροχής συμβουλών, πρόληψης και περιορισμού κινδύνων, που εφαρμόζονται για την υποστήριξη των μελών του εργατικού δυναμικού, των οικογενειών τους ή των μελών της κοινότητας σχετικά με σοβαρές ασθένειες.		Δεν αναπτύσσονται στην παρούσα φάση δραστηριότητες σε περιοχές που παρατηρούνται επιδημικά φαινόμενα.
LA10	Μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης ανά έτος/εργαζόμενο, με βάση την κατηγορία εργαζομένων	σελ. 21	1 Τα σχετικά στοιχεία δεν δημοσιοποιούνται κατά κατηγορία εργαζομένων ως μη πλήρως ελεγχθέντα στη παρούσα φάση.
LA11	Προγράμματα για τη διαχείριση των δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση, που υποστηρίζουν τη συνεχή απασχολησιμότητα των εργαζομένων και συμβάλλουν στη διαχείριση της ολοκλήρωσης της σταδιοδρομίας τους.	@, σελ. 21	
LA12	Ποσοστό εργαζομένων που λαμβάνουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με την επίδοση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας.	σελ. 21	

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
LA13	Σύνθεση των φορέων διακυβέρνησης και ανάλυση των εργαζομένων ανά κατηγορία, σύμφωνα με το φύλο, την ηλικιακή ομάδα, το εάν ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και άλλους δείκτες διαφοροποίησης.	σελ. 19, 24 σελ. 56-59	Η ανάλυση των στοιχείων απασχόλησης κατά ηλικιακή ομάδα δεν δημοσιοποιείται στην παρούσα φάση λόγω μη επαρκούς ελέγχου των σχετικών πληροφοριών.
LA14	Αναλογία βασικού μισθού ανδρών/γυναικών με βάση την κατηγορία εργαζομένων		Η ίδια αμοιβή για την ίδια εργασία.
ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ		σελ. 24, 53, 59	
HR1	Ποσοστό και συνολικός αριθμός σημαντικών επενδυτικών συμφωνιών που περιλαμβάνουν όρους που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα ή έχουν υποβληθεί σε έλεγχο σχετικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	σελ. 49	Η μεγαλύτερη και σημαντικότερη επένδυση που πραγματοποιήθηκε από τον TITAN αφορούσε το νέο εργοστάσιο της Αλβανίας όπου αναφορές για το σεβασμό και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν περιληφθεί.
HR2	Ποσοστό σημαντικών προμηθευτών και αναδόχων που έχουν υποβληθεί σε έλεγχο σχετικά με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί.	σελ. 13, 14, 47	Όλοι οι εργολάβοι αναμένεται να συμφωνήσουν με τους όρους του Κώδικα Δεοντολογίας μας και το νέο Κώδικα Προμηθειών που περιλαμβάνουν ρητή αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα Ένας νέος τρόπος παρακολούθησης της εφαρμογής των κοινωνικών και περιβαλλοντικών αρχών αναμένεται να ακολουθήσει μετά την διανομή και εκπαίδευση όλων των εργολάβων και βασικών προμηθευτών στην εφαρμογή του Κώδικα Προμηθειών που αναφέρεται άμεσα στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου ξεκινώντας το 2008.
HR4	Συνολικός αριθμός περιστατικών διάκρισης και ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί.	σελ.25	Εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο κείμενο καμιά άλλη περίπτωση δεν αναφέρθηκε σε όλο τον Όμιλο.
HR5	Δραστηριότητες κατά τις οποίες θεωρείται ότι το δικαίωμα στην ελευθερία του συνδικαλισμού και των συλλογικών διαπραγματεύσεων ενδεχομένως να αντιμετωπίζει σημαντικό κίνδυνο και ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υποστήριξη αυτών των δικαιωμάτων.	σελ. 24	Ο TITAN παρακολουθεί σε όλες τις δραστηριότητές του πιθανές περιπτώσεις που αφορούν περιορισμό των συνδικαλιστικών ελευθεριών και δικαιωμάτων.
HR6	Δραστηριότητες που θεωρείται ότι ενέχουν σημαντικό κίνδυνο εμφάνισης περιστατικών παιδικής εργασίας και μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας.		Καμία δραστηριότητα δεν έχει αναφερθεί να αντιμετωπίζει πιθανότητα παραβίασης των κανονισμών για την παιδική εργασία. Αναλυτικά στοιχεία σχετικά δεν διατίθενται στην παρούσα φάση δεδομένου ότι ζητήματα όπως η παιδική εργασία και η καταναγκαστική εργασία ουδέποτε έχουν απασχολήσει τον Όμιλο TITAN σε κάποια περιοχή δραστηριότητάς του ή κλάδο. Σε κάθε περίπτωση δεδομένου ότι το Οικουμενικό Σύμφωνο και το GRI επιβάλλουν ένα συγκεκριμένο μηχανισμό παρακολούθησης και ενημέρωσης για τα στοιχεία αυτά, θα ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση του νέου Οδικού Χάρτη για την ΕΚΕ έως το 2010 και επεκτείνοντας ευρύτερα την διαδικασία ανεξάρτητης διασφάλισης που ξεκίνησε από την Ελλάδα.
HR7	Δραστηριότητες που θεωρείται ότι ενέχουν σημαντικό κίνδυνο περιστατικών εξαναγκασμένης ή υποχρεωτικής εργασίας και μέτρα που έχουν ληφθεί για την εξάλειψη της εξαναγκασμένης ή υποχρεωτικής εργασίας.		(βλ. σημείωση HR6)
HR9	Συνολικός αριθμός περιστατικών παραβίασης δικαιωμάτων αυτοχθόνων πληθυσμών και ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί.		μ/σ

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ		σελ. 11, 48-49	
SO1	Η φύση, το πεδίο εφαρμογής και η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων και των πρακτικών που αξιολογούνται και διαχειρίζονται τις επιδράσεις των επιχειρήσεων στις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής, της λειτουργίας και της εξόδου.	σελ. 48, 52	
SO2	Ποσοστό και συνολικός αριθμός επιχειρηματικών μονάδων που εξετάζονται για κινδύνους που σχετίζονται με τη διαφθορά.	σελ.15	Το σύνολο των επιχειρηματικών τομέων και δραστηριοτήτων έχει αναλυθεί για κινδύνους που συνδέονται με θέματα διαφάνειας και διαφθοράς χρησιμοποιώντας την Έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας.
SO3	Ποσοστό των εργαζομένων που εκπαιδεύονται στις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζει ο οργανισμός κατά της διαφθοράς.		Όλο το στελεχιακό και διοικητικό προσωπικό που έχει προσληφθεί μετά το 2004 έχει συμμετάσχει σε προγράμματα εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση θεμάτων όπως η διαφθορά στο πλαίσιο της ένταξής τους στην επιχείρηση και της εκπαίδευσής τους στον Κώδικα Δεοντολογίας.
SO4	Ενέργειες που πραγματοποιούνται για την αντιμετώπιση περιστατικών διαφθοράς.		Καμία δράση δεν υιοθετήθηκε δεδομένου ότι κανένα περιστατικό δεν τέθηκε υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου είτε μέσω της διαδικασίας εσωτερικών ελέγχων είτε μέσω της λειτουργίας της πρόσφατης γραμμής επικοινωνίας των εργαζομένων.
SO5	Οι θέσεις της δημόσιας πολιτικής και η συμμετοχή στην ανάπτυξη της δημόσιας πολιτικής και στη δημιουργία ομάδων πίεσης (λόμπι).	σελ. 43	Οι επιχειρηματικοί φορείς και ενώσεις των οποίων είμαστε μέλη συμμετέχουν στην ανάπτυξη του δημόσιου διαλόγου.
SO7	Συνολικός αριθμός δικαστικών προσφυγών που αφορούν σε αντανταγωνιστική συμπεριφορά, αποφυγή δημιουργίας τραστ και απαγόρευση μονοπωλιακών πρακτικών, και η έκβασή τους		Μηδενικός
SO8	Χρηματική αξία των σημαντικών προστίμων και συνολικός αριθμός μη χρηματικών κυρώσεων για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς.		Μηδενικός
ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ		σελ. 45	
PR1	Στάδια του κύκλου ζωής κατά τα οποία οι επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών στην υγιεινή και την ασφάλεια αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση και ποσοστό των σημαντικών κατηγοριών προϊόντων και υπηρεσιών που υπόκεινται σε αυτές τις διαδικασίες.	σελ. 45	Σε ανάπτυξη. Νέος στόχος σε εξέλιξη για την ολοκλήρωση της ανάλυσης του κύκλου ζωής των προϊόντων.
PR2	Συνολικός αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και προαιρετικοί κώδικες που διέπουν τις επιδράσεις των προϊόντων και των υπηρεσιών στην υγεία και την ασφάλεια, με βάση τον τύπο της έκβασης.		Μηδενικός
PR3	Τύπος προϊόντων και υπηρεσιών που απαιτούνται με βάση τις διαδικασίες και ποσοστό σημαντικών προϊόντων και υπηρεσιών που υπόκεινται σε τέτοιου είδους απαιτήσεις πληροφόρησης.		Έντυπα ασφάλειας υλικών και προϊόντων (με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία) προετοιμάζονται για όλα τα προϊόντα τσιμέντου.
PR4	Συνολικός αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τους προαιρετικούς κώδικες σχετικά με τις πληροφορίες και τη σήμανση των προϊόντων και των υπηρεσιών, με βάση τον τύπο και την έκβαση.		μ/σ
PR5	Πρακτικές που σχετίζονται με την ικανοποίηση των πελατών, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων των ερευνών, βάσει των οποίων υπολογίζεται η ικανοποίηση των πελατών.	σελ. 45	Νέοι στόχοι έχουν τεθεί για να επιτευχθεί πλήρης δημοσιοποίηση.

Δείκτης	Περιγραφή	Αναφορά TITAN	Σημειώσεις
PR6 ☉	Προγράμματα για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τα πρότυπα και τους προαιρετικούς κώδικες συμπεριφοράς, που σχετίζονται με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ, όπως η διαφήμιση, η προώθηση προϊόντων και η χορηγία.		μ/σ
PR7 ☉	Συνολικός αριθμός περιστατικών μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς και τους προαιρετικούς κώδικες σχετικά με τις επικοινωνίες μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης, της προώθησης προϊόντων και της χορηγίας, με βάση τον τύπο και τα αποτελέσματα.		Μηδενικός
PR8 ☉	Συνολικός αριθμός τεκμηριωμένων παραπόνων σχετικά με παραβιάσεις του απορρήτου των πελατών και απώλειες προσωπικών δεδομένων πελατών.		Μηδενικός
PR9 ☉	Χρηματική αξία των σημαντικών προστίμων που επιβλήθηκαν για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς αναφορικά με τη χρήση των προϊόντων και των υπηρεσιών.		Μηδενική

Ευχαριστίες

Την ευθύνη συντονισμού της σύνταξης αυτού του Απολογισμού έχει η Επιτροπή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου. Για την πραγματοποίηση του συνέβαλαν όλες οι Διευθύνσεις του Ομίλου καθώς και ένας σημαντικός αριθμός στελεχών. Σε όλους αυτούς οφείλεται η ολοκλήρωσή του και τους ευχαριστούμε για τη συνεργασία τους.

Επίσης ευχαριστούμε ιδιαίτερα όλους τους εργαζόμενούς μας και τους «συμμετόχους» μας που έστειλαν τα σχόλιά τους και μας βοήθησαν να βελτιωθούμε, όπως επίσης και τους ανεξάρτητους φορείς που με τις παρατηρήσεις τους επίσης συνέβαλαν στην βελτίωση αυτού του Απολογισμού και στον καθορισμό νέων στόχων για το μέλλον.